

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

Plan ve Bütçe Komisyonu Sunumu

**Erdem Başçı
Başkan, TCMB**

15 Temmuz 2013

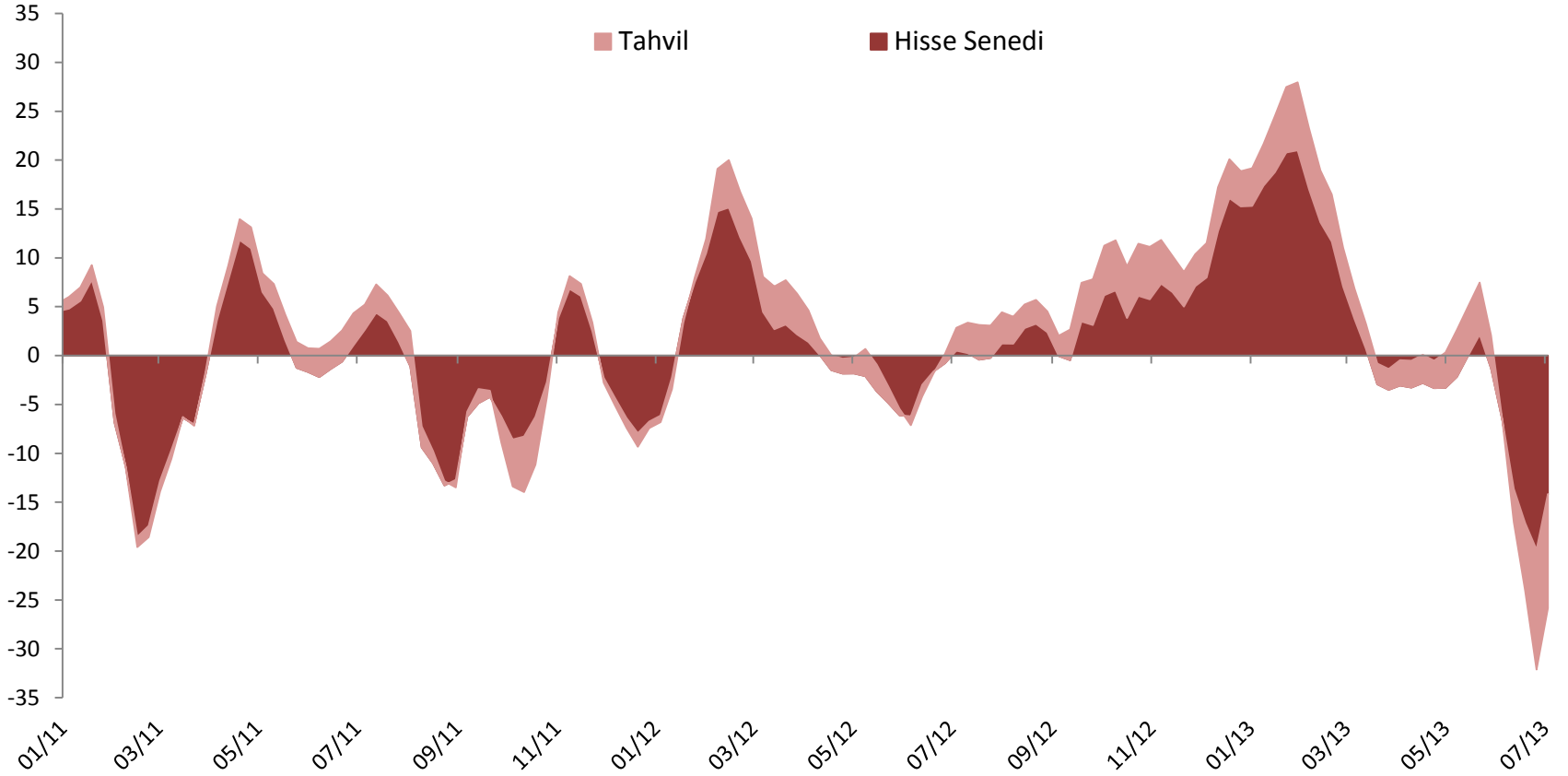
Sunum Planı

- I. Küresel Ekonomik Gelişmeler**
- II. Enflasyon**
- III. Dış Denge**
- IV. Büyüme**

KÜRESEL EKONOMİK GELİŞMELER

Sermaye Hareketleri

Gelişmekte Olan Ülkelere Sermaye Akımları (4 Haftalık Har. Ort., Milyar ABD Doları)

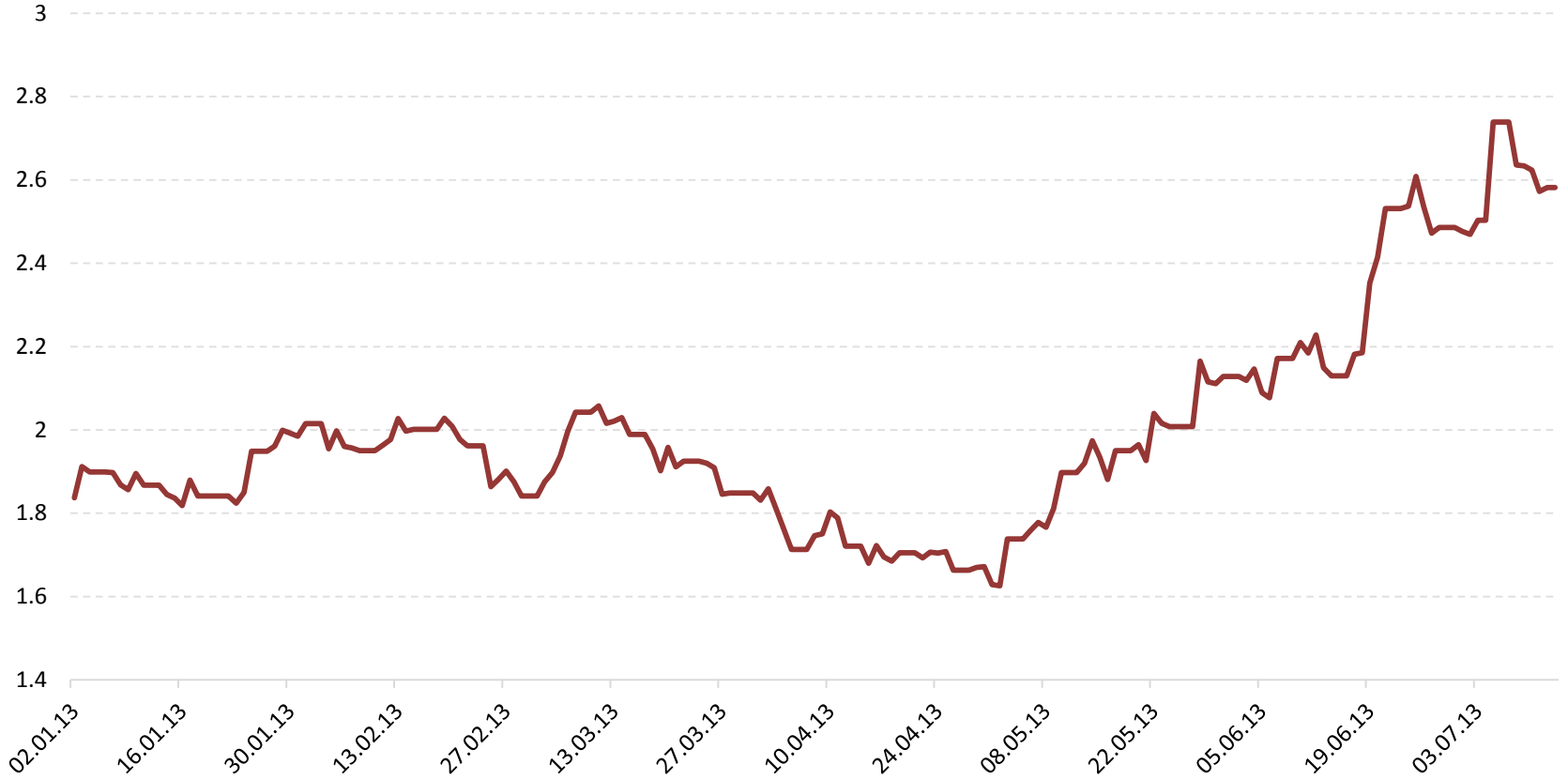

Dengeleyiciler

- Dalgalı Kur Sistemi
- Döviz Alım/Satımları
- Faiz Koridoru
- Rezerv Opsiyonu Mekanizması

ABD 10 Yıl Vadeli Tahvil Getirisi

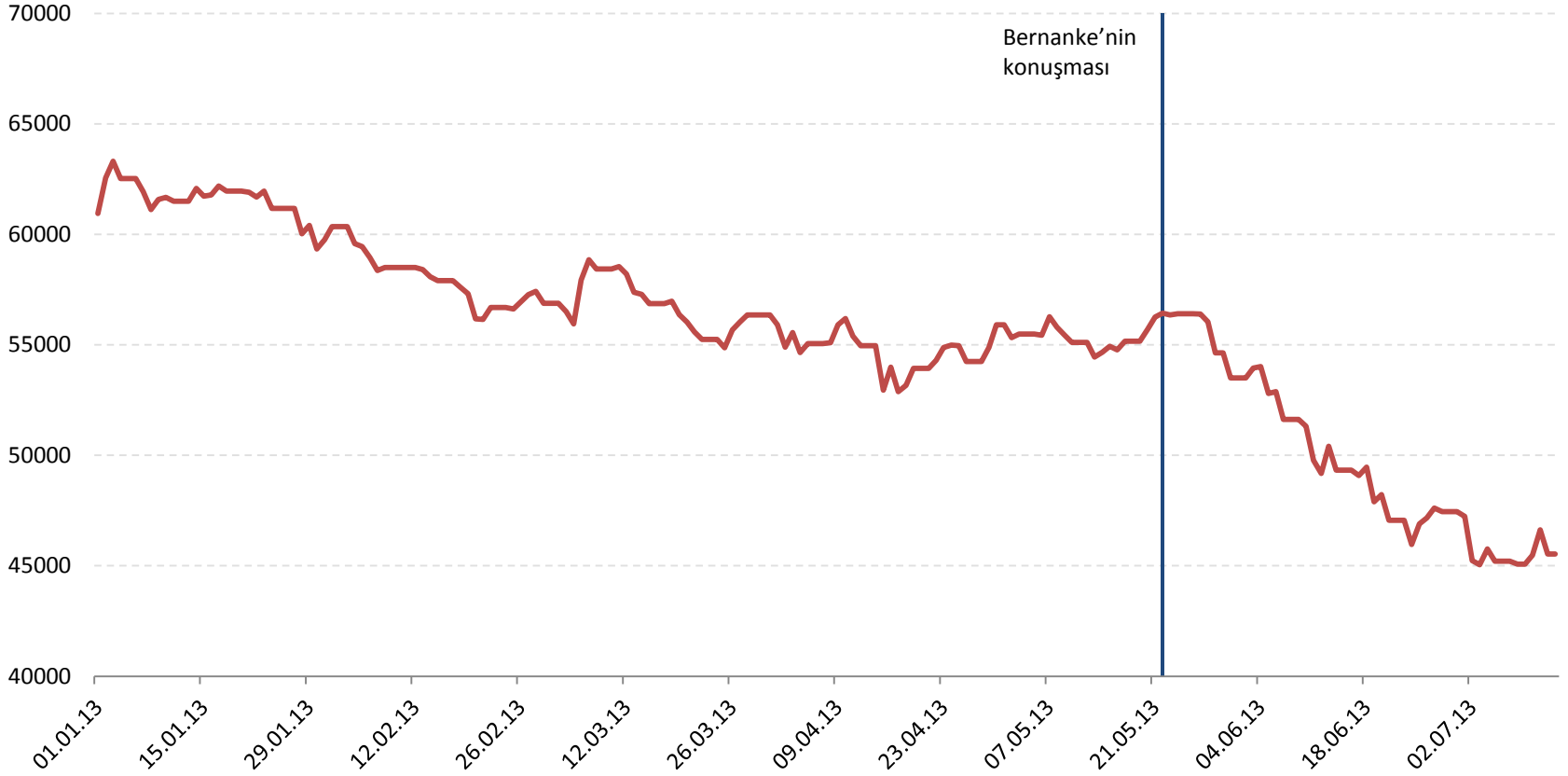
(Yüzde)

Kaynak: Bloomberg

Hisse Senedi Piyasası

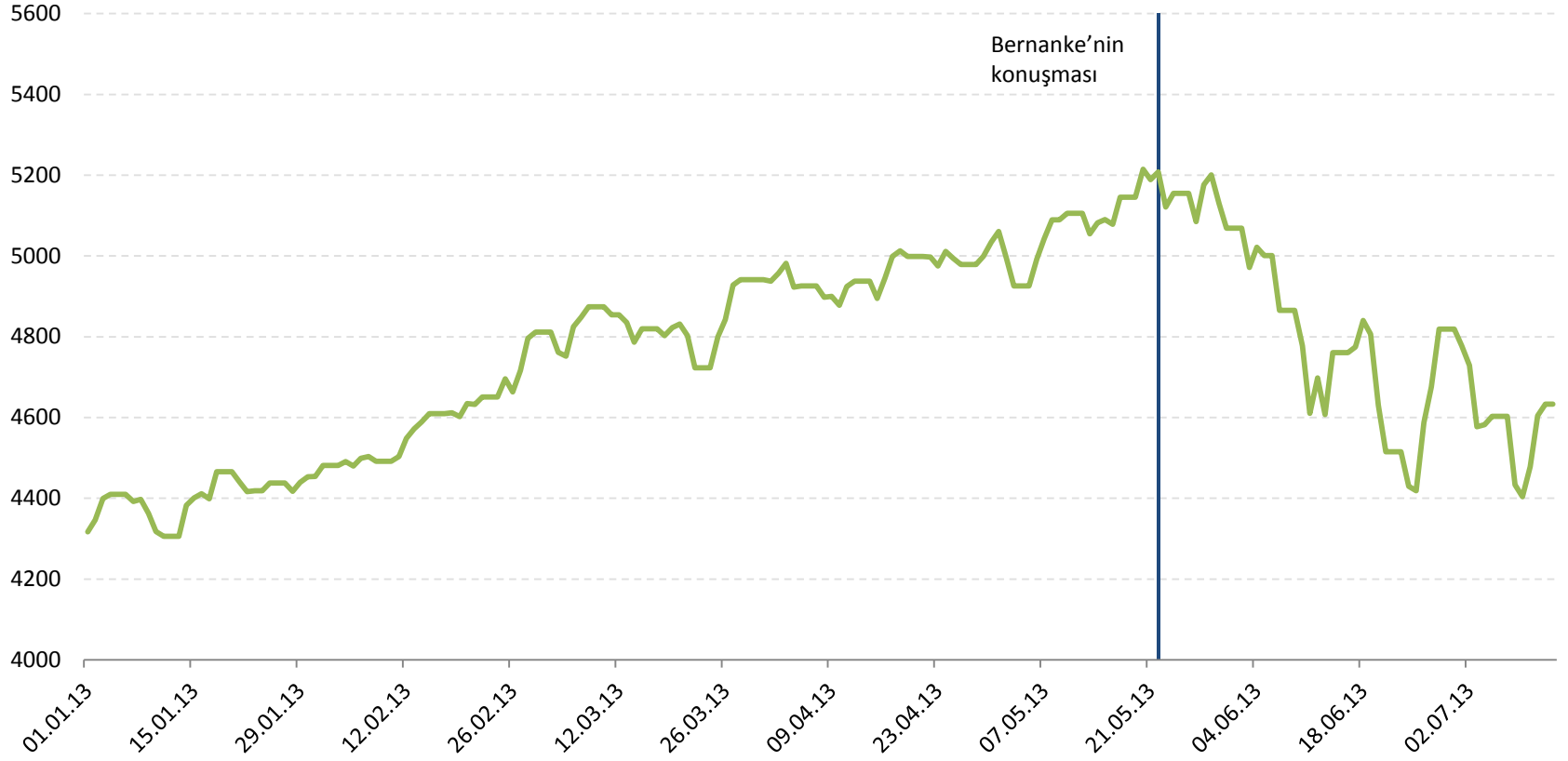
Brezilya

Kaynak: Bloomberg

Hisse Senedi Piyasası

Endonezya

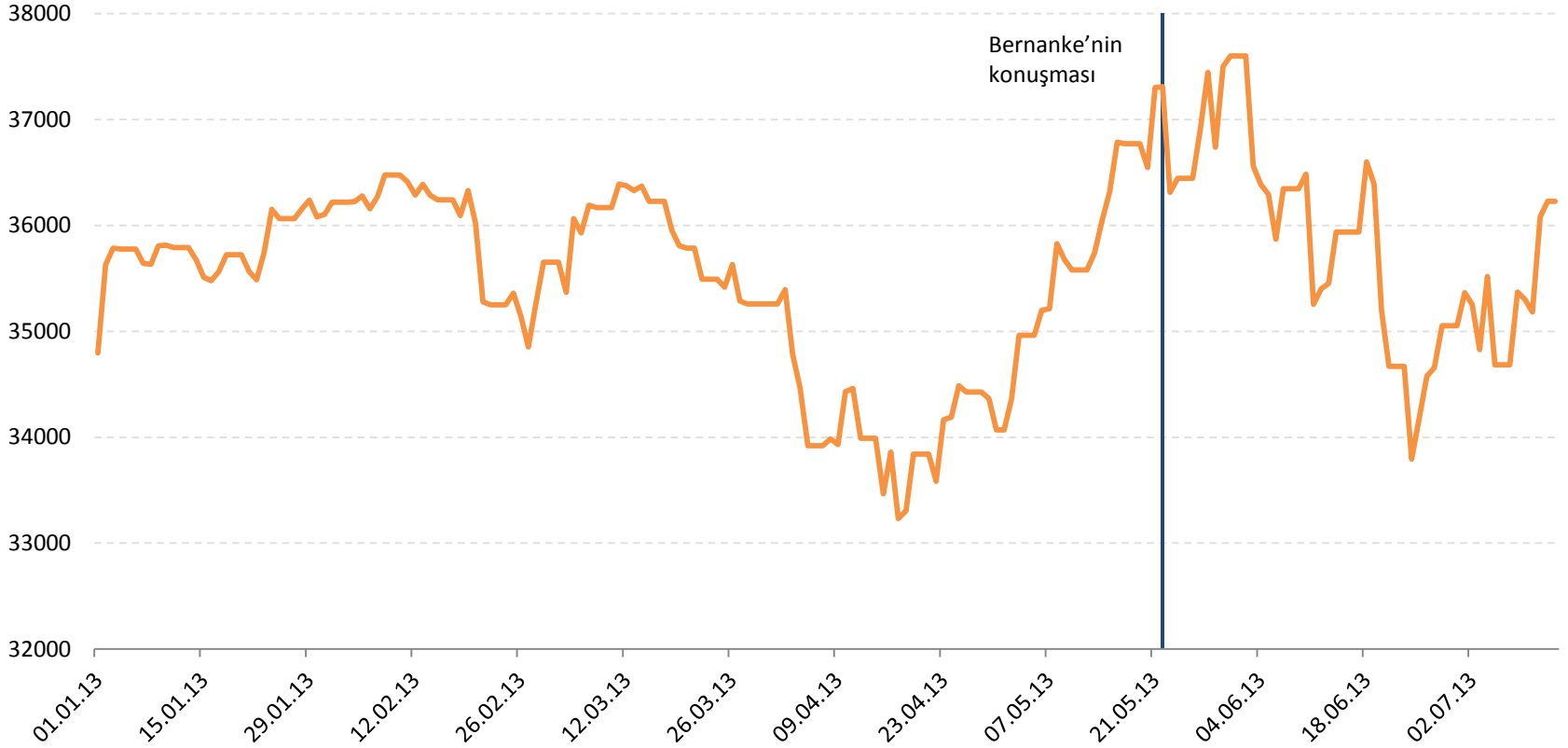

Kaynak: Bloomberg

Hisse Senedi Piyasası

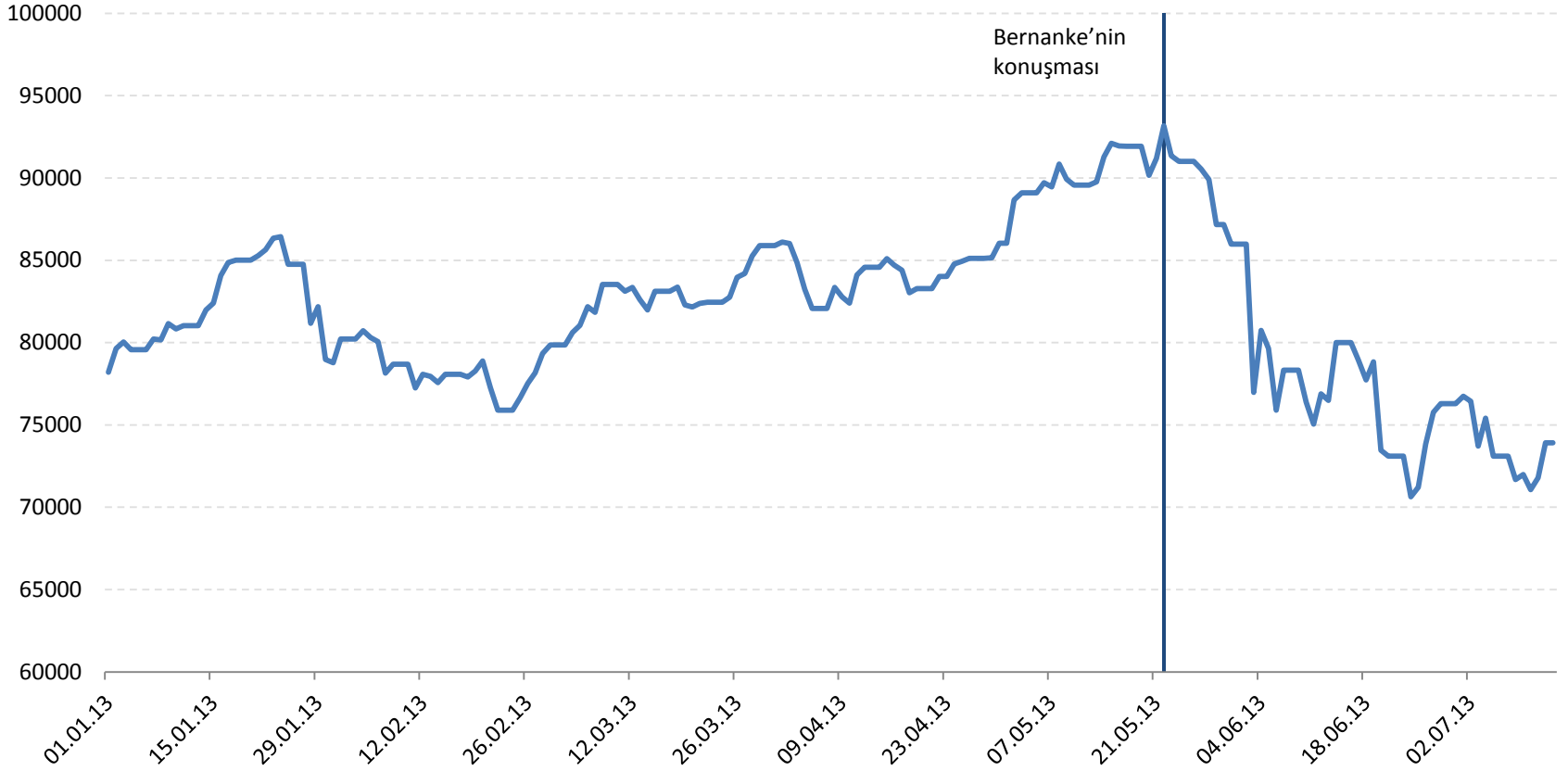
Güney Afrika

Kaynak: Bloomberg

Hisse Senedi Piyasası

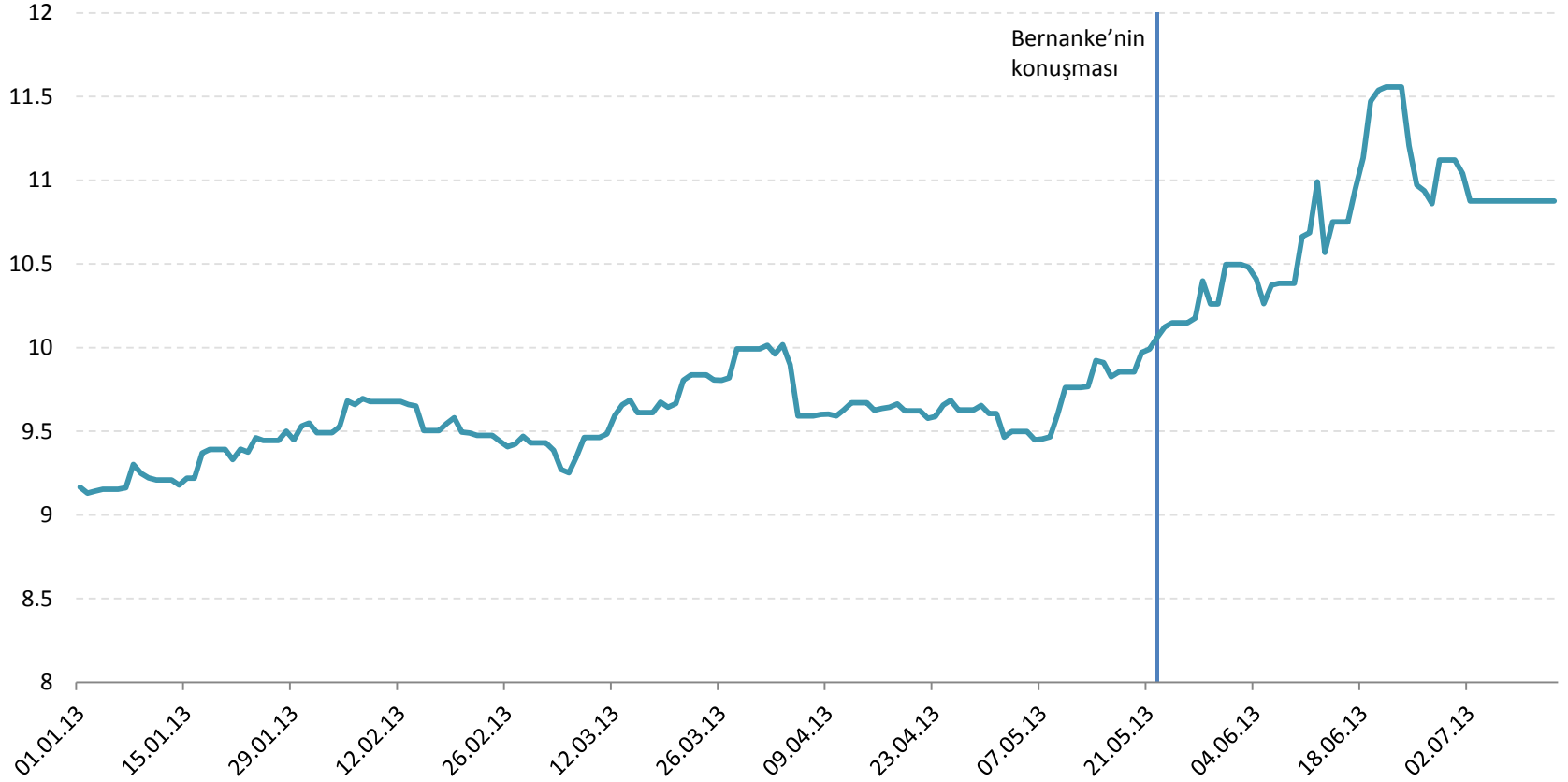
Türkiye

Kaynak: Bloomberg

Tahvil Piyasası*

Brezilya

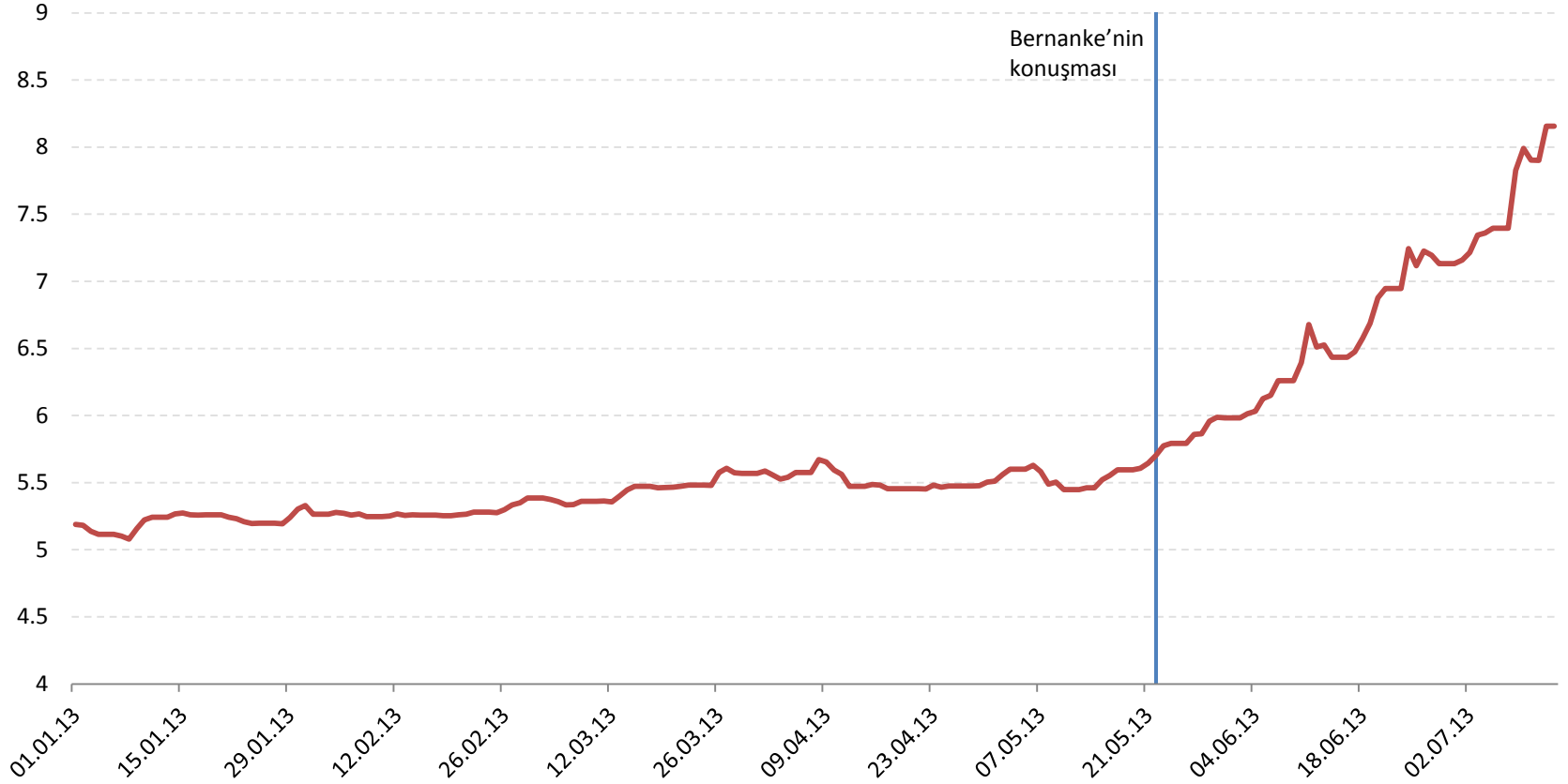

Kaynak: Bloomberg

* 10 yıllık yerli para cinsinden tahvilin getirisi alınmıştır.

Tahvil Piyasası*

Endonezya

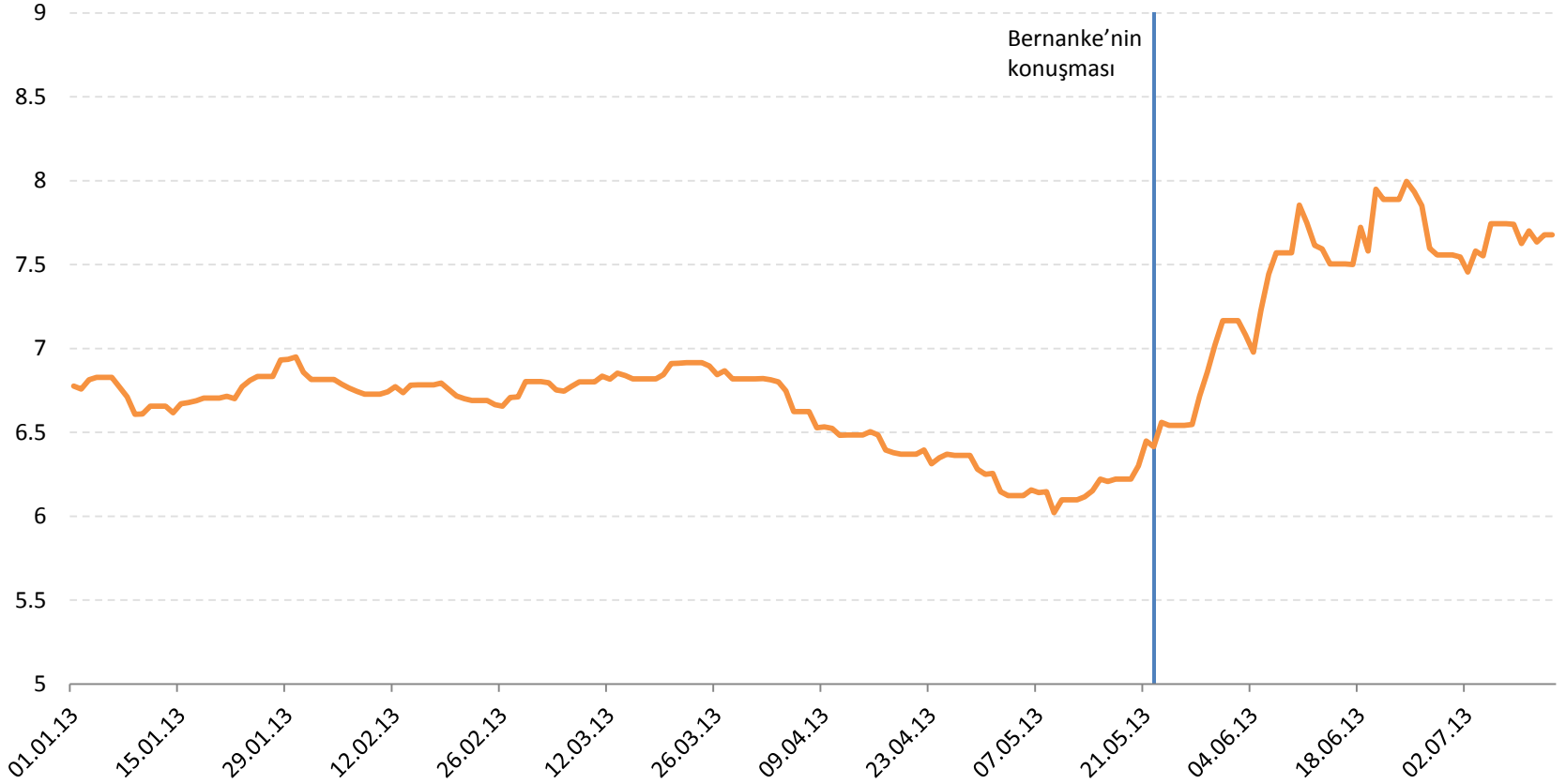

Kaynak: Bloomberg

* 10 yıllık yerli para cinsinden tahvilin getirisi alınmıştır.

Tahvil Piyasası*

Güney Afrika

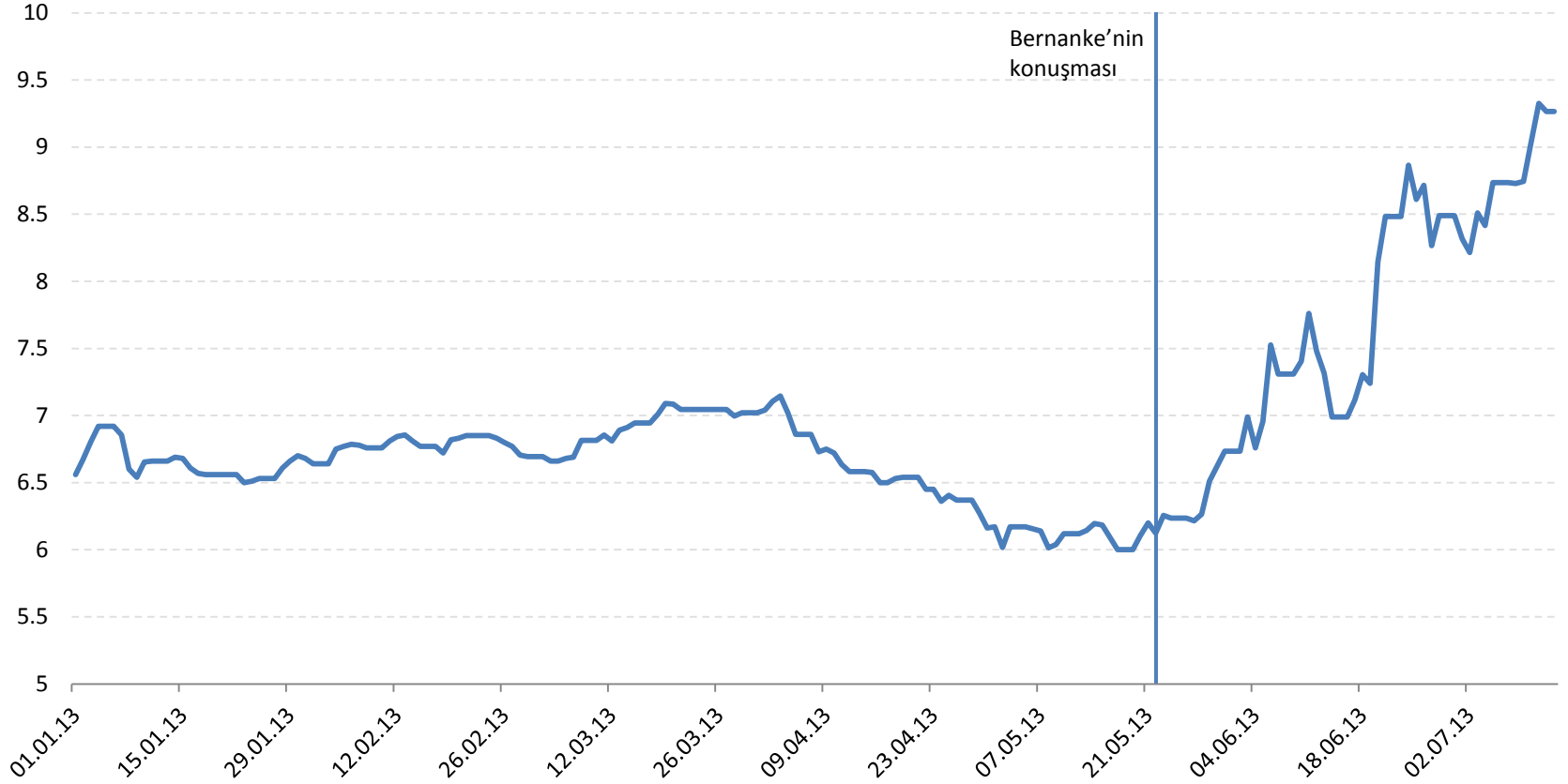

Kaynak: Bloomberg

* 10 yıllık yerli para cinsinden tahvilin getirisi alınmıştır.

Tahvil Piyasası*

Türkiye

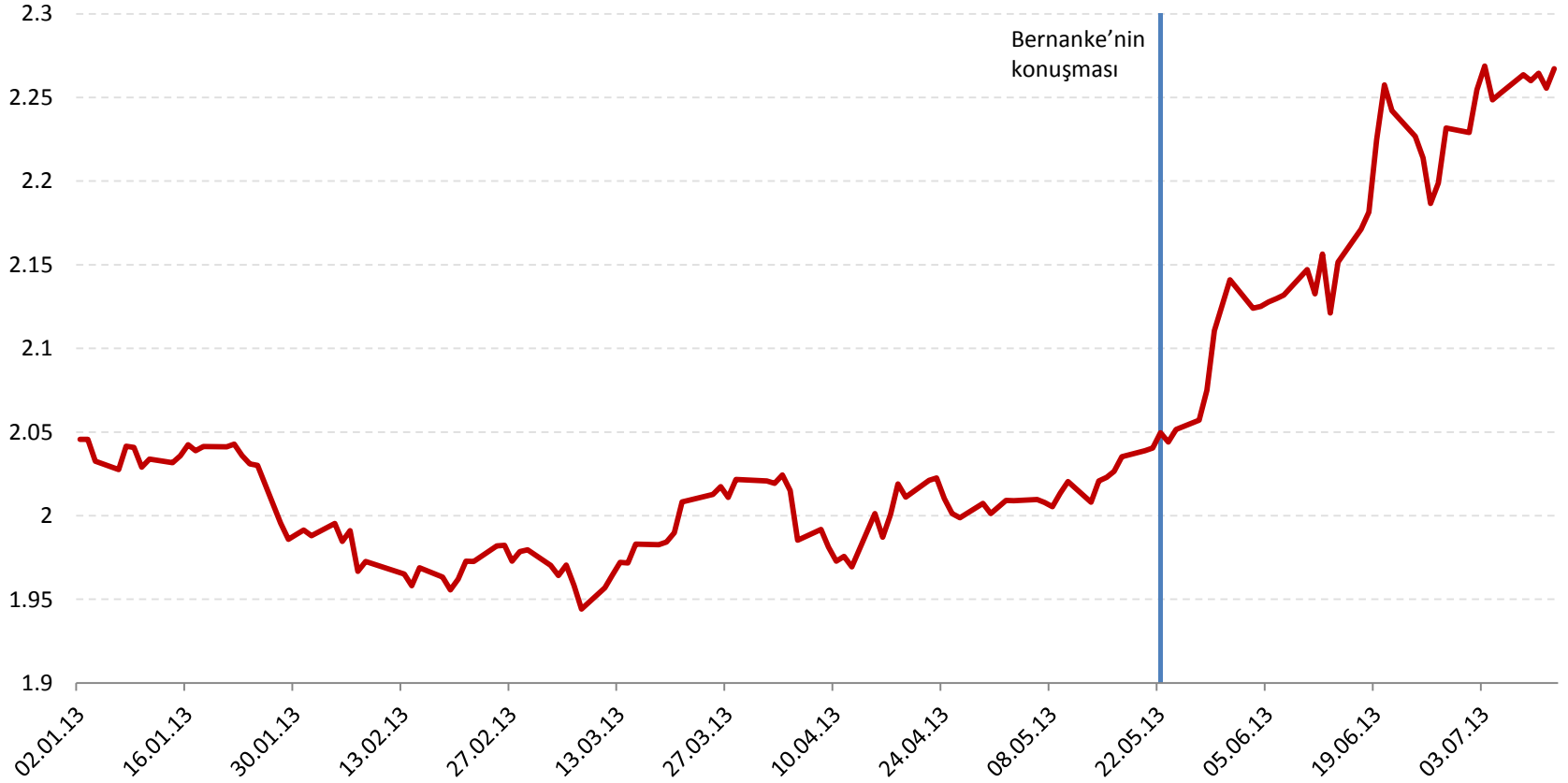

Kaynak: Bloomberg

* 10 yıllık yerli para cinsinden tahvilin getirisi alınmıştır.

Nominal Kurlar

Brezilya (Real)*

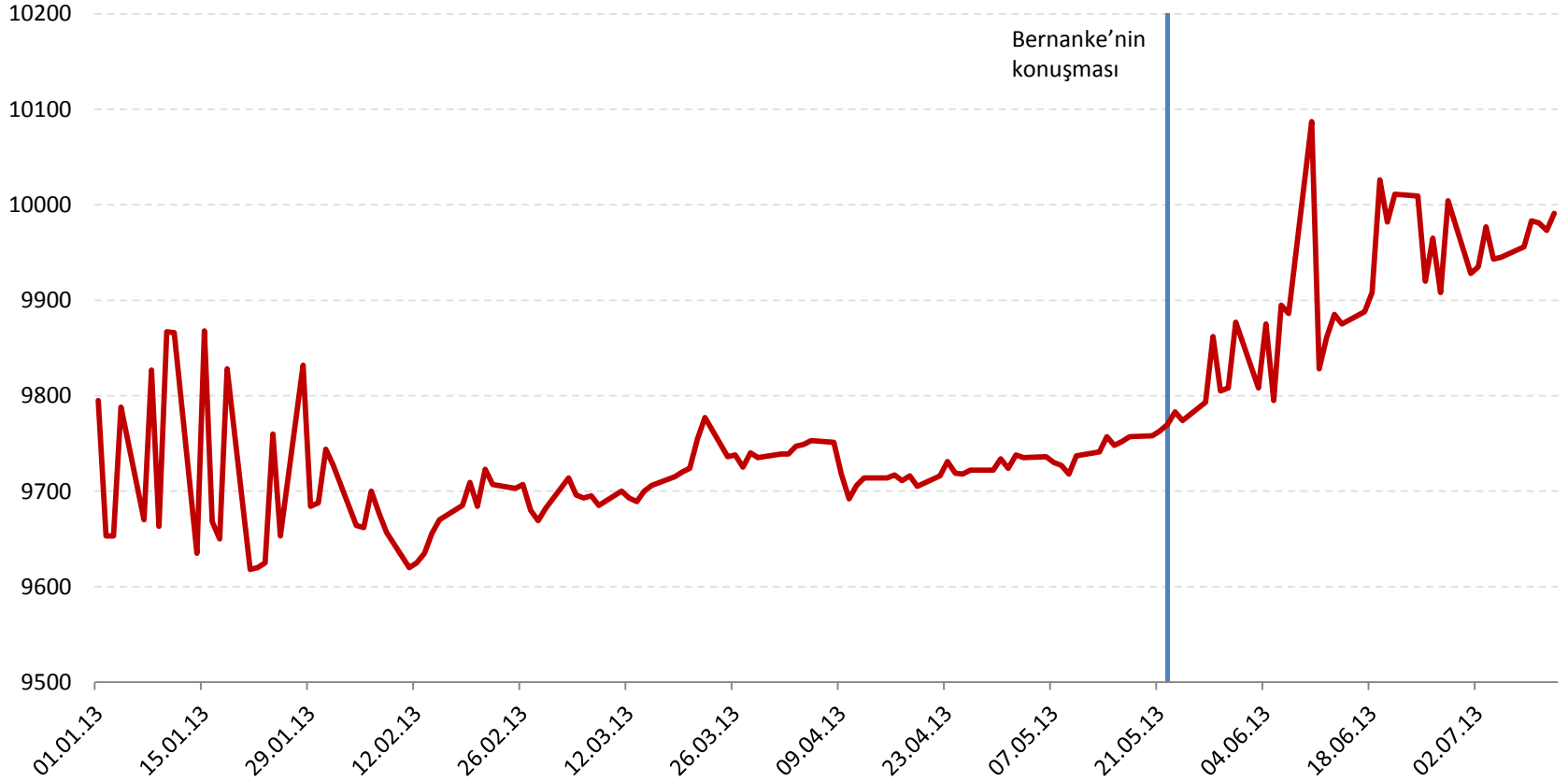

Kaynak: Bloomberg

*Real/ABD Doları

Nominal Kurlar

Endonezya (Rupi)*

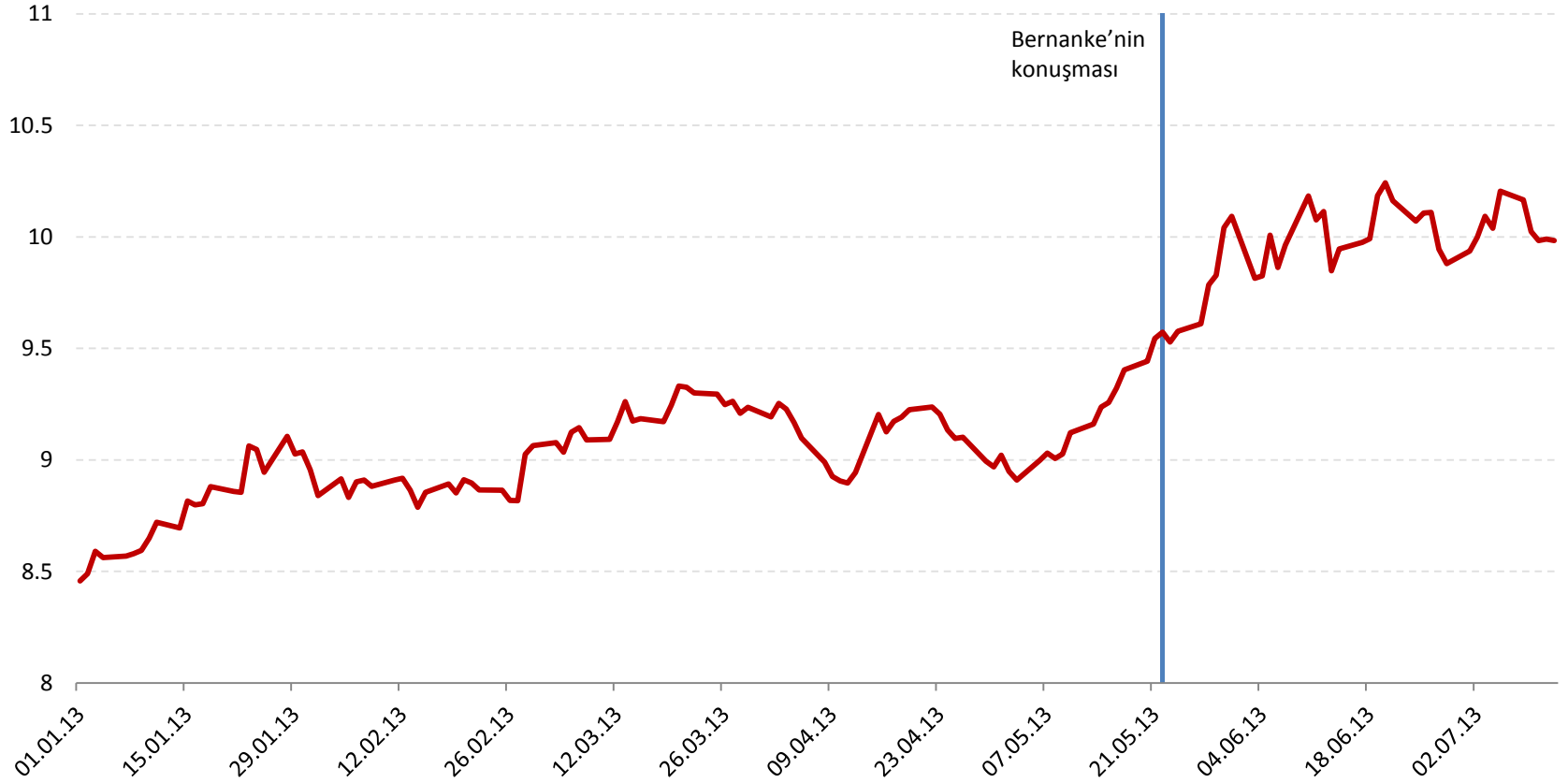
Kaynak: Bloomberg

*Rupi/ABD Doları

Nominal Kurlar

Güney Afrika (Rand)

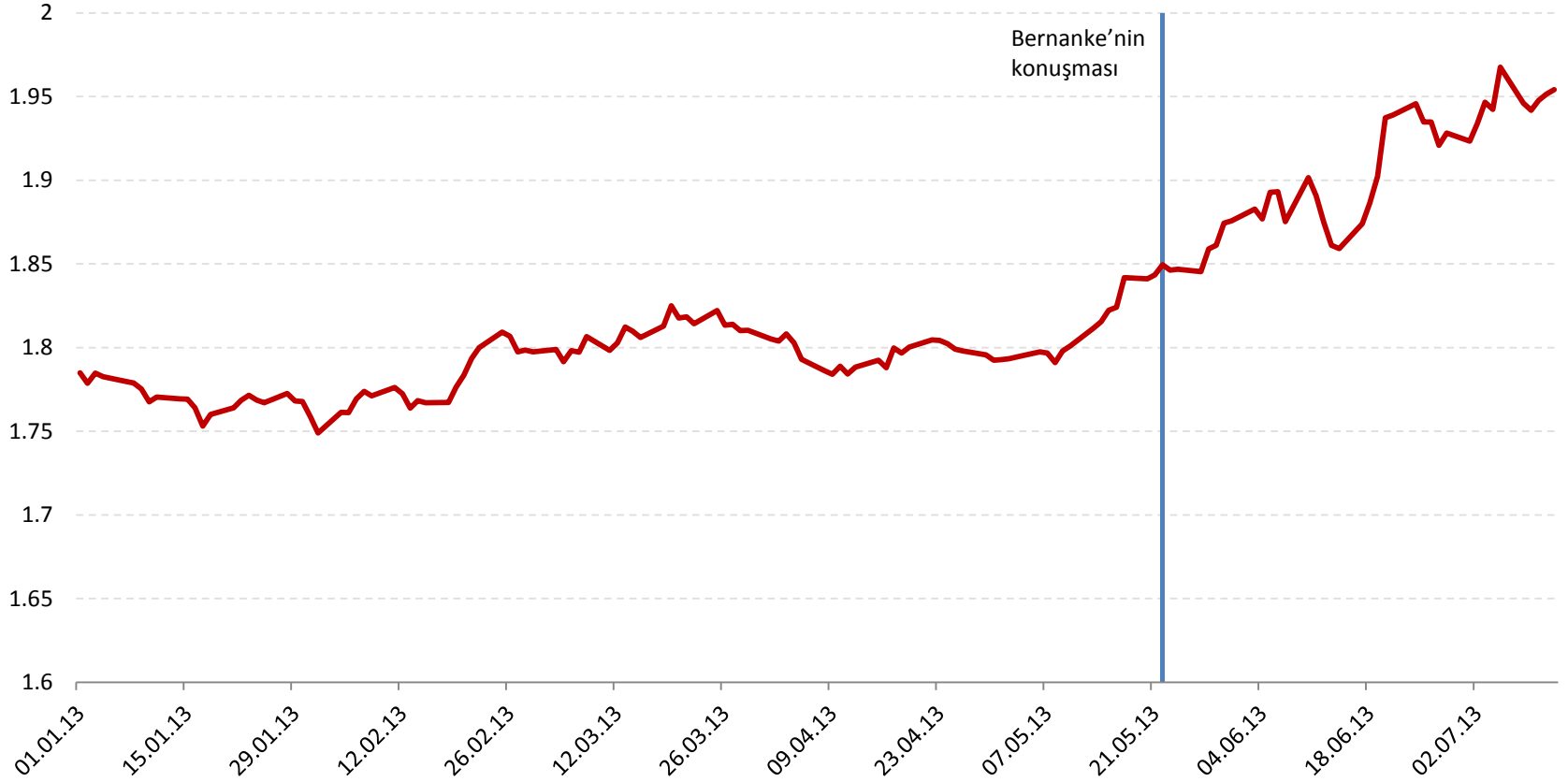

Kaynak: Bloomberg

*Rand/ABD Doları

Nominal Kurlar

Türkiye*

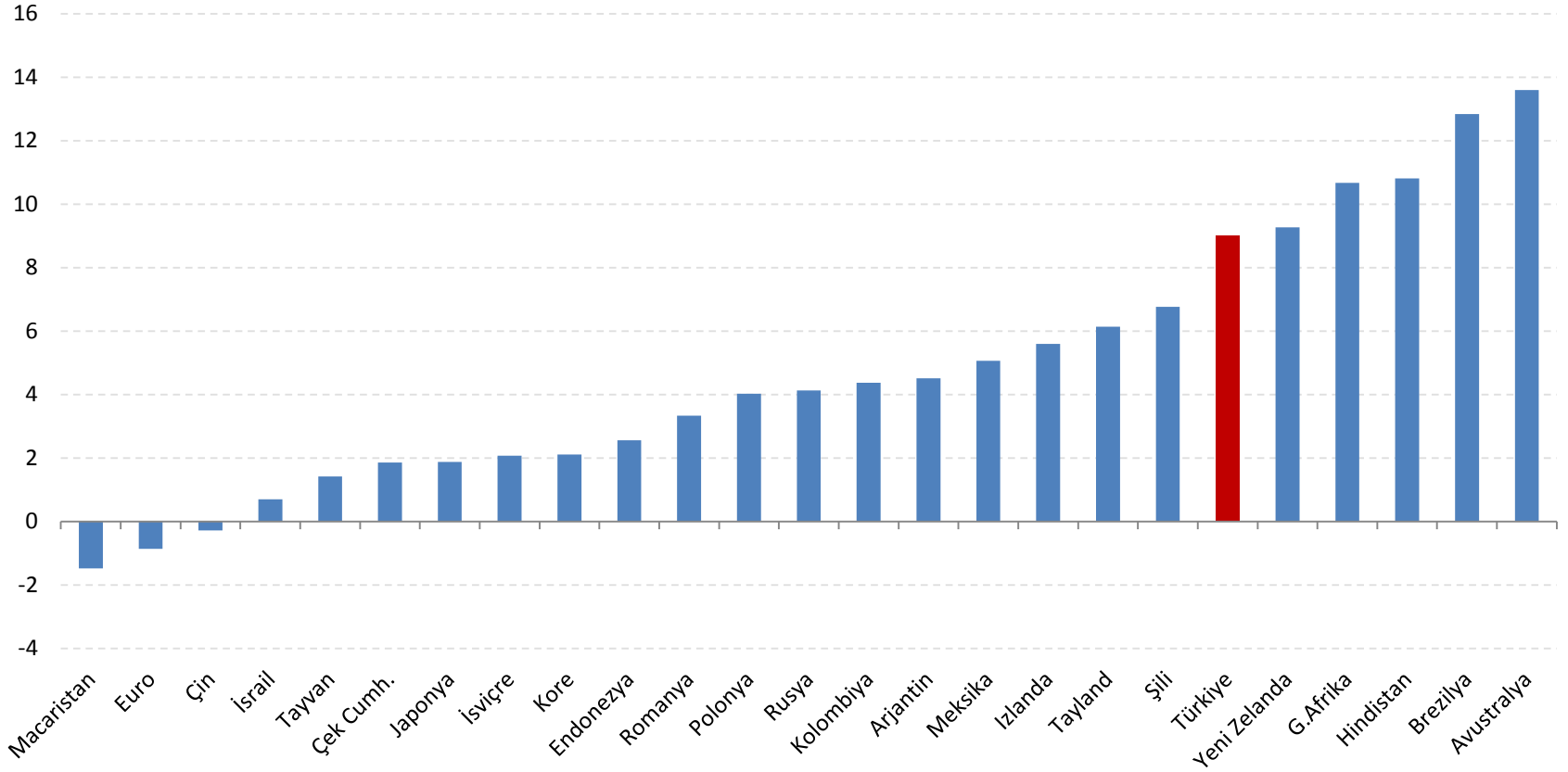

Kaynak: Bloomberg

*TL/ABD Doları

Nominal Döviz Kurları

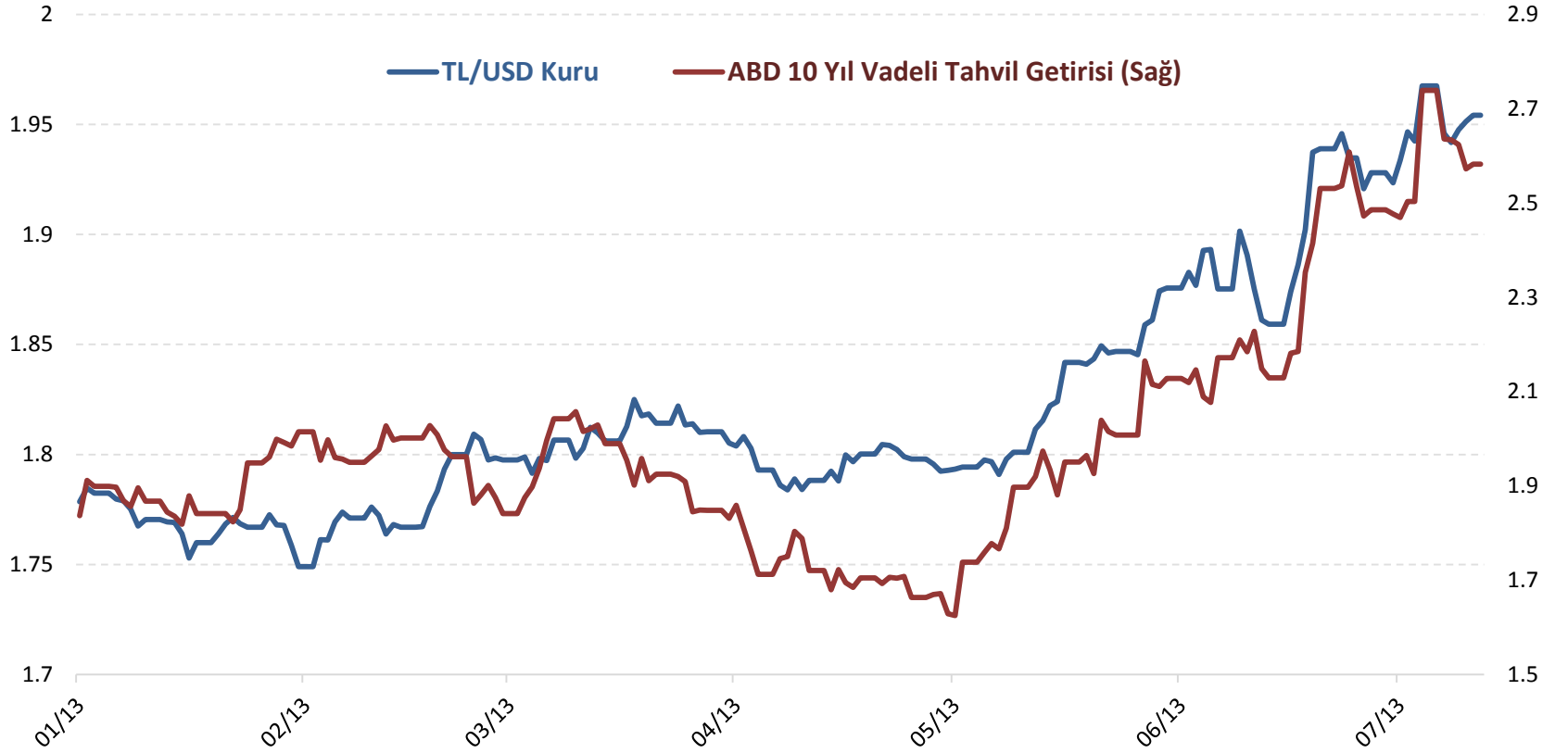
01.05.2013 – 12.07.2013
(Yüzde Değişim)

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

*Pozitif değişim ABD Dolarına karşı değer kaybını göstermektedir.

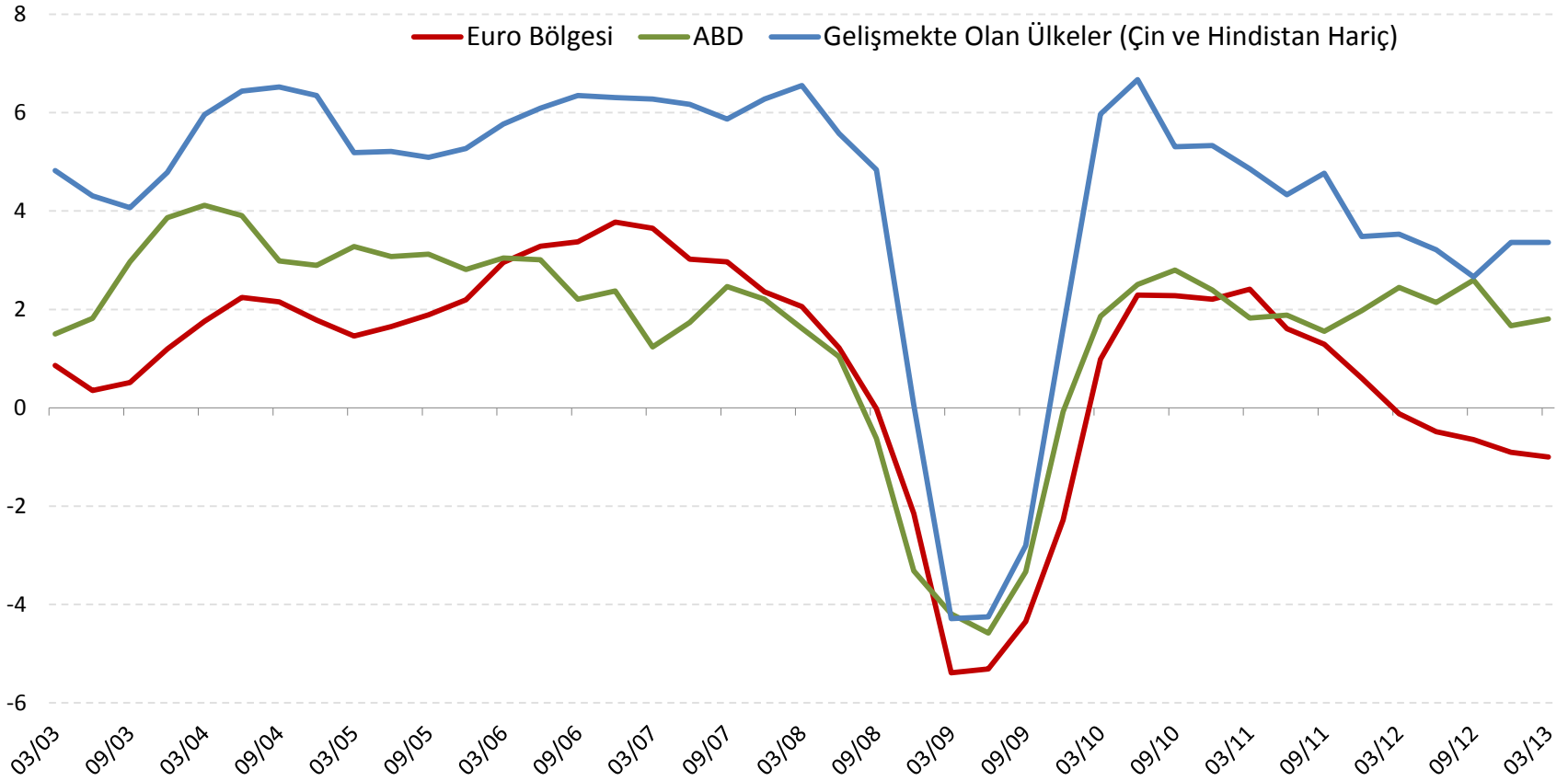
ABD Tahvil ve TL/Dolar Kuru

Kaynak: Bloomberg

Küresel Büyüme

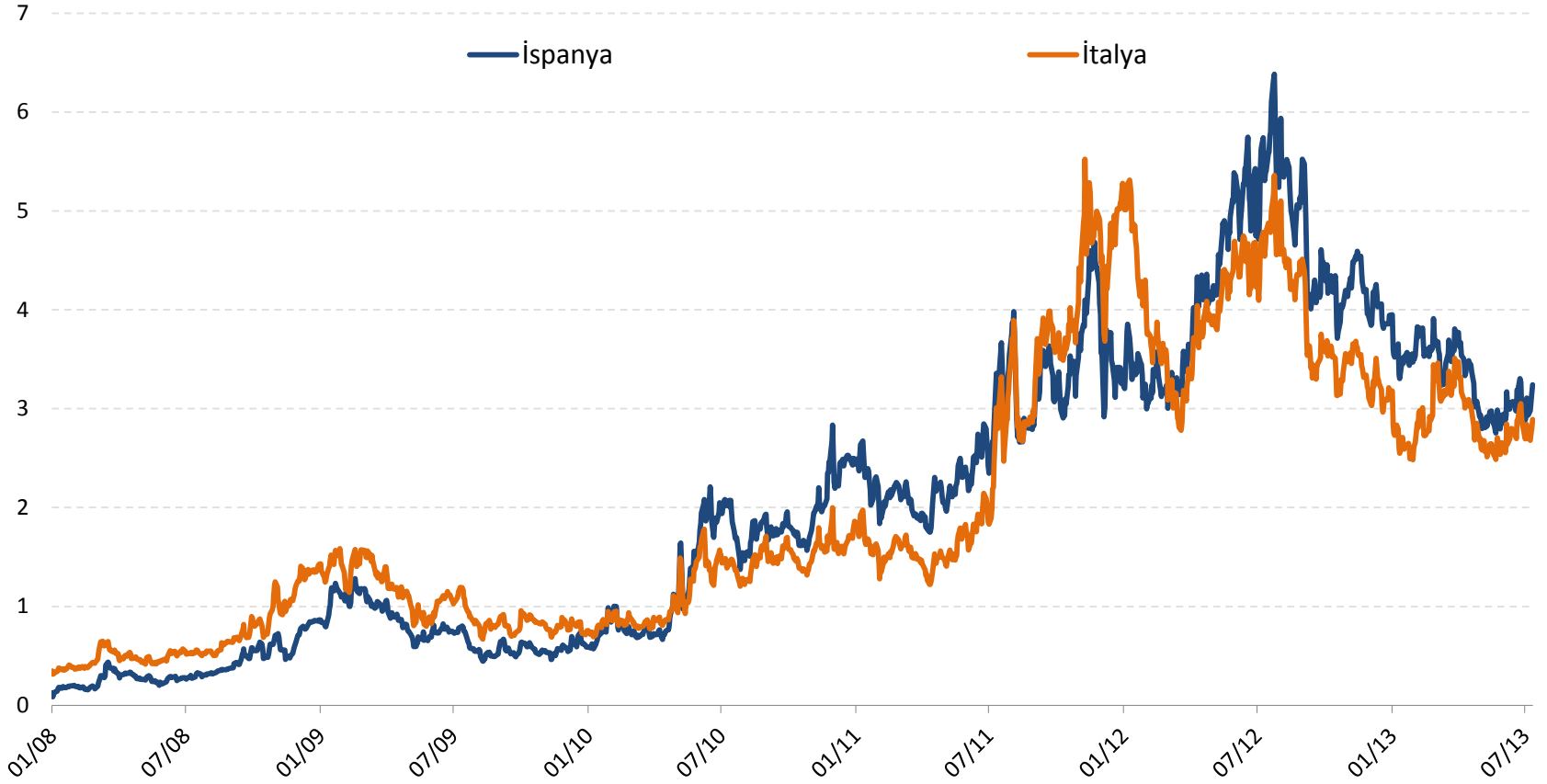
(Yıllık Yüzde Değişimler)

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Nominal Faizler

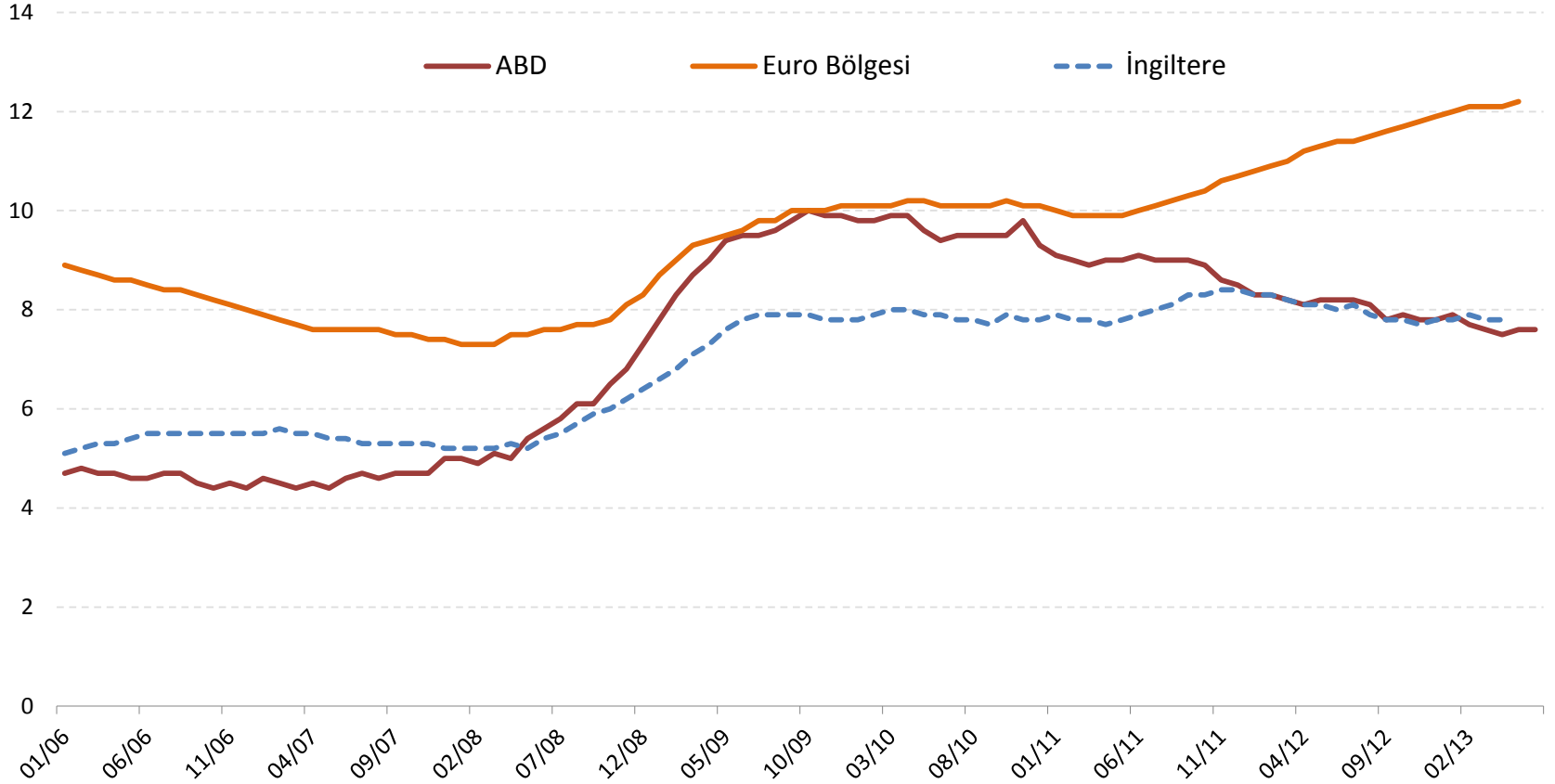
10 Yıllık Devlet Tahvili Faizleri (Alman Tahvilinden Farkı, Yüzde)

Kaynak: Bloomberg.

Gelişmiş Ülkeler: İşsizlik

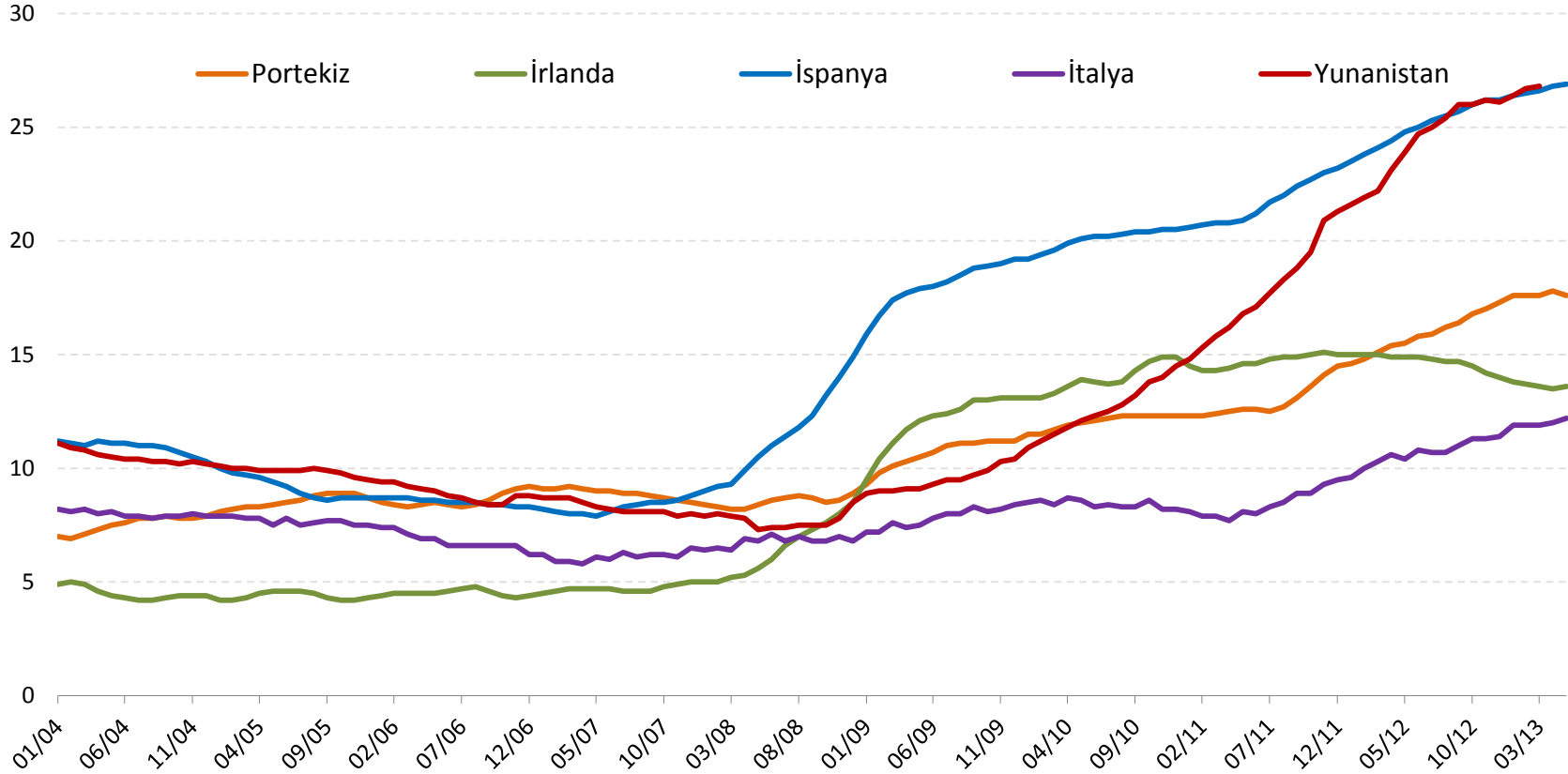
İşsizlik Oranları (Yüzde)

Kaynak: Bloomberg.

Borç Sorunu Yaşayan Avrupa Ülkeleri: İşsizlik

İşsizlik Oranları (Yüzde)

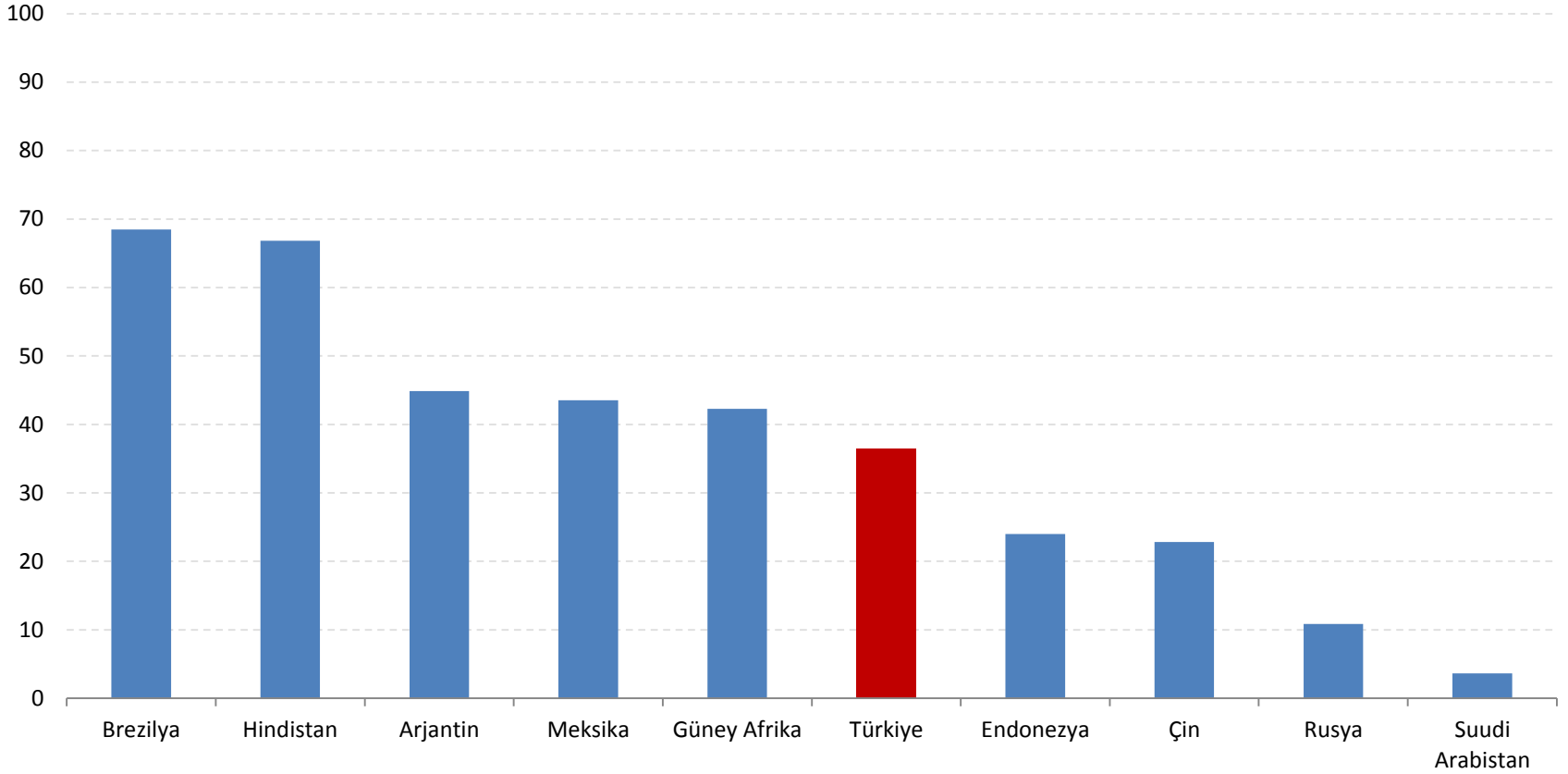

Kaynak: Bloomberg.

Kamu Borç Yüğü*

(2012 Yılı, GSYH'ye Oran, Yüzde)

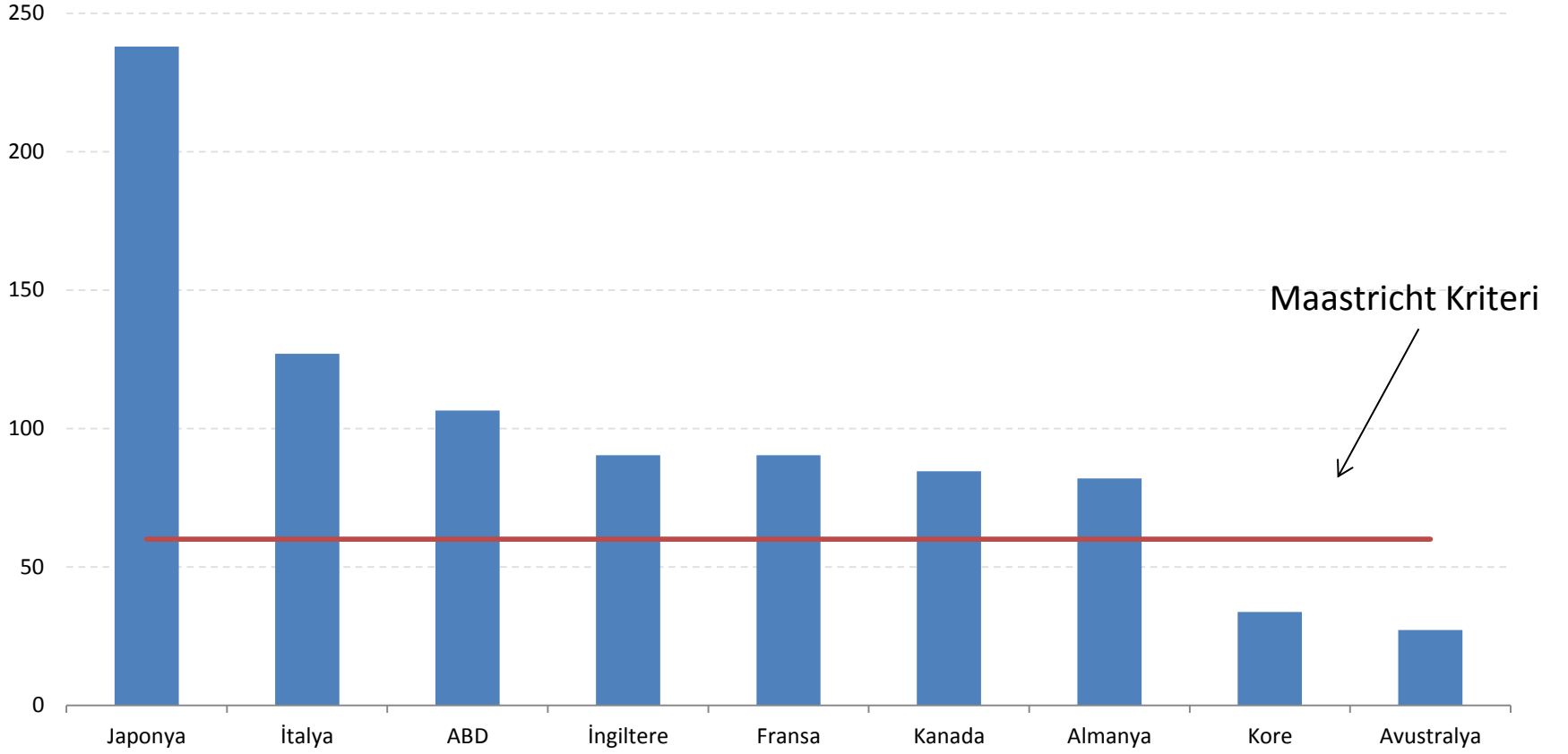

Kaynak: IMF Fiscal Monitor.

*Genel Hükümet Brüt Borcu

Kamu Borç Yüğü*

(2012 Yılı, GSYH'ye Oran, Yüzde)

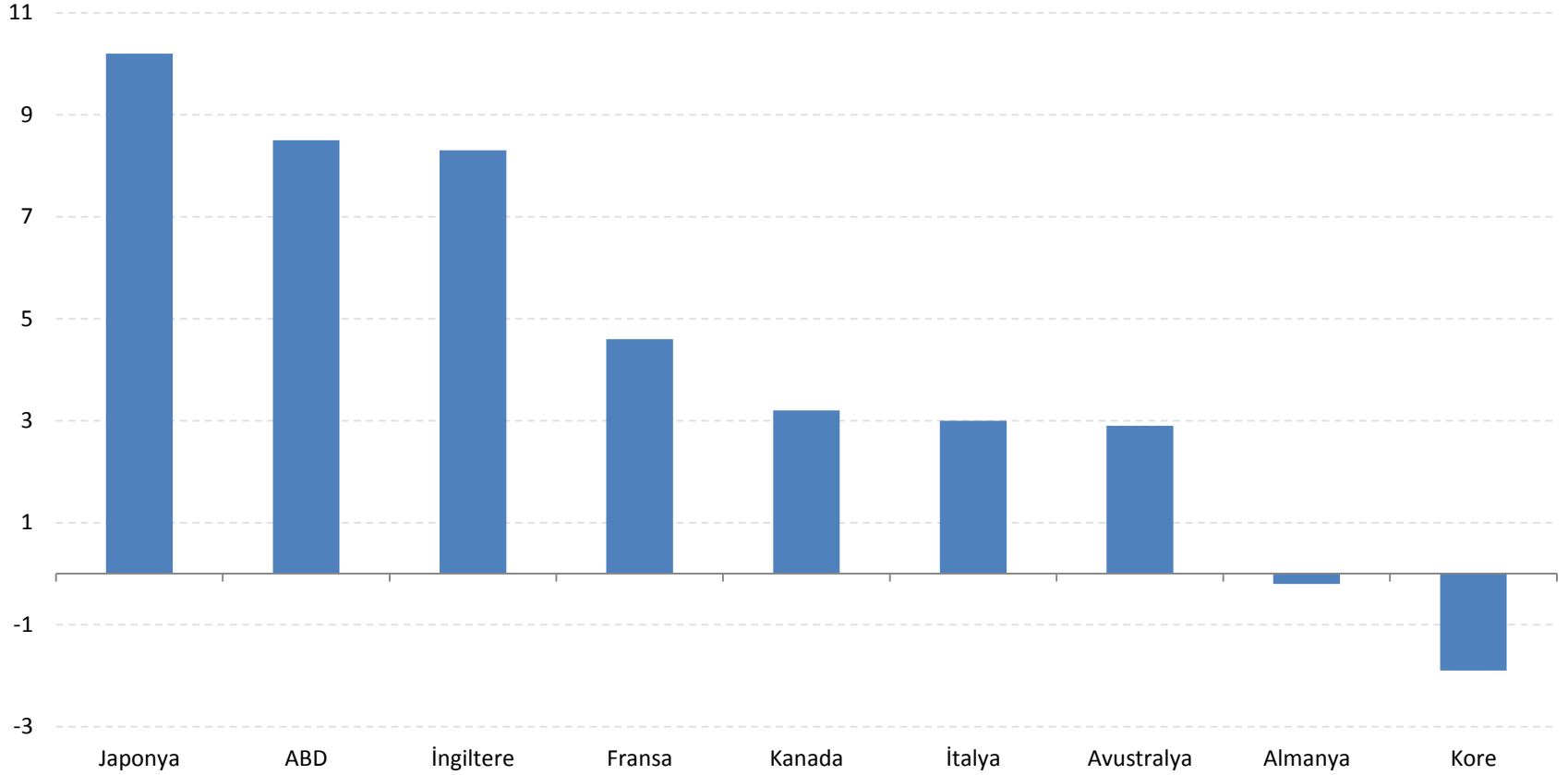

Kaynak: IMF Fiscal Monitor.

*Genel Hükümet Brüt Borcu

Bütçe Açığı*

(2012 Yılı, GSYH'ye Oran, Yüzde)

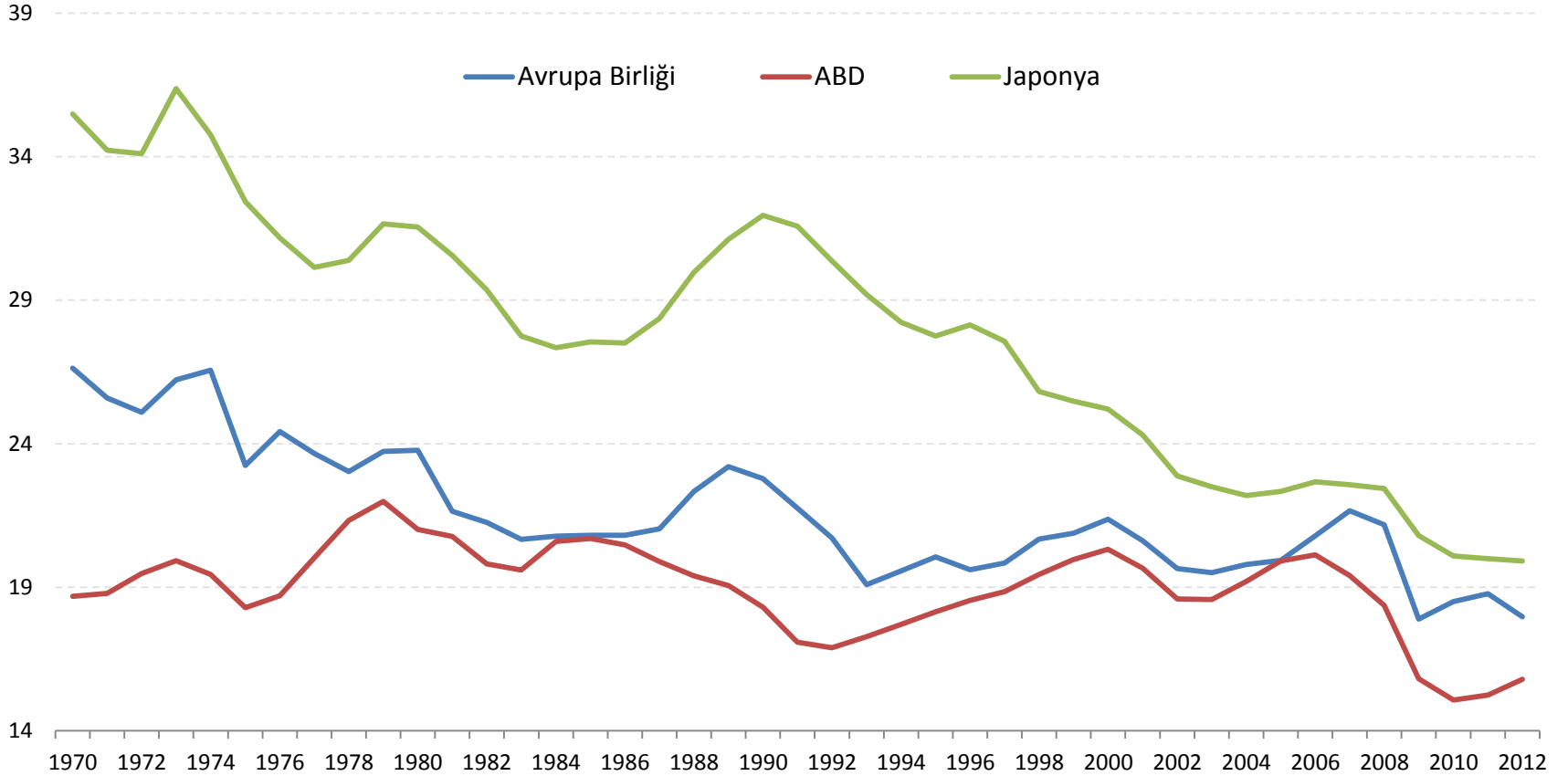

Kaynak: IMF Fiscal Monitor.

*Genel Hükümet Bütçe Açığı

Yatırımlar

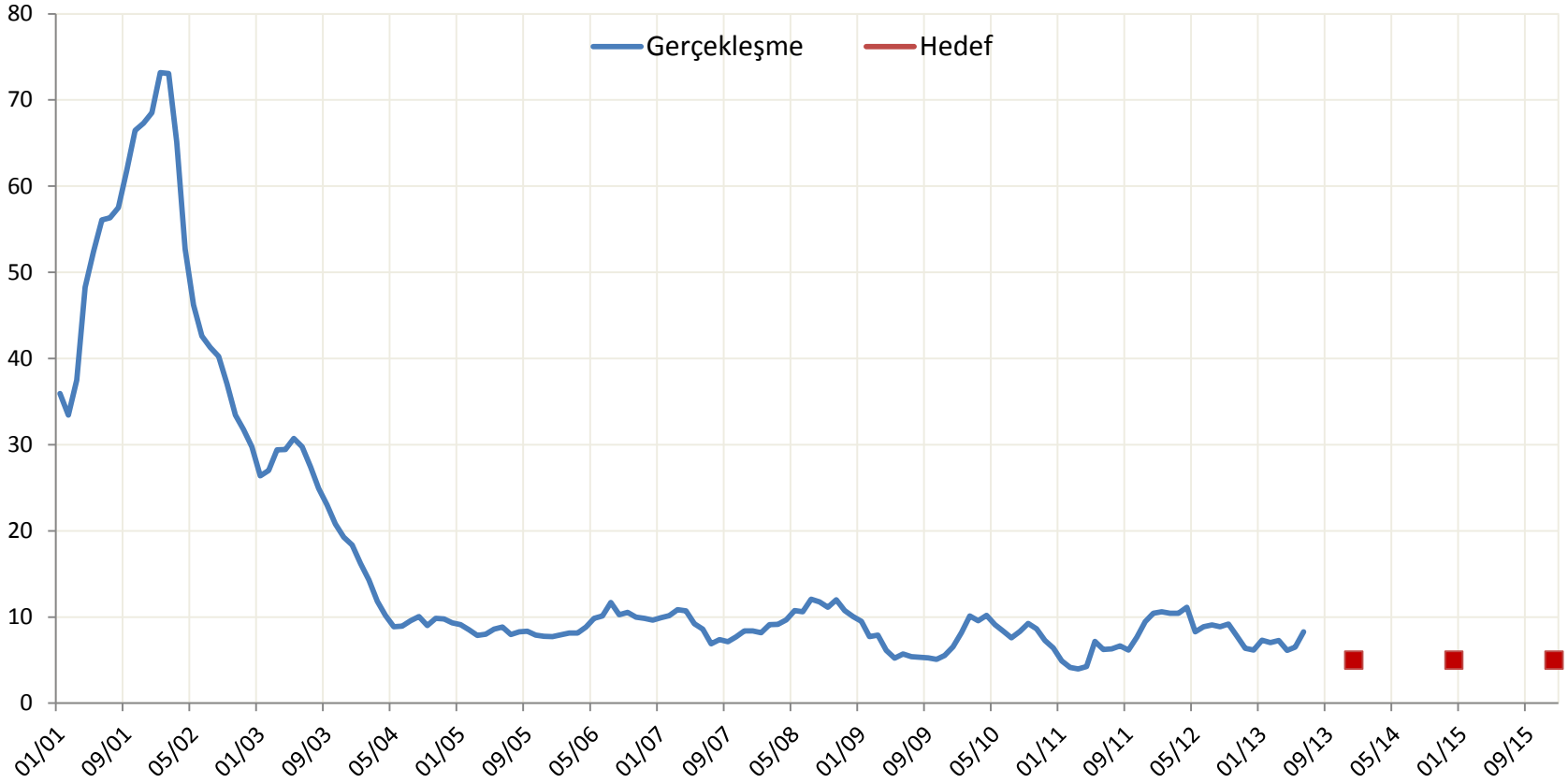
Brüt Sermaye Oluşumu (Yüzde, GSYH'ye Oran)

Kaynak: Dünya Bankası, FED.

ENFLASYON

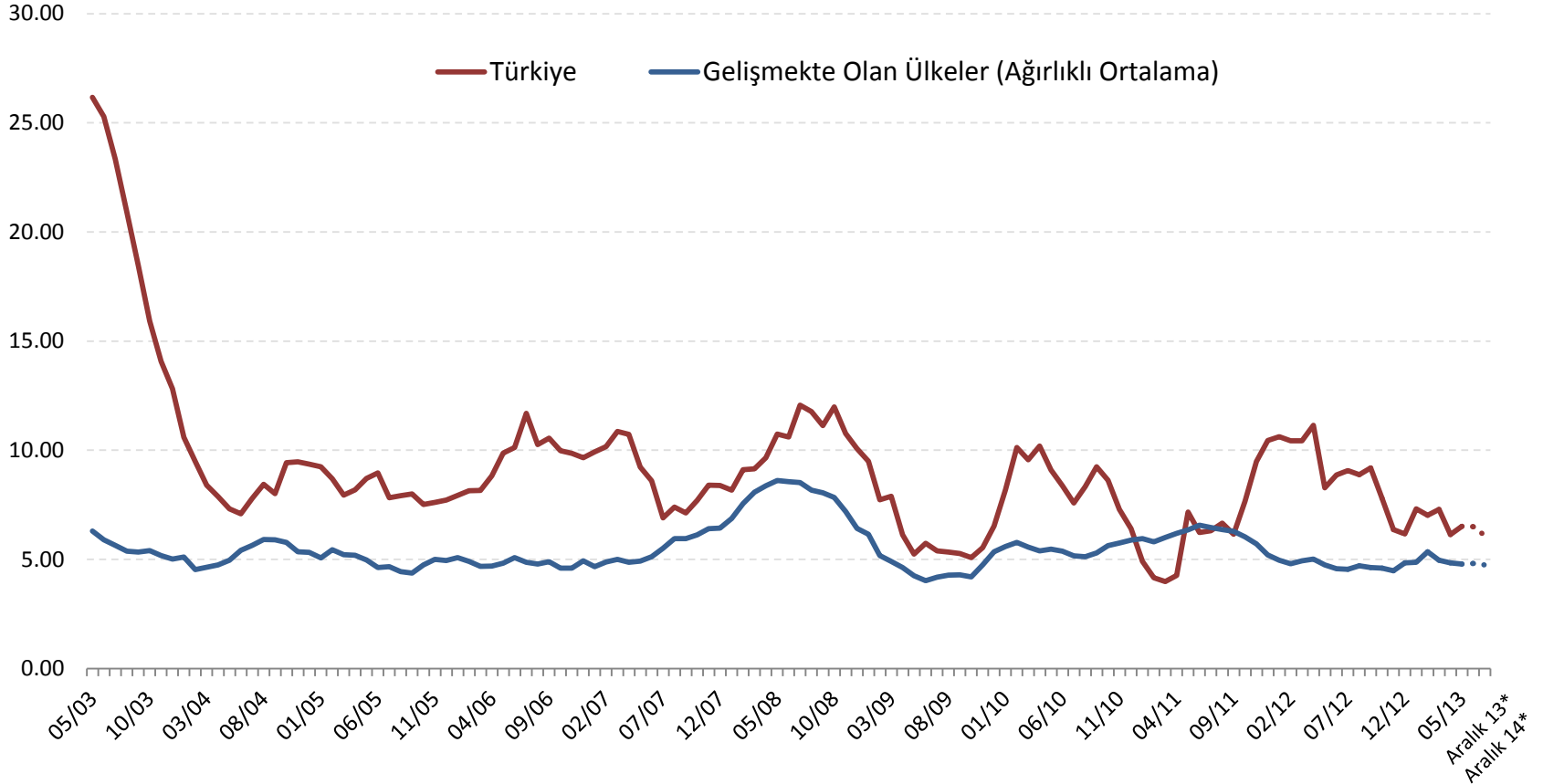
Enflasyon

Kaynak: TCMB.

Enflasyon Karşılaştırması

Türkiye ve Diğer Gelişmekte Olan Ülkeler Karşılaştırması (Yüzde)

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Gelişmekte olan ülkeler: Brezilya, Meksika, Çek Cumhuriyeti, Macaristan, Polonya, Güney Afrika, Çin, Hindistan, Rusya, Türkiye, Endonezya, Arjantin, Tayland, Kolombiya, Romanya, Ukrayna, Vietnam, Şili, Peru, Mısır ve Fas.

*2013 ve 2014 yıl sonu tahminleri "Consensus Forecast" ten alınmıştır.

Enflasyonu Düşüren Unsurlar

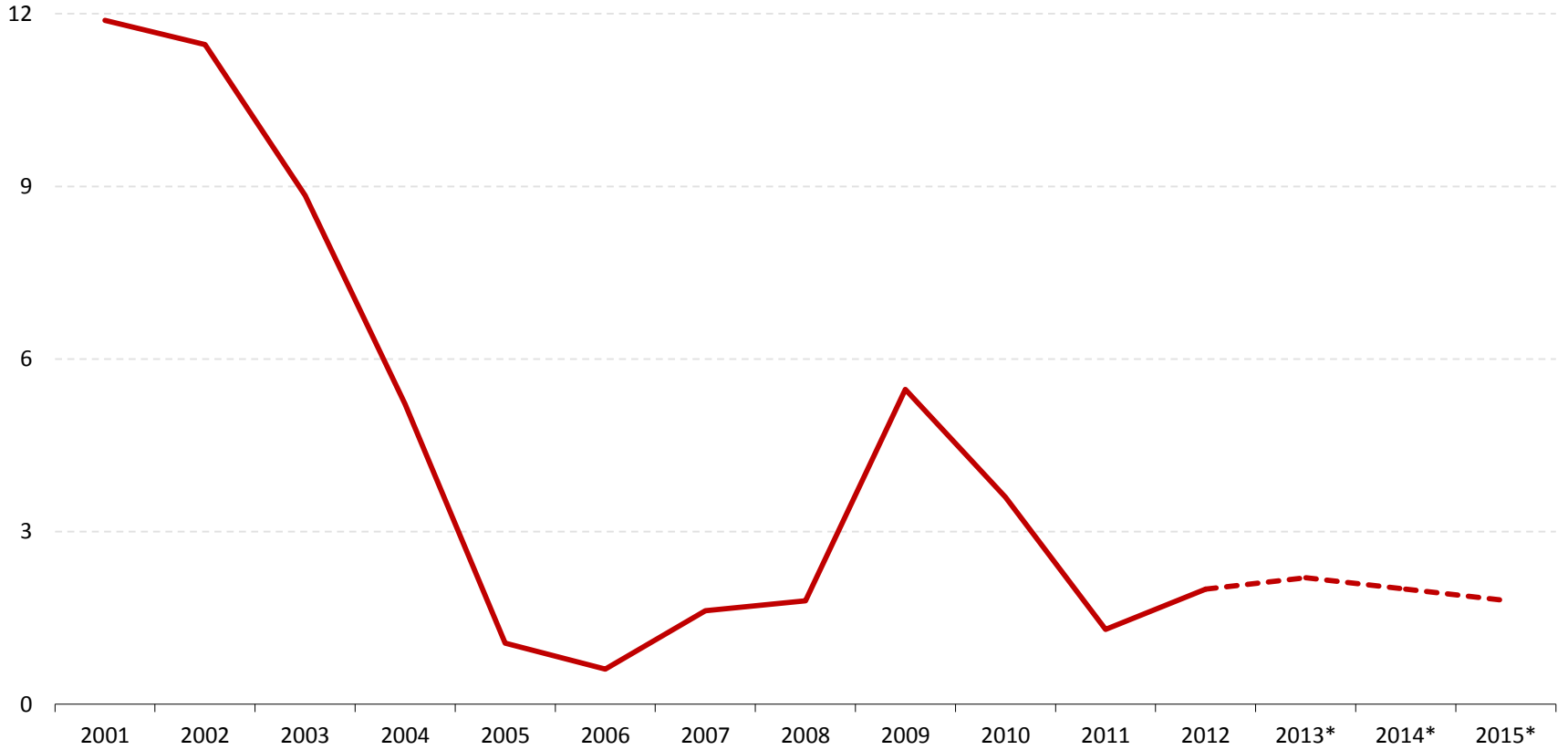
1) Mali Disiplin

2) Parasal Disiplin

Mali Disiplin

Merkezi Yönetim Bütçe Açığı (GSYH'ye Oran, Yüzde)

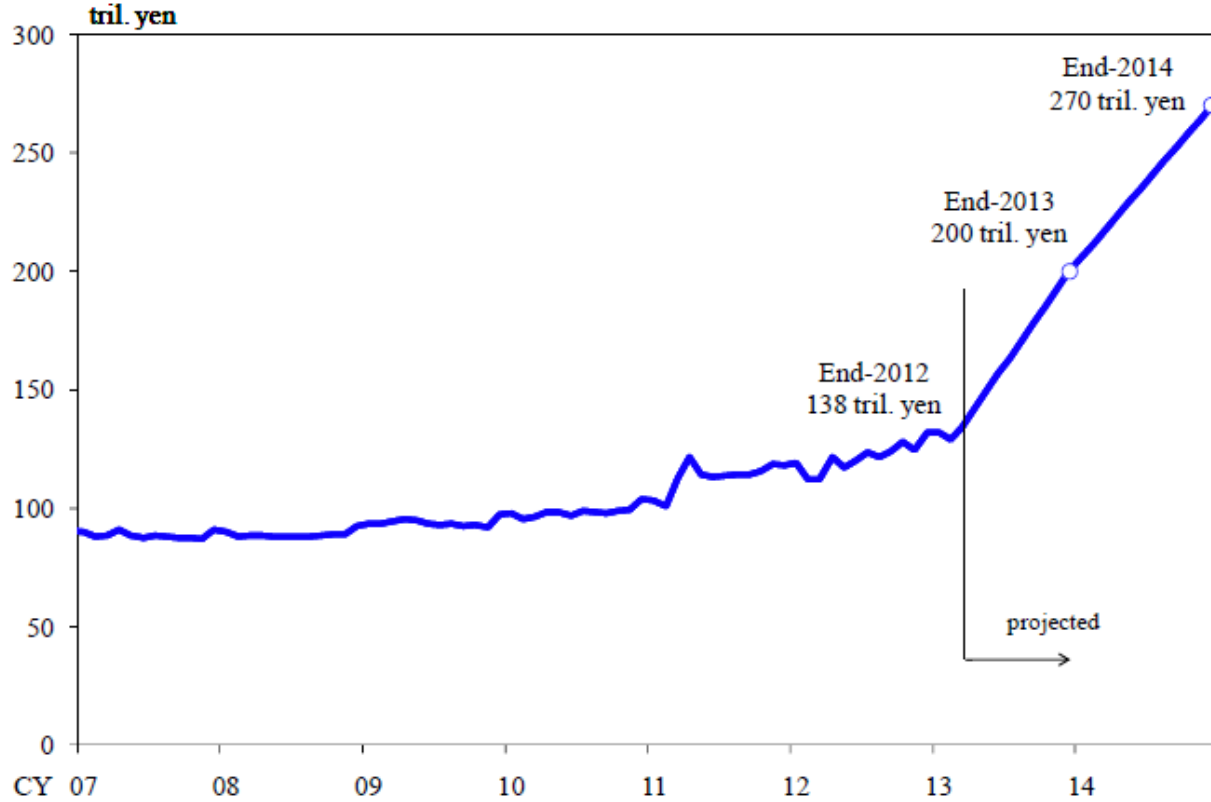

Kaynak: Maliye Bakanlığı.

*Orta Vadeli Program (2013-2015) hedefleri.

Parasal Genişleme (Japonya)

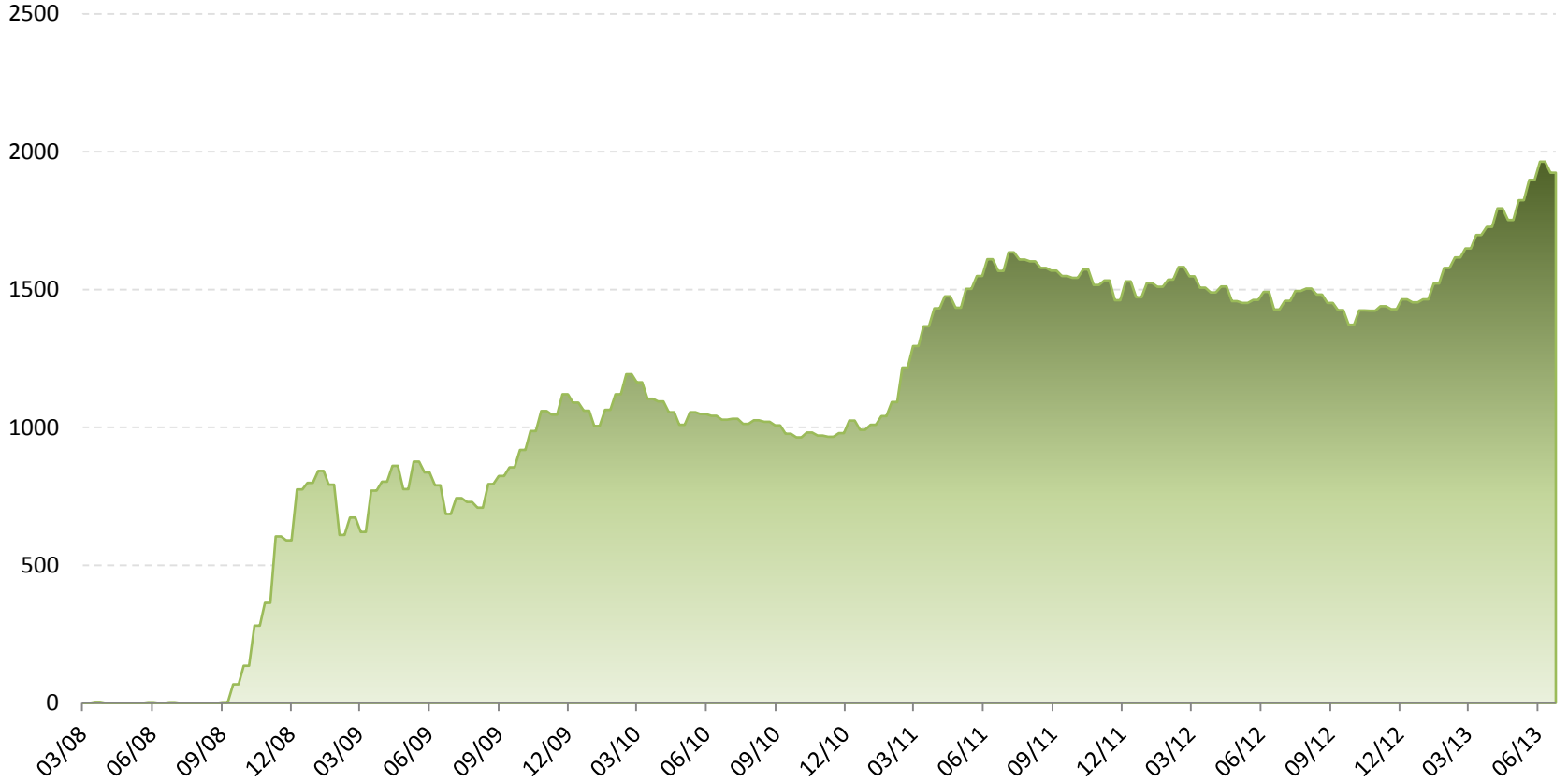
Parasal Taban (Trilyon Yen)

Kaynak: Kuroda (2013), orijinal sunumdan alınmıştır, Japon Merkez Bankası

Parasal Genişleme (ABD)

Fazla Kaydi Para* (FED, Milyar Dolar)

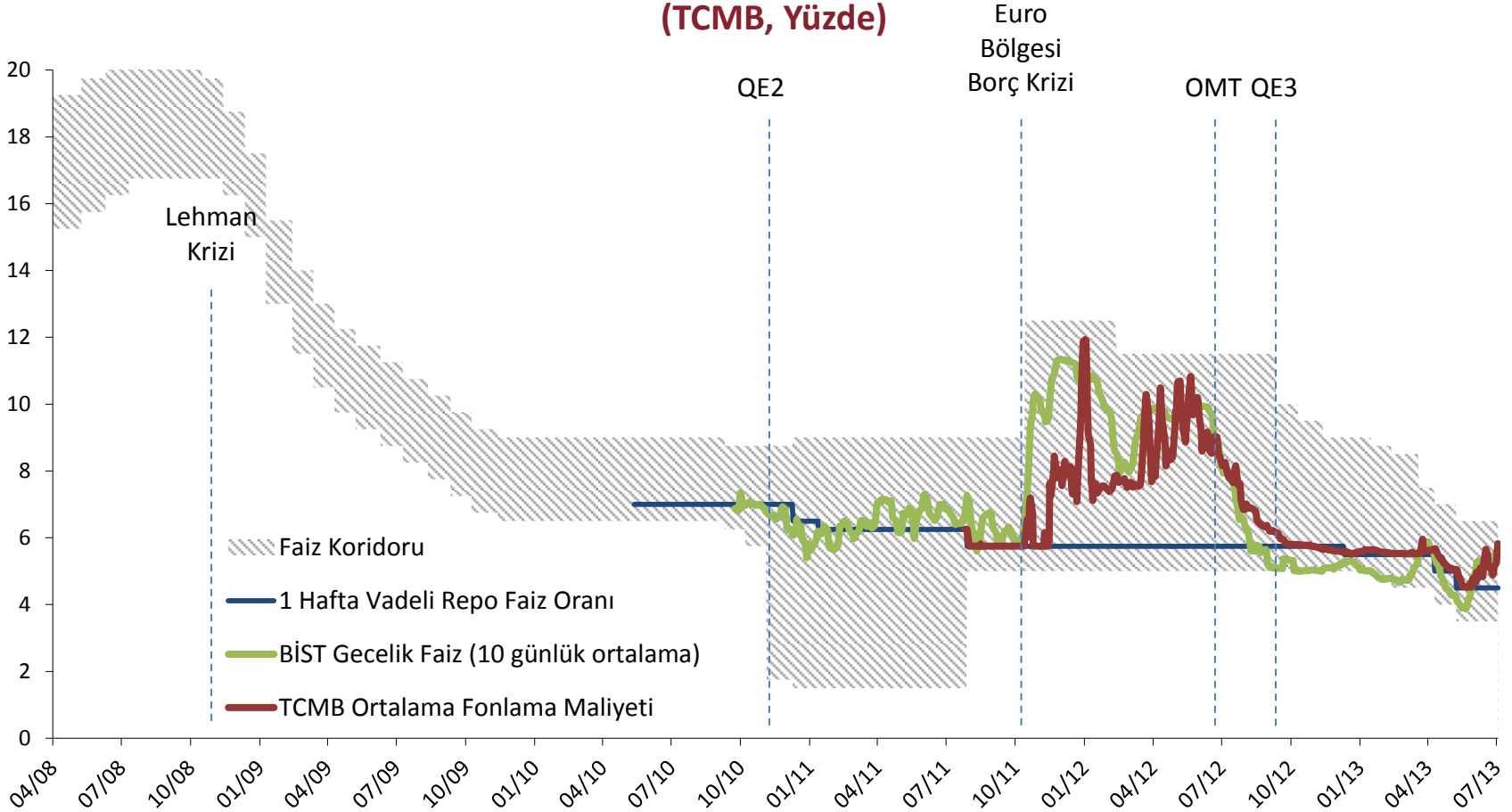

Kaynak: Amerika Merkez Bankası, TCMB.

*Fazla Kaydi Para = Federal Reserve Bilançosu Fazla Rezerv Kalemi

Etkili Bir Araç: Faiz Koridoru

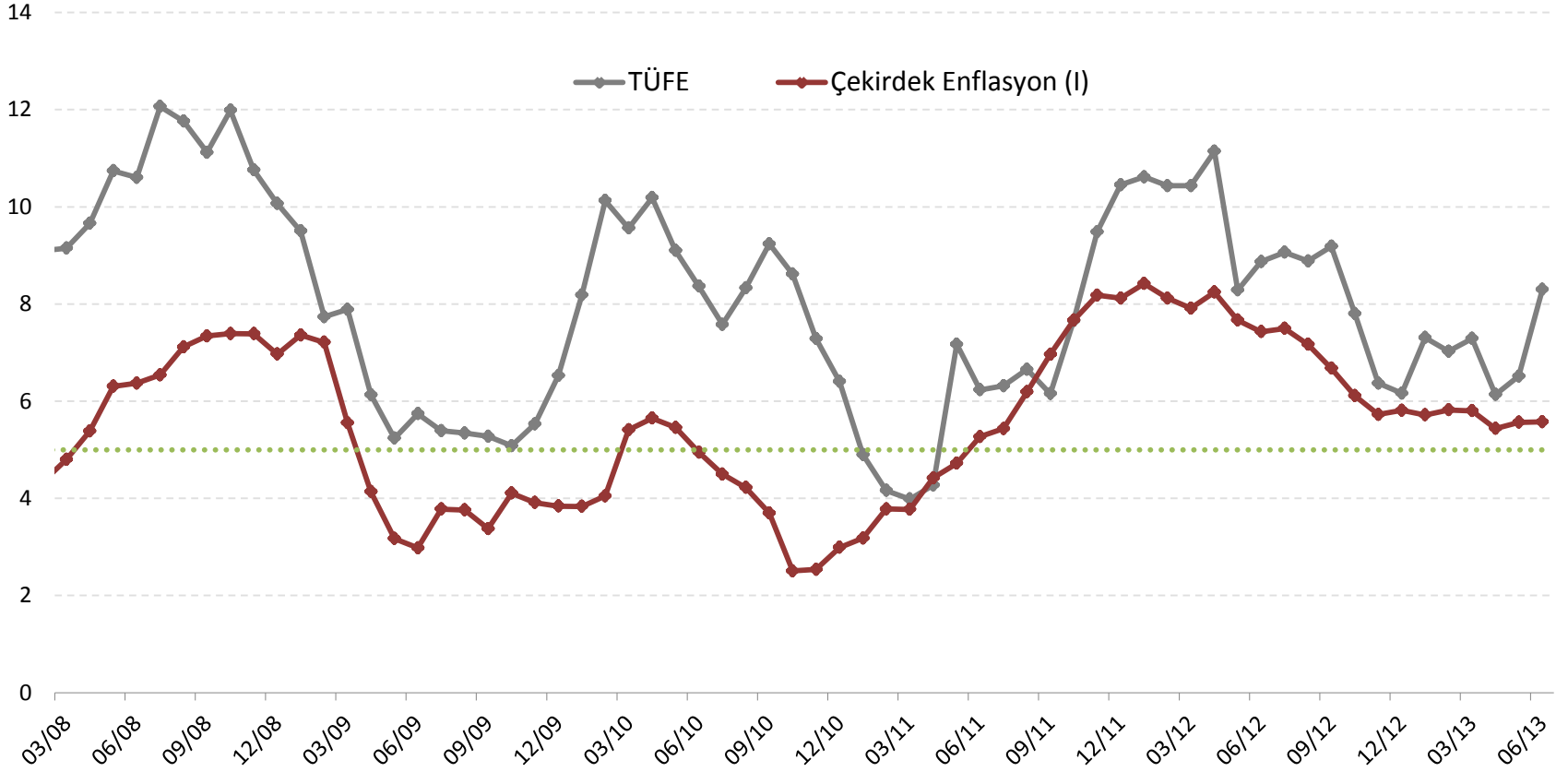
Faiz Koridoru ve Ortalama Fonlama Maliyeti (TCMB, Yüzde)

Kaynak: BİST, TCMB.

Enflasyonun Ana Eğilimi

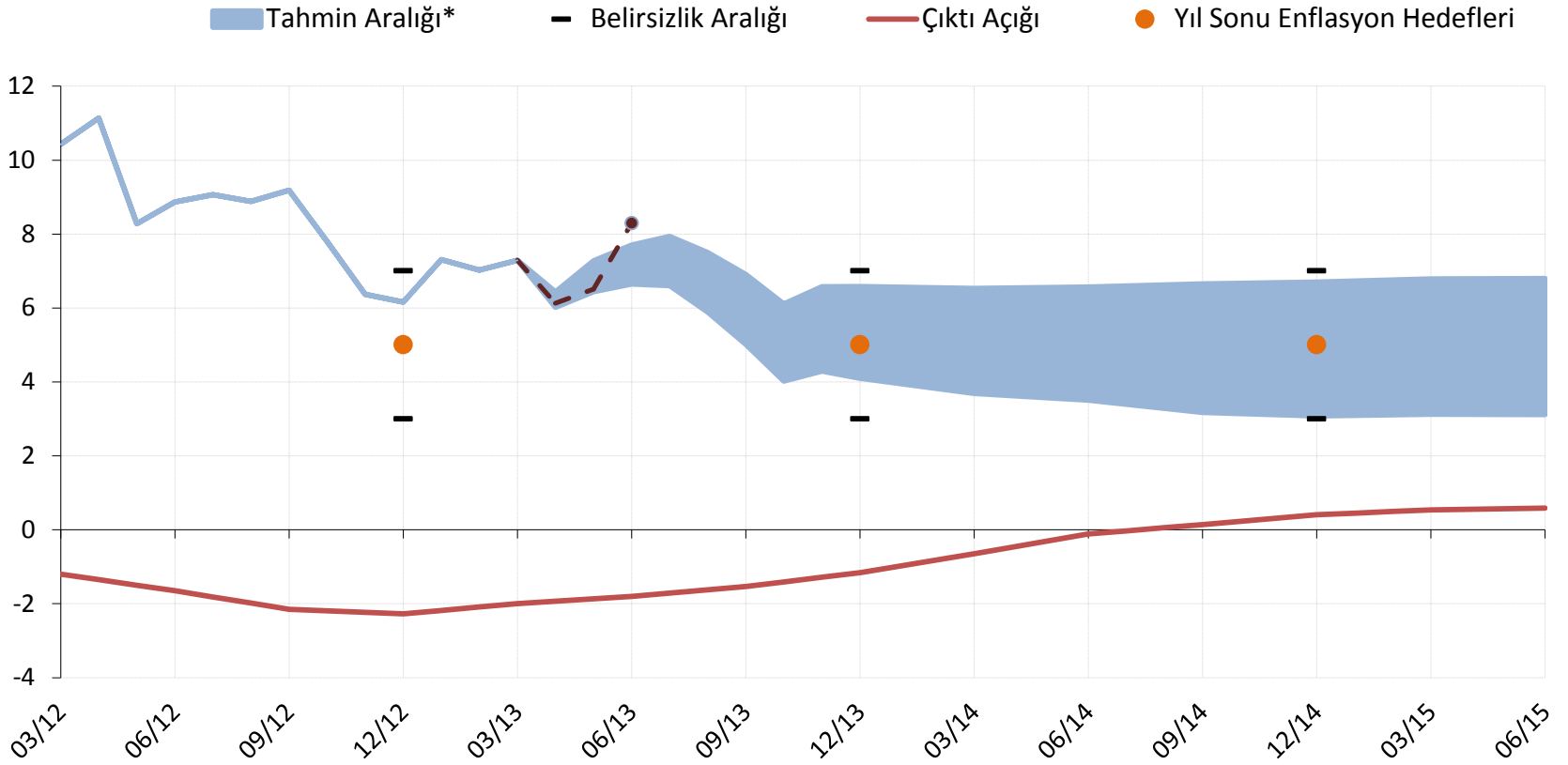
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon (Yıllık Yüzde Değişim)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

Enflasyon Tahminleri ve Gerçekleşmeler

Enflasyon Gerçekleşmeleri ve Tahminleri* (Yüzde)

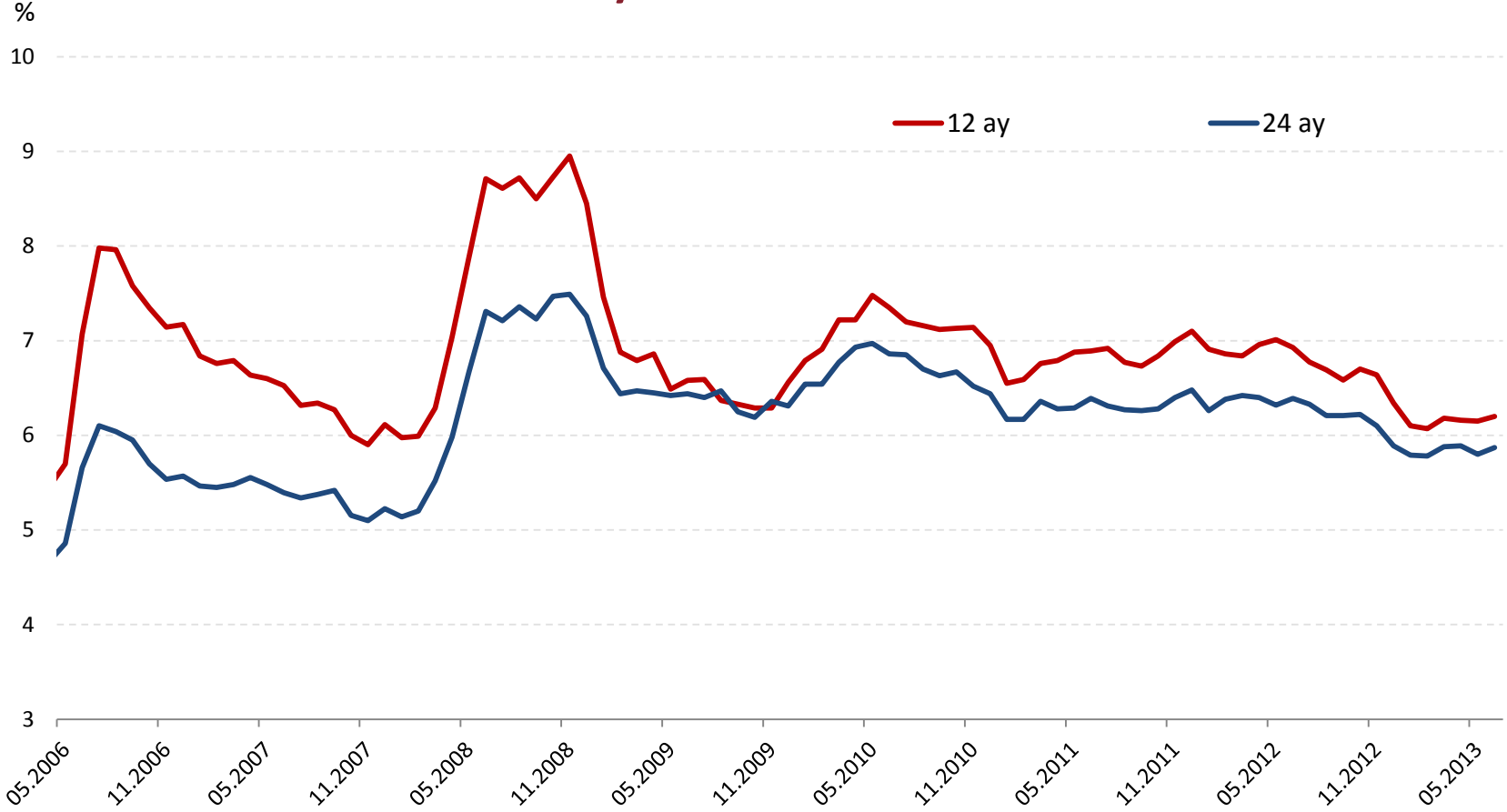

Kaynak: TCMB.

*Enflasyonun tahmin aralığı içinde kalma olasılığı yüzde 70'tir.

Enflasyon Beklentileri

12 ve 24-Ay Sonrası TÜFE Beklentileri*

Kaynak: TCMB, TÜİK.

*TCMB Beklenti Anketi.

DIŞ DENCE

Türkiye: Risk Primi

Türkiye'nin 5 Yıllık CDS* Rakamları

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

*Credit Default Swap: Ülkenin iflas etme riskine karşılık ödenen prim.

Türkiye: Risk Primi

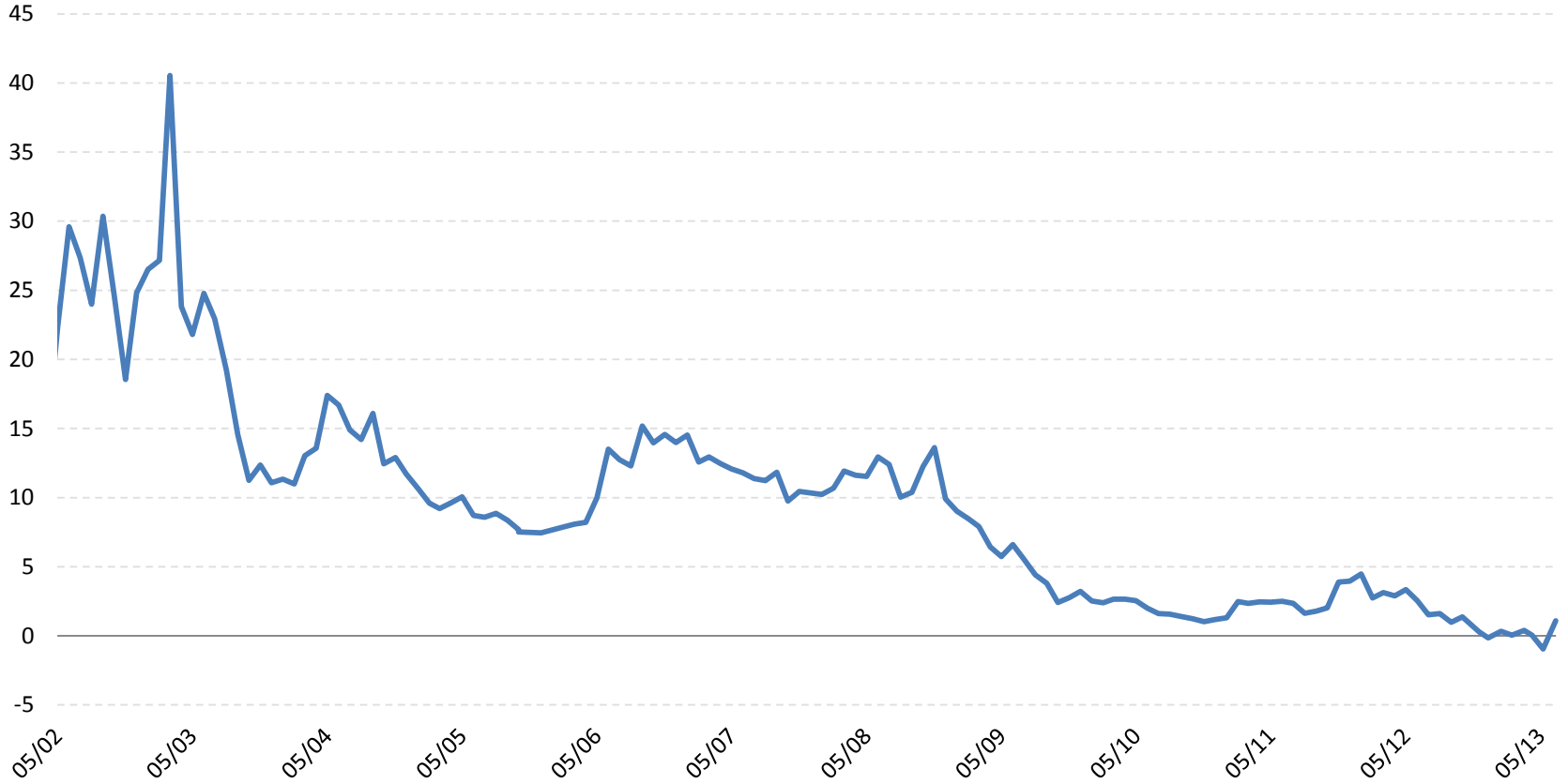
Türkiye-ABD 10 Yıllık Tahvil Faiz Farkları (Yüzde)

Kaynak: Bloomberg, TCMB.

Reel Faiz (Piyasa)

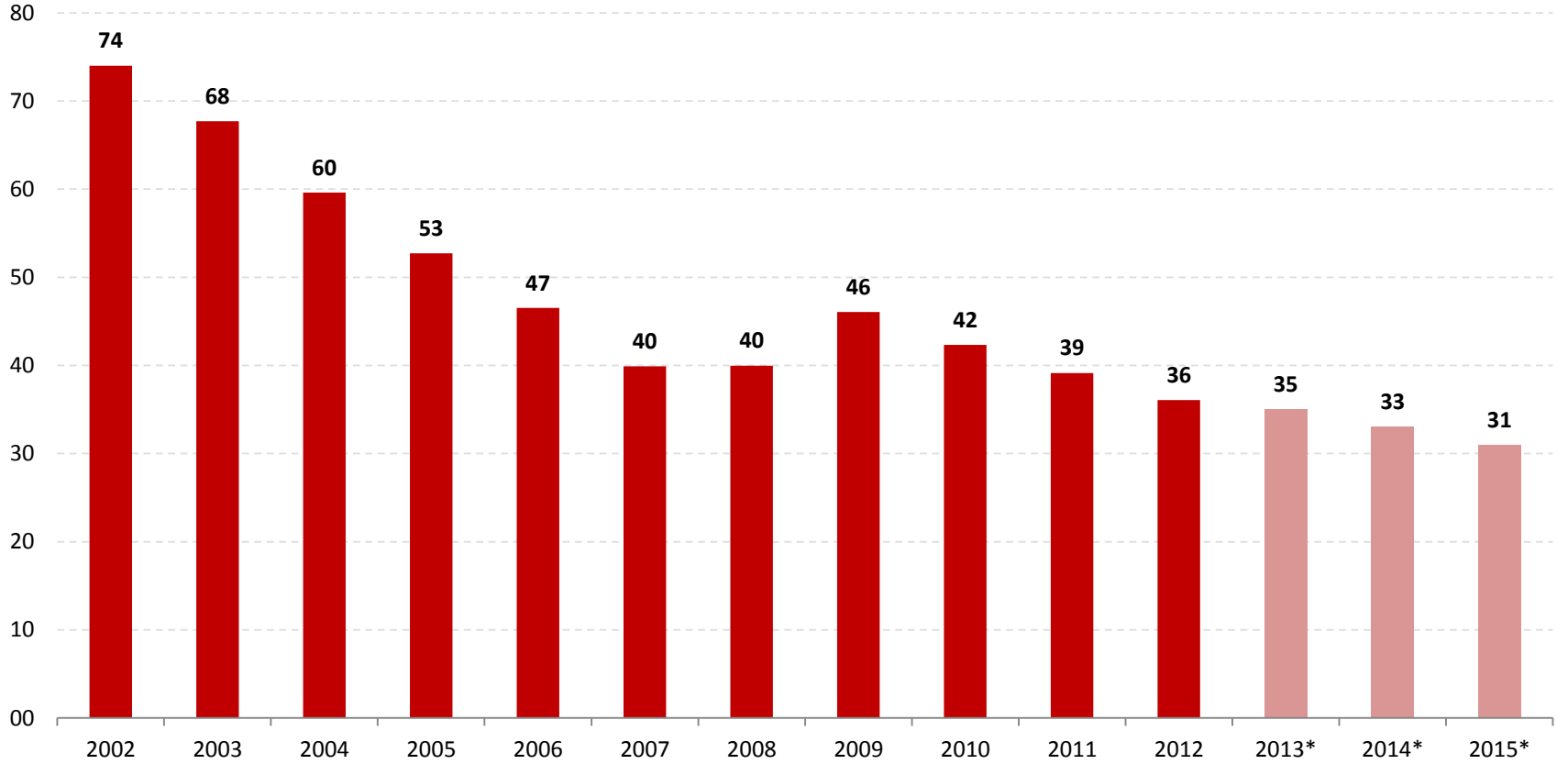
Beklenen DİBS Reel Faizi (Yüzde)

Kaynak: TCMB.

AB Tanımlı Kamu Borç Yüğü

(GSYH'ye Oran, Yüzde)

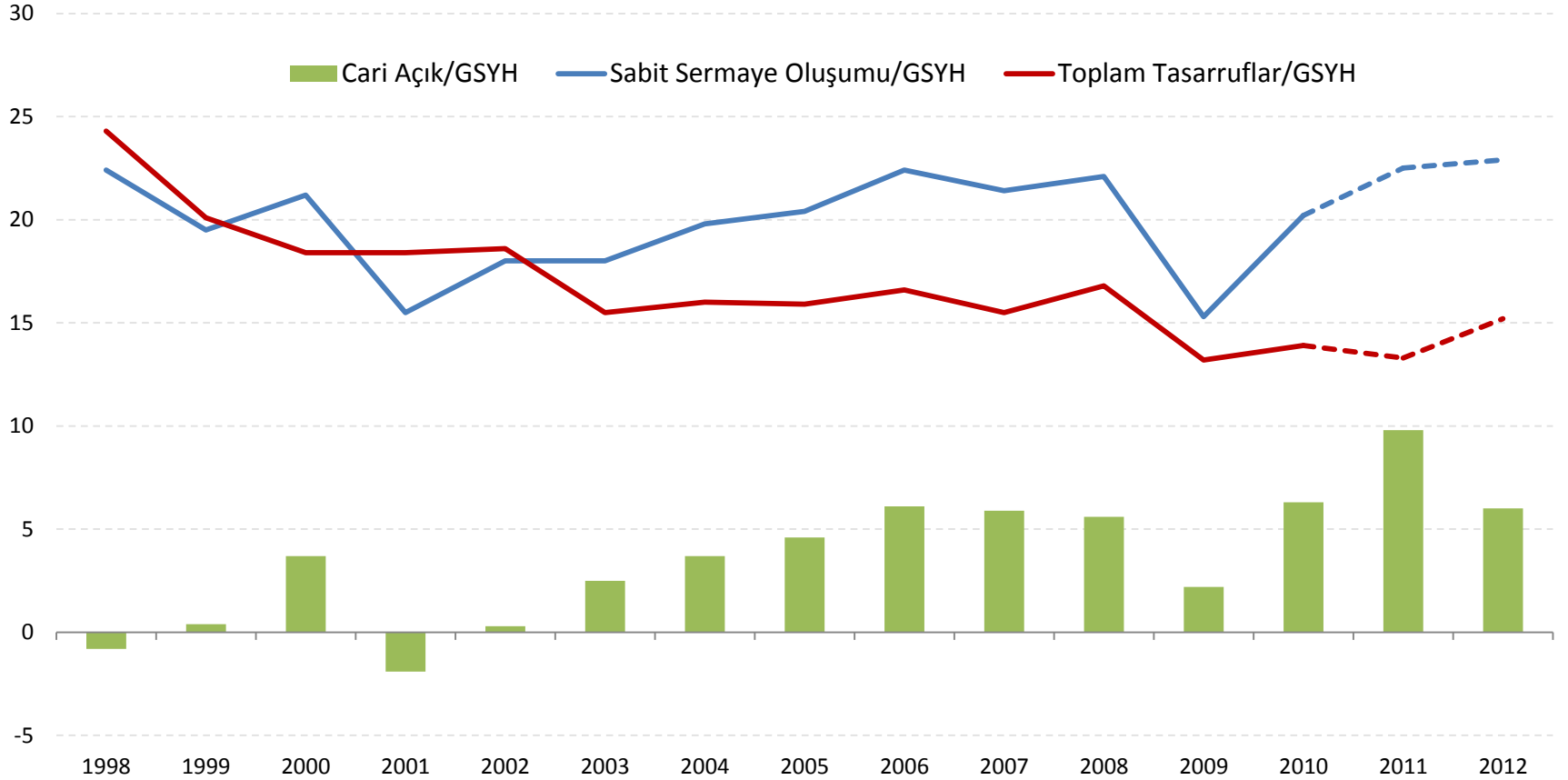

Kaynak: Maliye Bakanlığı.

*Orta Vadeli Program (2013-2015) hedefleri.

Cari Denge Bileşenleri

Yatırım ve Tasarruflar* (Yüzde, Cari Fiyatlar)

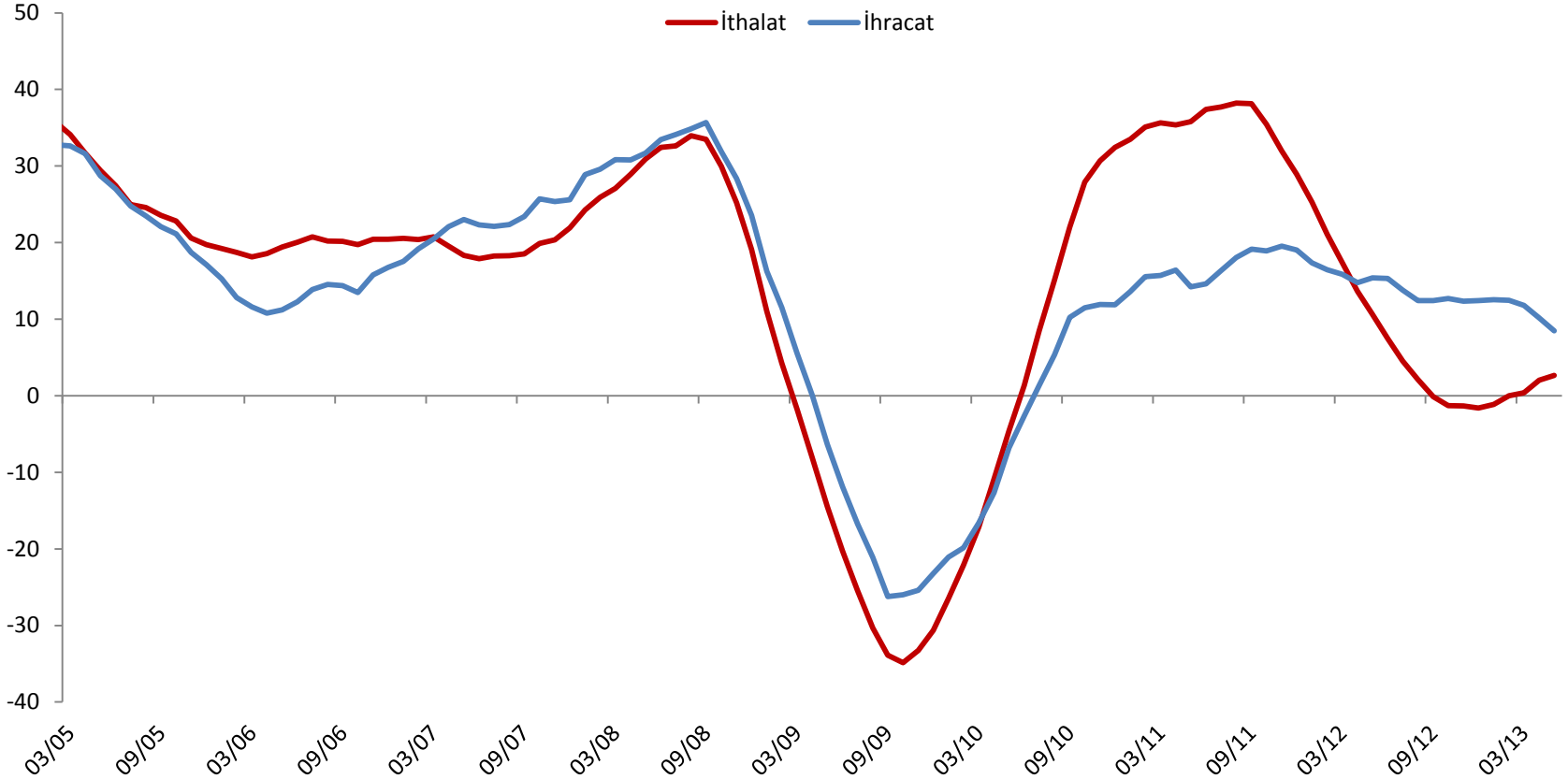

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, TCMB.

*2011 - 2012 tasarruf ve yatırım verisi geçicidir.

İhracat-İthalat

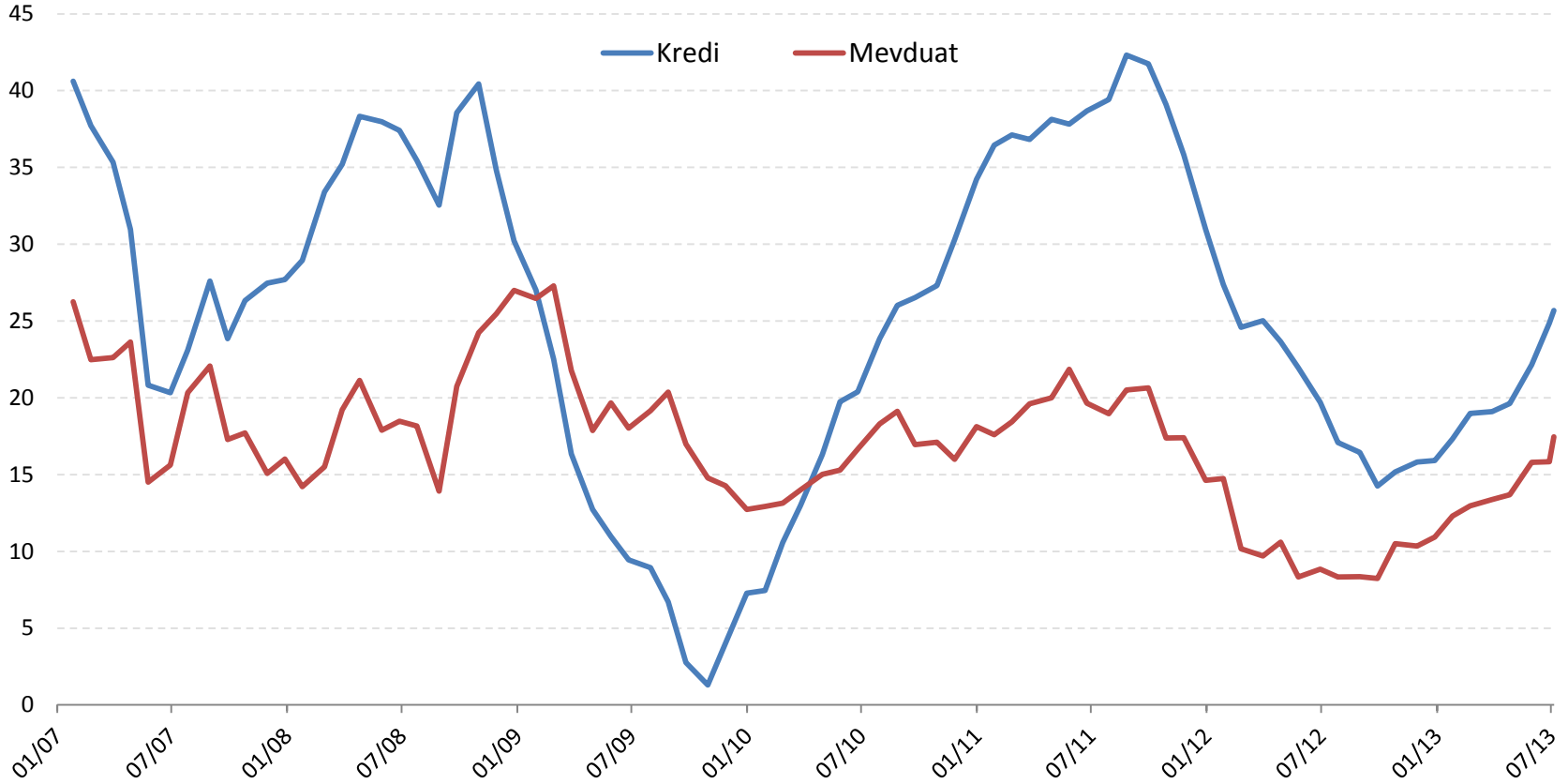
Nominal İhracat ve İthalatın Yıllık Büyümesi (12 aylık hareketli ortalama, yüzde)

Kaynak: TÜİK.

Kredi ve Mevduat Büyümesi

Toplam Krediler ve Mevduat* (Yıllık Değişim, Yüzde)

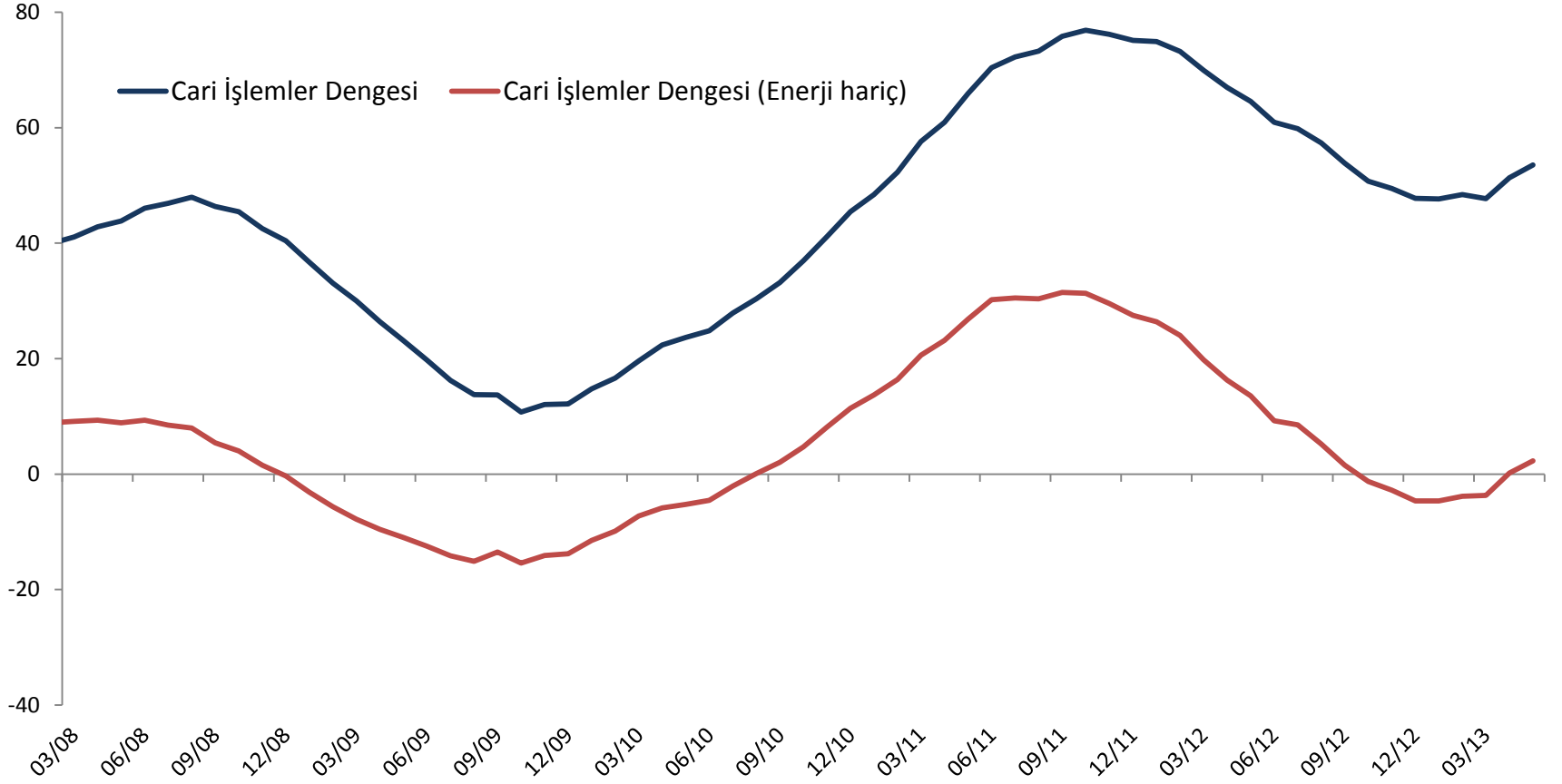

Kaynak: TCMB.

*Katılım bankaları dahil, bankalararası mevduat hariç, kur etkisinden arındırılmamış.

Cari Açık

Cari İşlemler Açığı (12-Aylık Kümülatif, Milyar Dolar)

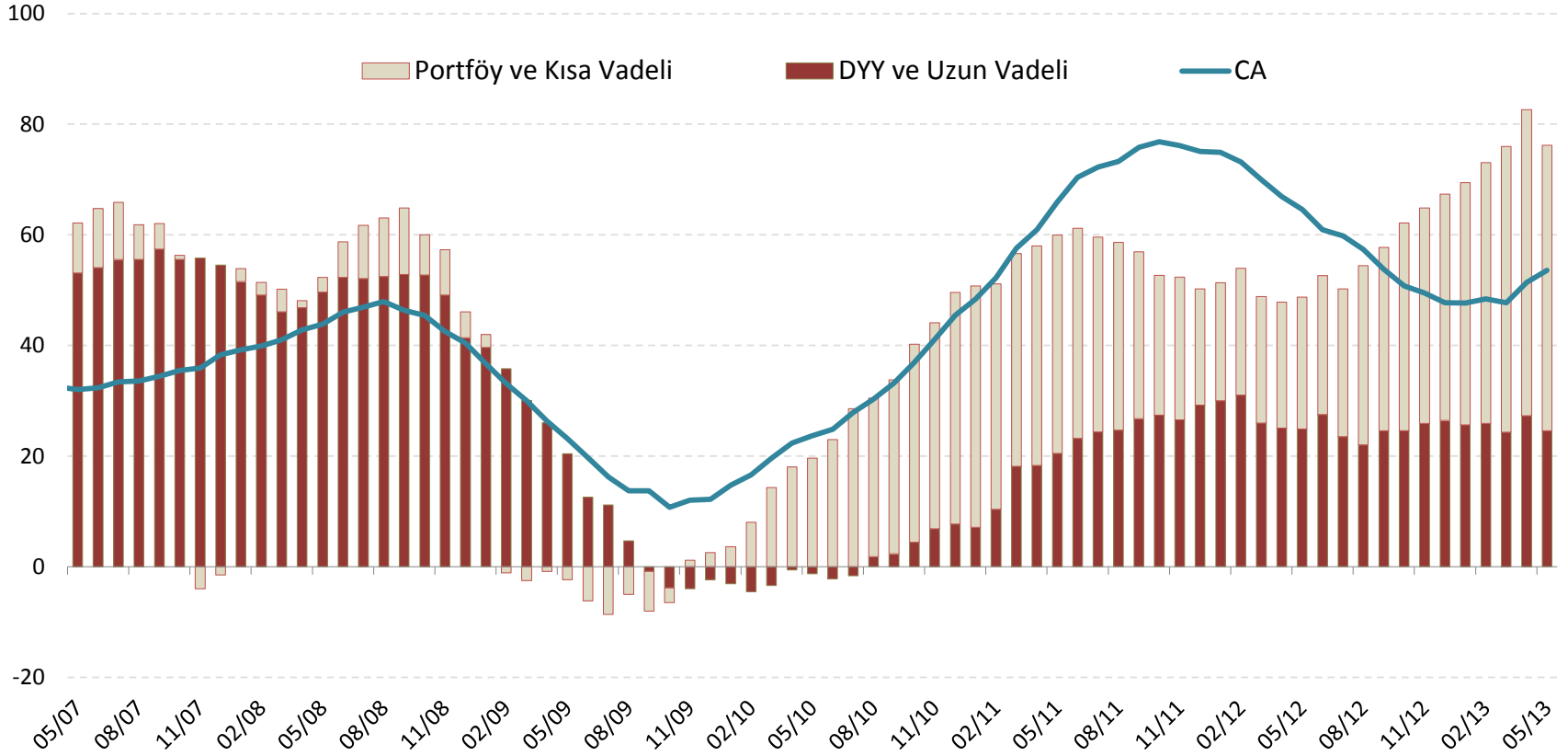

Kaynak: TCMB.

Cari Açığın Finansmanı

Cari Açığın Temel Finansman Kaynakları (12-aylık kümülatif, Milyar Dolar)

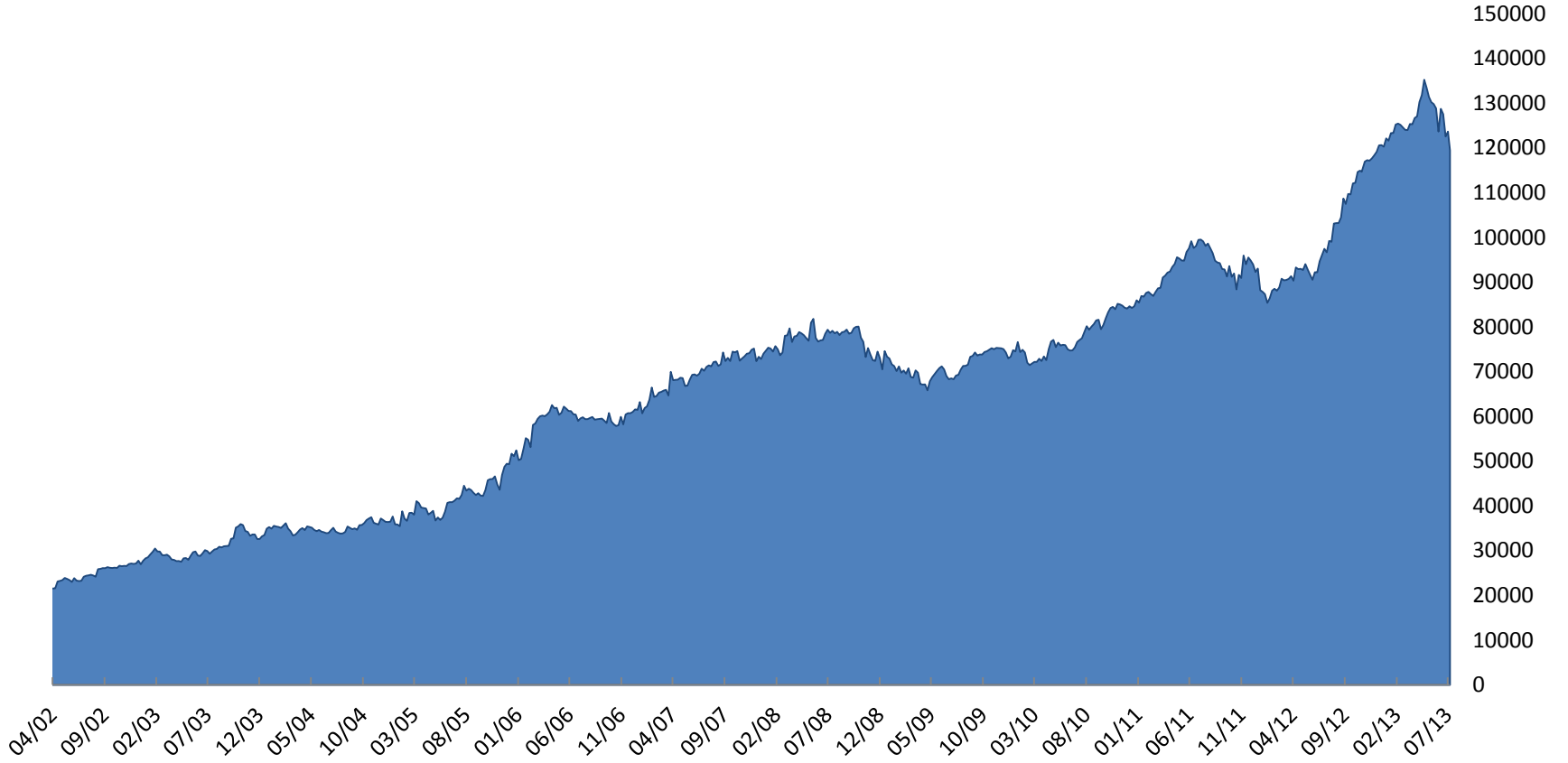
Kaynak: TCMB.

*Portföy ve kısa vadeli sermaye hareketleri; hisse senetleri, hükümetin yurtiçi borç senetleri, bankalar ve diğer sektörlerin kısa vadeli kredileri ile bankalardaki mevduat kaleminin toplamından oluşmaktadır.

**Uzun vadeli sermaye hareketleri; bankalar ve diğer sektörlerin uzun vadeli net kredileri ile bankalar ve Hazine'nin yurtdışına ihraç ettikleri tahvilleri kapsamaktadır.

TCMB Döviz Rezervi

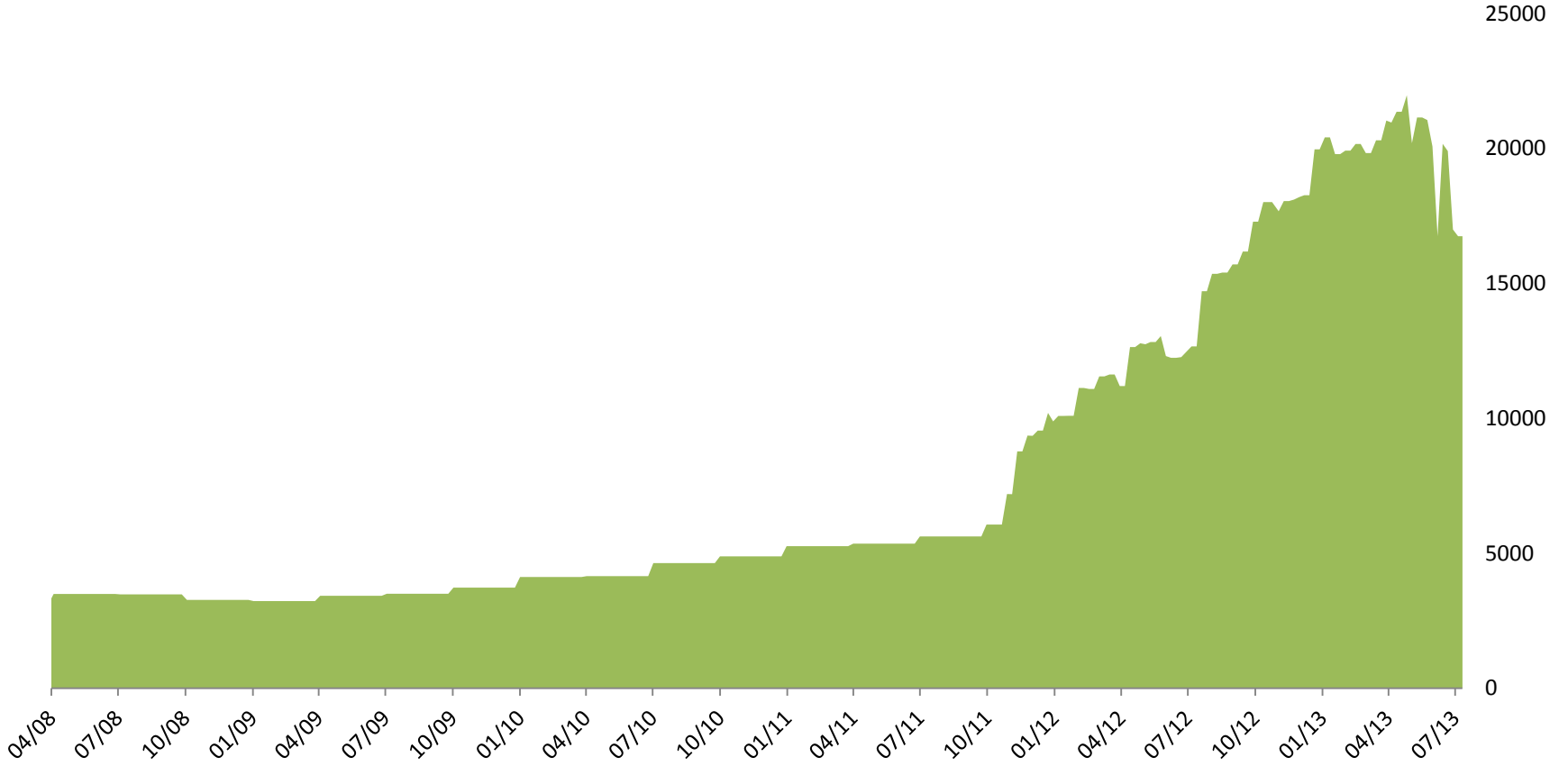
TCMB Döviz Rezervi (Altın Dahil, Milyon Dolar)

Kaynak: TCMB.

TCMB Altın Rezervi

TCMB Altın Rezervi (Milyon Dolar)

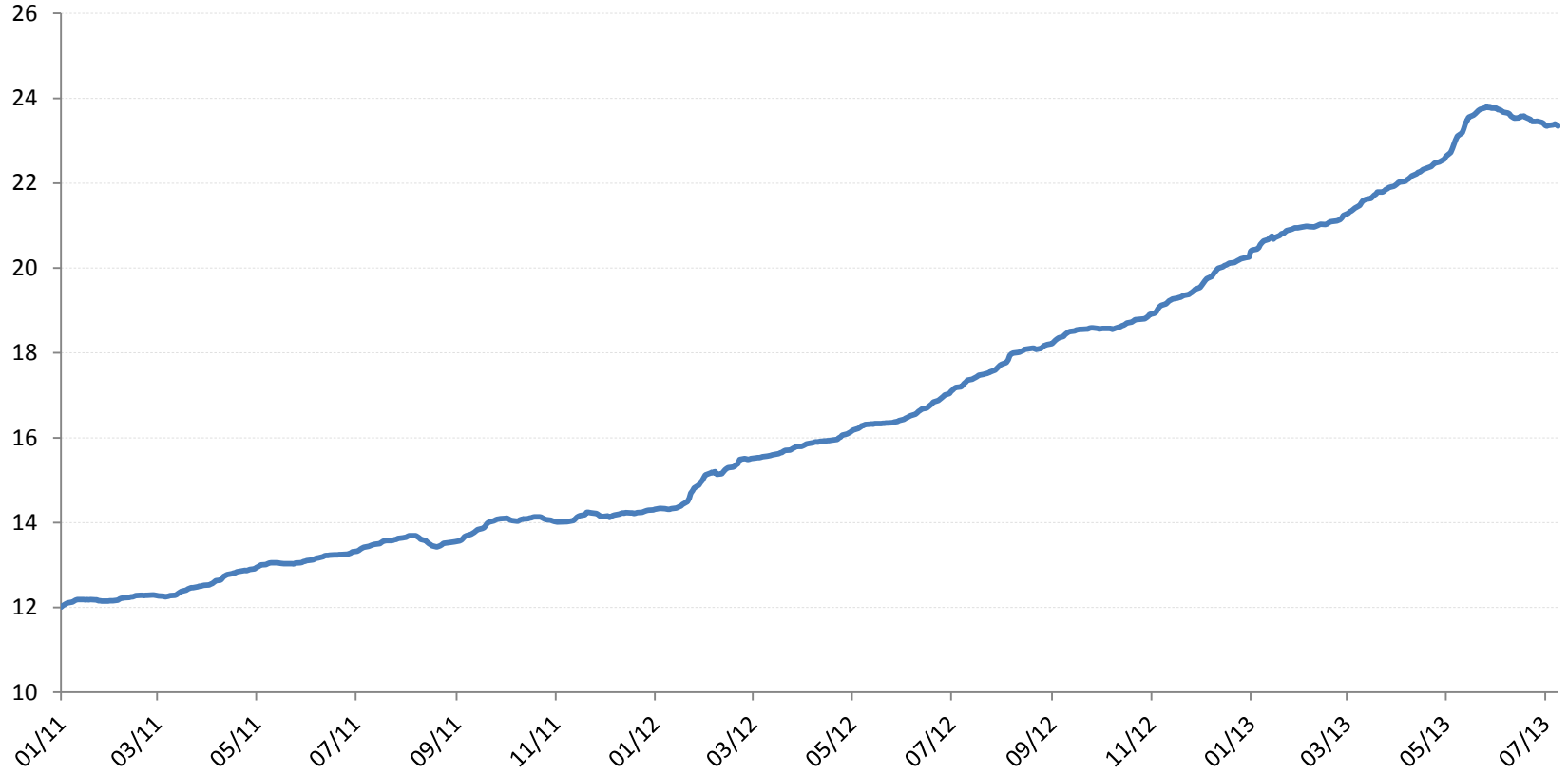
Kaynak: TCMB.

Döviz Rezervlerindeki Artışın Kaynakları

1. İhracat Reeskont Kredileri
2. Rezerv Opsiyonu Mekanizması

Bireysel Emeklilik Reformu

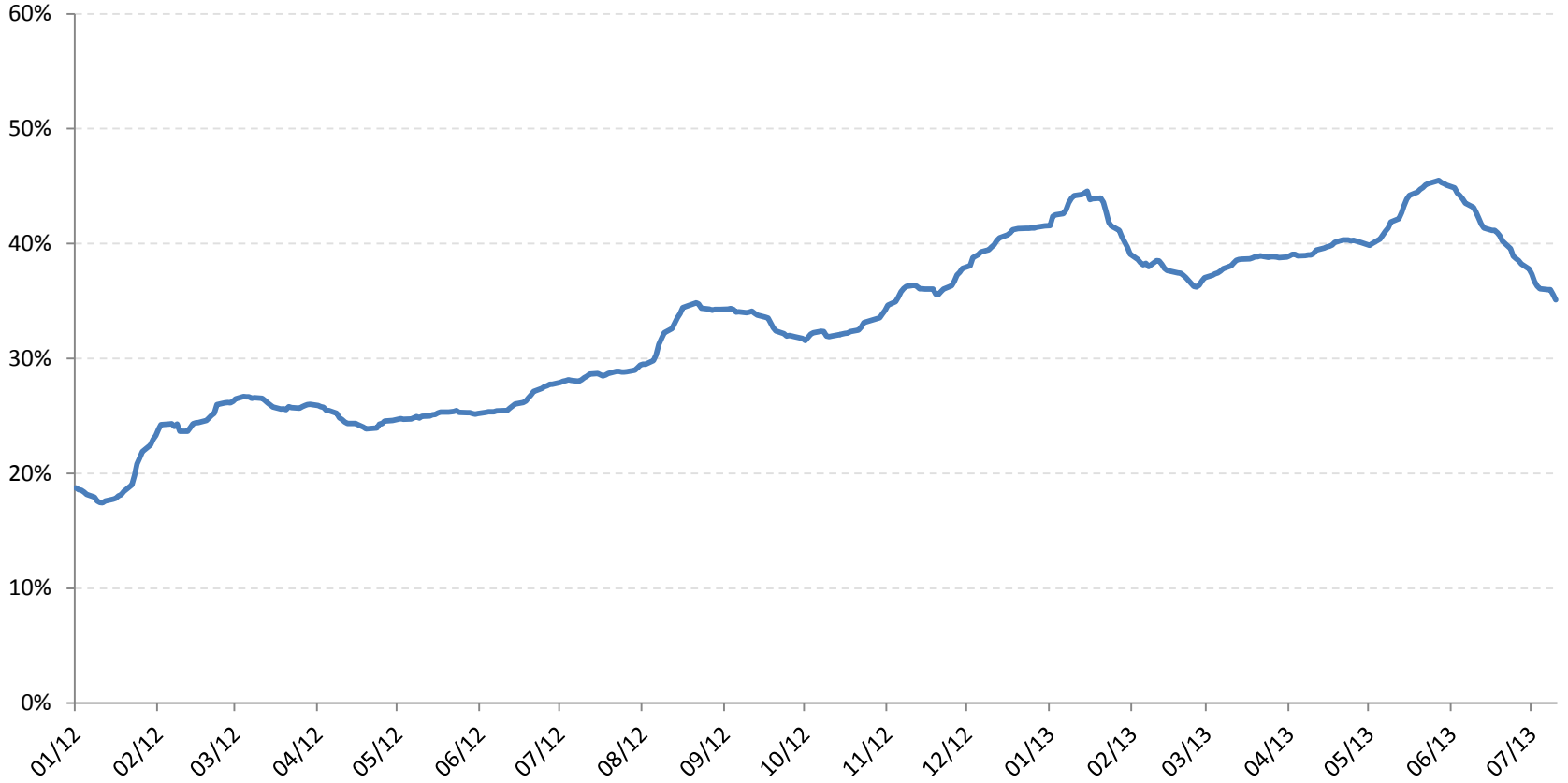
Bireysel Emeklilik Fonları Portföy Değeri (Milyar TL)

Kaynak: SPK.

Bireysel Emeklilik Reformu

Yıllık Büyüme (10 Günlük Ortalama)

Kaynak: SPK.

BÜYÜME

Ana Ticaret Ortağımızın İthalatı

Euro Bölgesi İthalatı (Nominal, Endeks, 2011Ç1=100)

Kaynak: CPB Hollanda Ekonomik Politika Analiz Bürosu

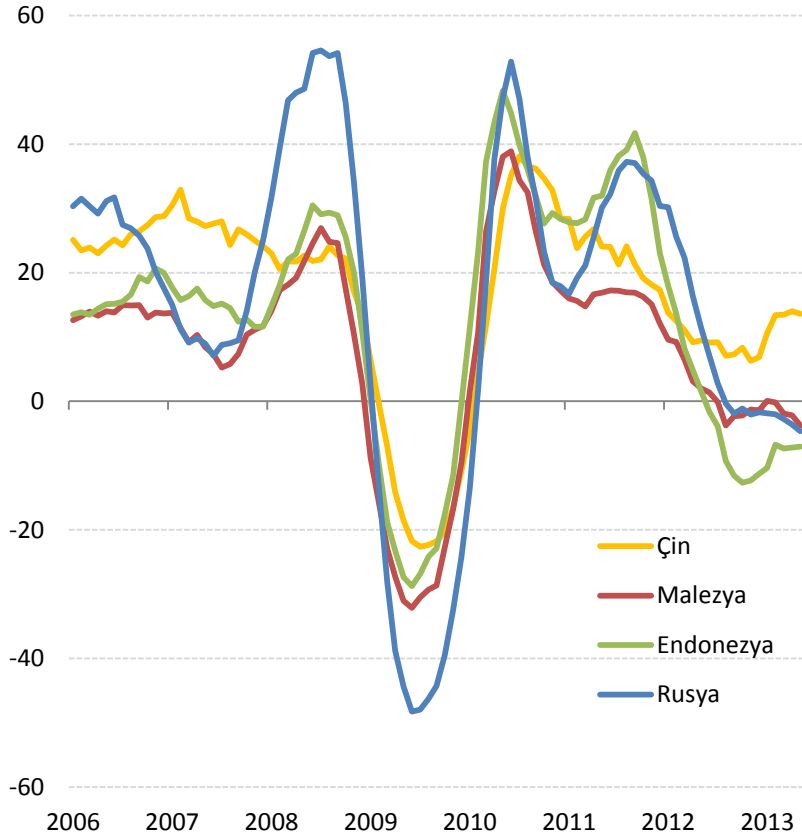
*Nisan 2013 verisi

Gelişmekte Olan Ekonomilerde İhracat

İhracat

(12-Aylık Kümülatif, yıllık % değişim*)

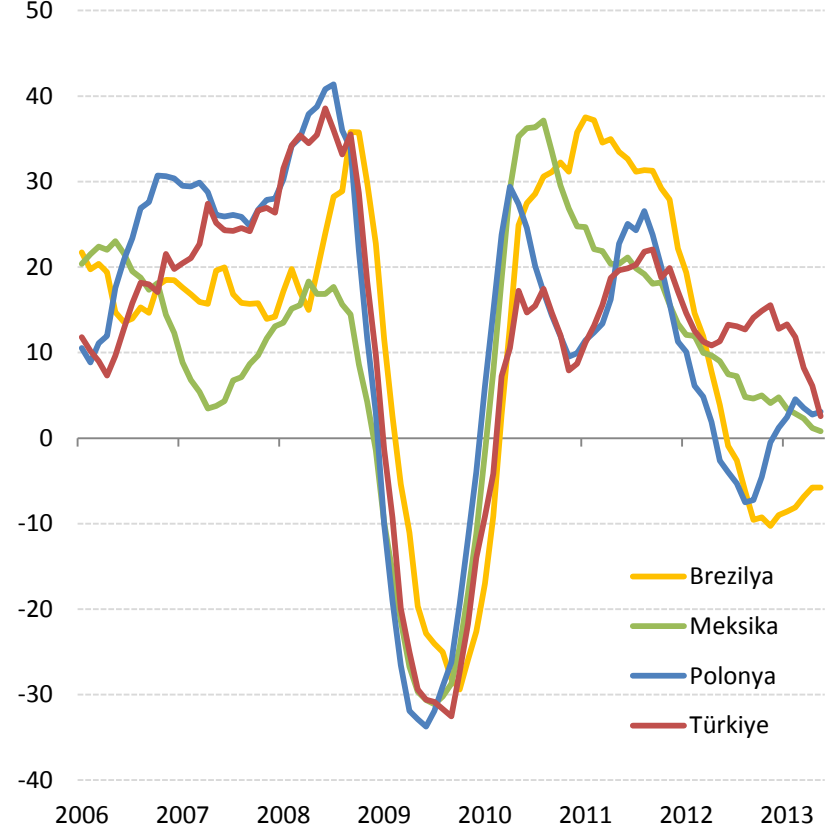

Kaynak: Bloomberg

*12 Aylık kümülatif rakamların yıllık % değişimleri alınmıştır. Ör: 2012 Aralık ayı rakamı 2012'de ihracatın yıllık olarak ne kadar arttığını göstermektedir.

İhracat

(12-Aylık Kümülatif, yıllık % değişim*)

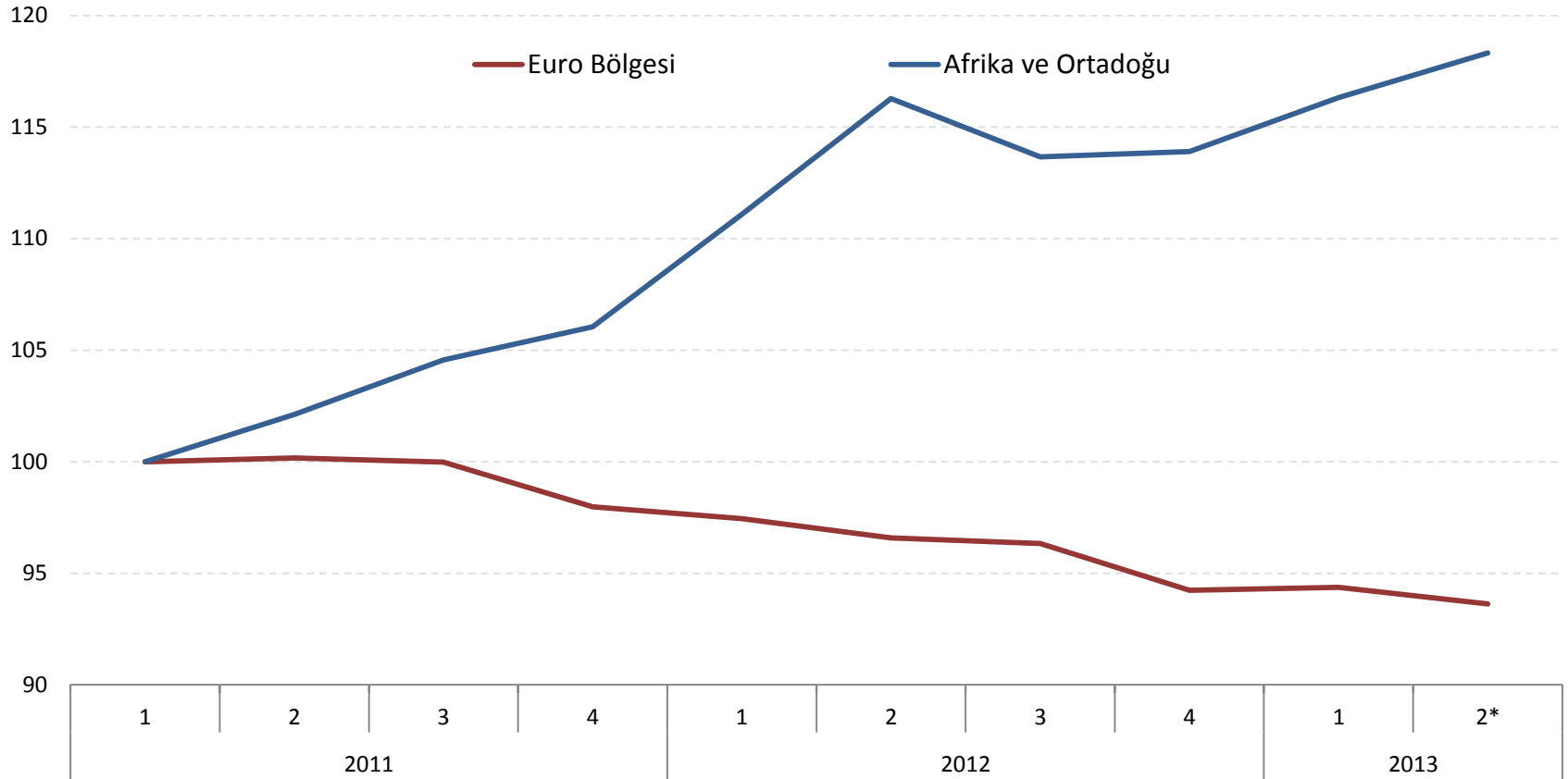

Kaynak: Bloomberg

*12 Aylık kümülatif rakamların yıllık % değişimleri alınmıştır. Ör: 2012 Aralık ayı rakamı 2012'de ihracatın yıllık olarak ne kadar arttığını göstermektedir.

Ana Ticaret Ortaklarımızın İthalatları

İthalat (Nominal, Endeks, 2011Ç1=100)

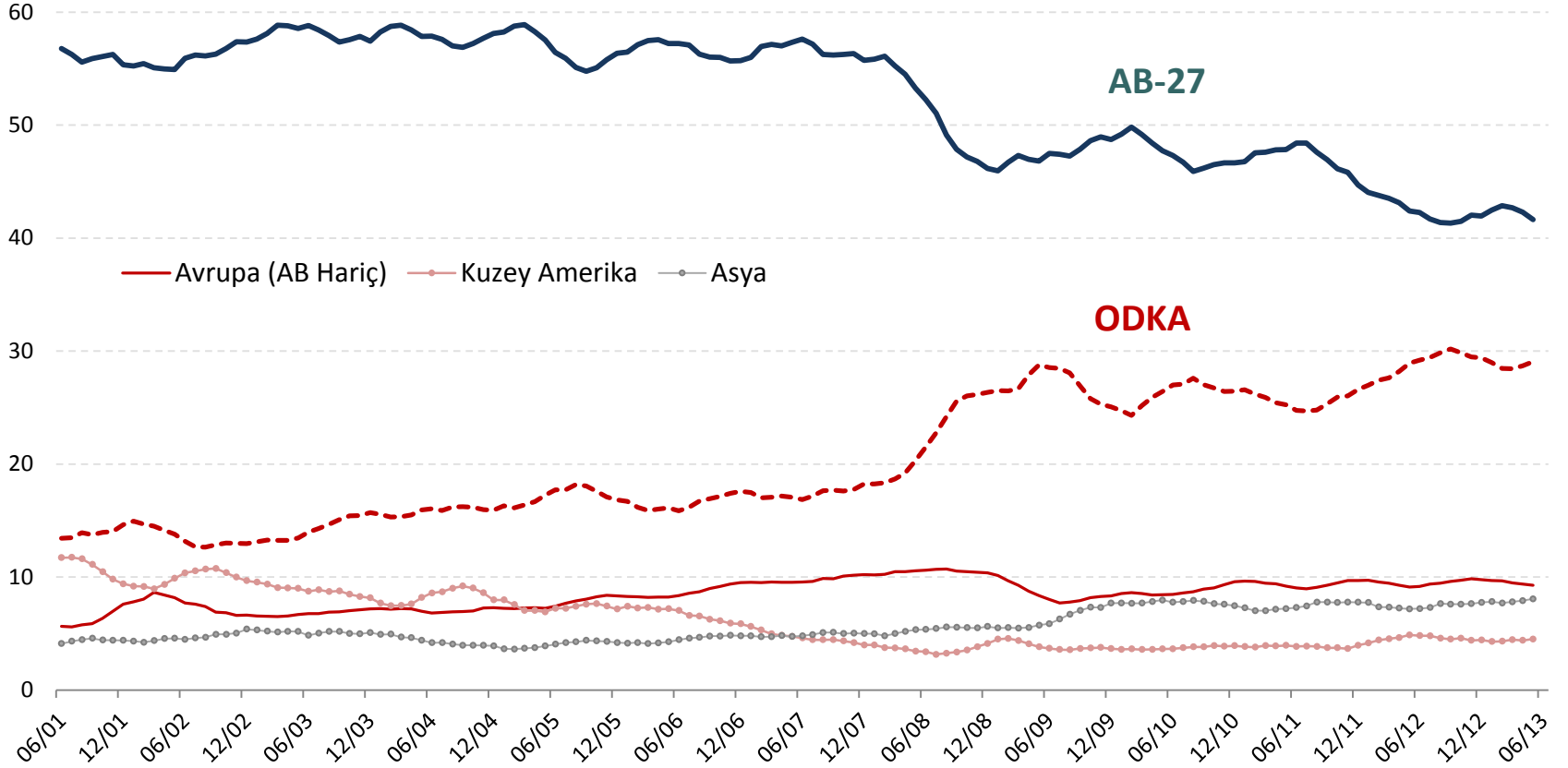

Kaynak: CPB Hollanda Ekonomik Politika Analiz Bürosu

*Nisan 2013 verisi

İhracat Pazar Çeşitlenmesi

İhracat Pazar Payı* (6 Aylık Kümülatif, Yüzde)

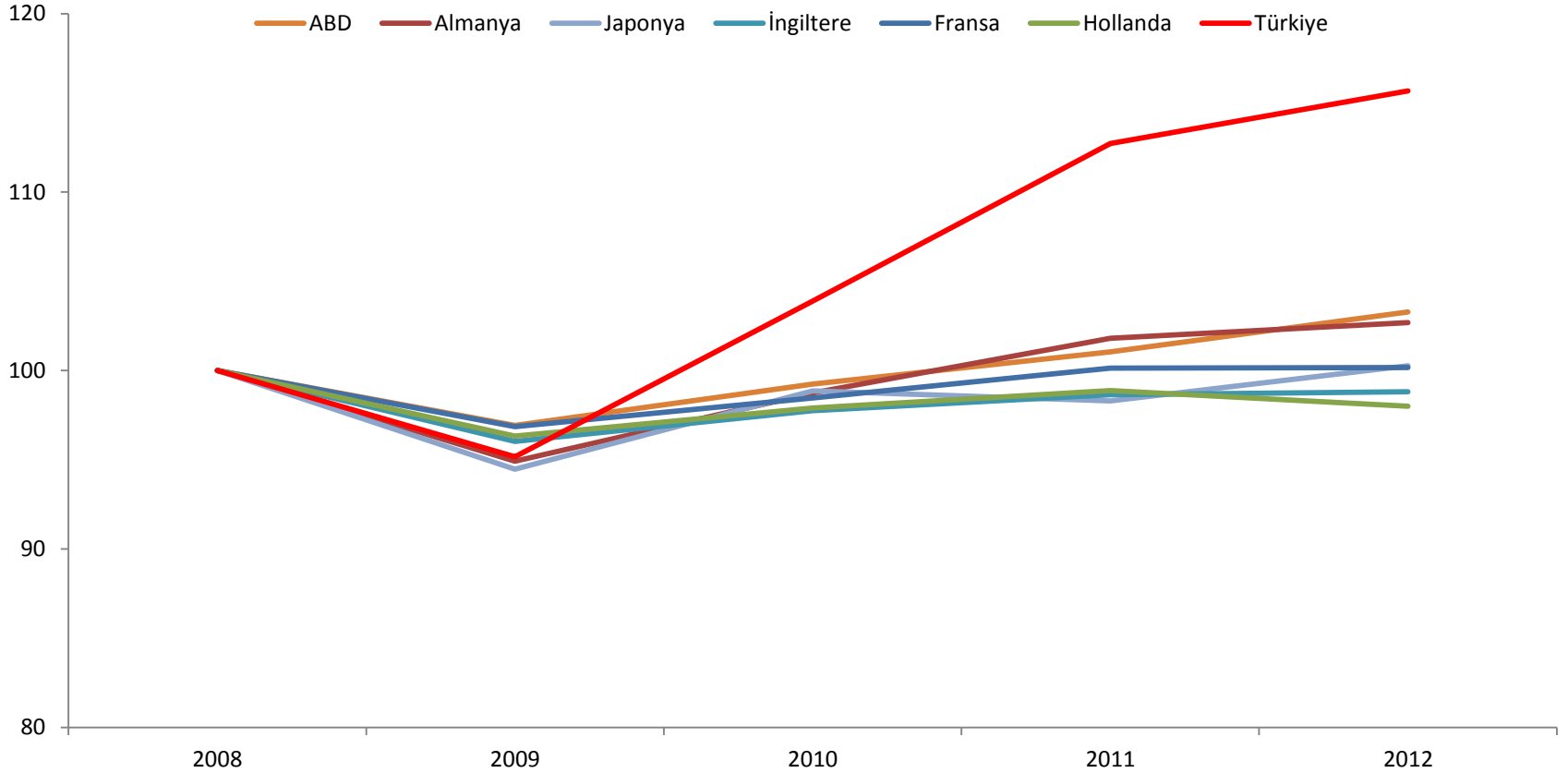

Kaynak: TÜİK.

*Altın hariç.

Büyüme Karşılaştırmaları

Türkiye ve Gelişmiş Ülkeler

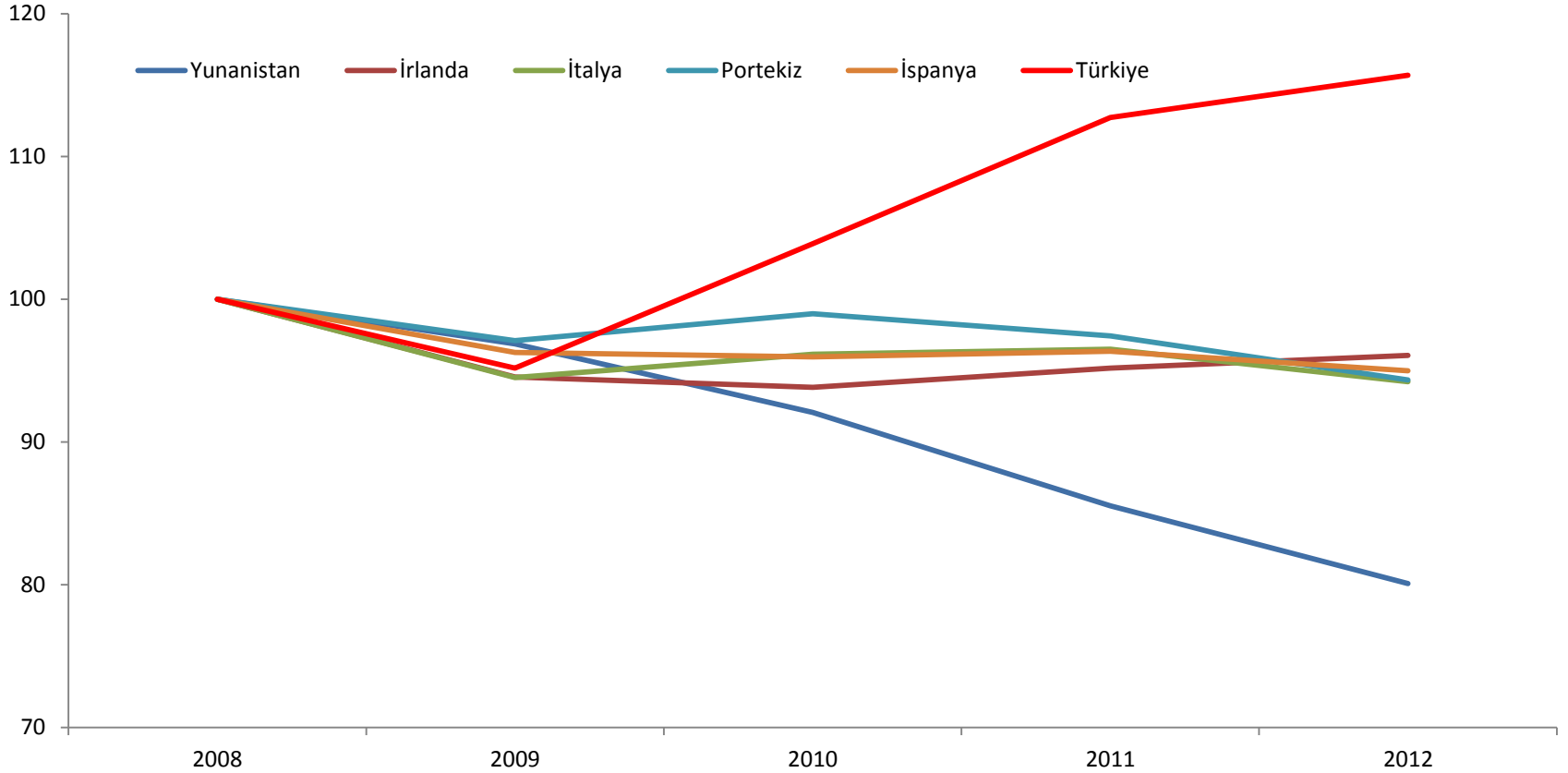

Kaynak: IMF.

2008 GSYH=100 olarak endeksleştirilmiştir.

Büyüme Karşılaştırmaları

Türkiye ve AB Çevre Ülkeleri

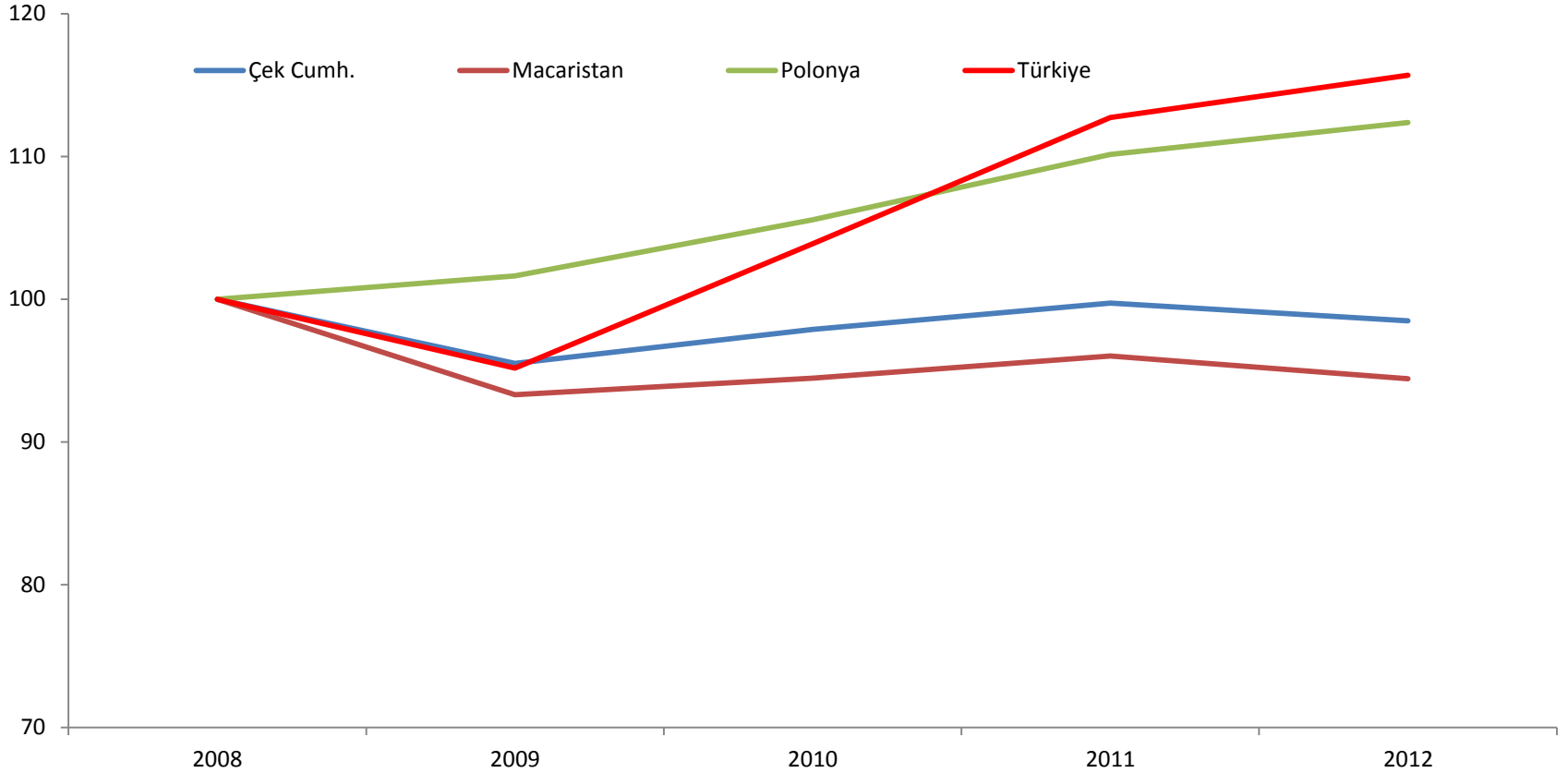

Kaynak: IMF.

. 2008 GSYH=100 olarak endeksleştirilmiştir.

Büyüme Karşılaştırmaları

Türkiye ve Doğu Avrupa Ülkeleri

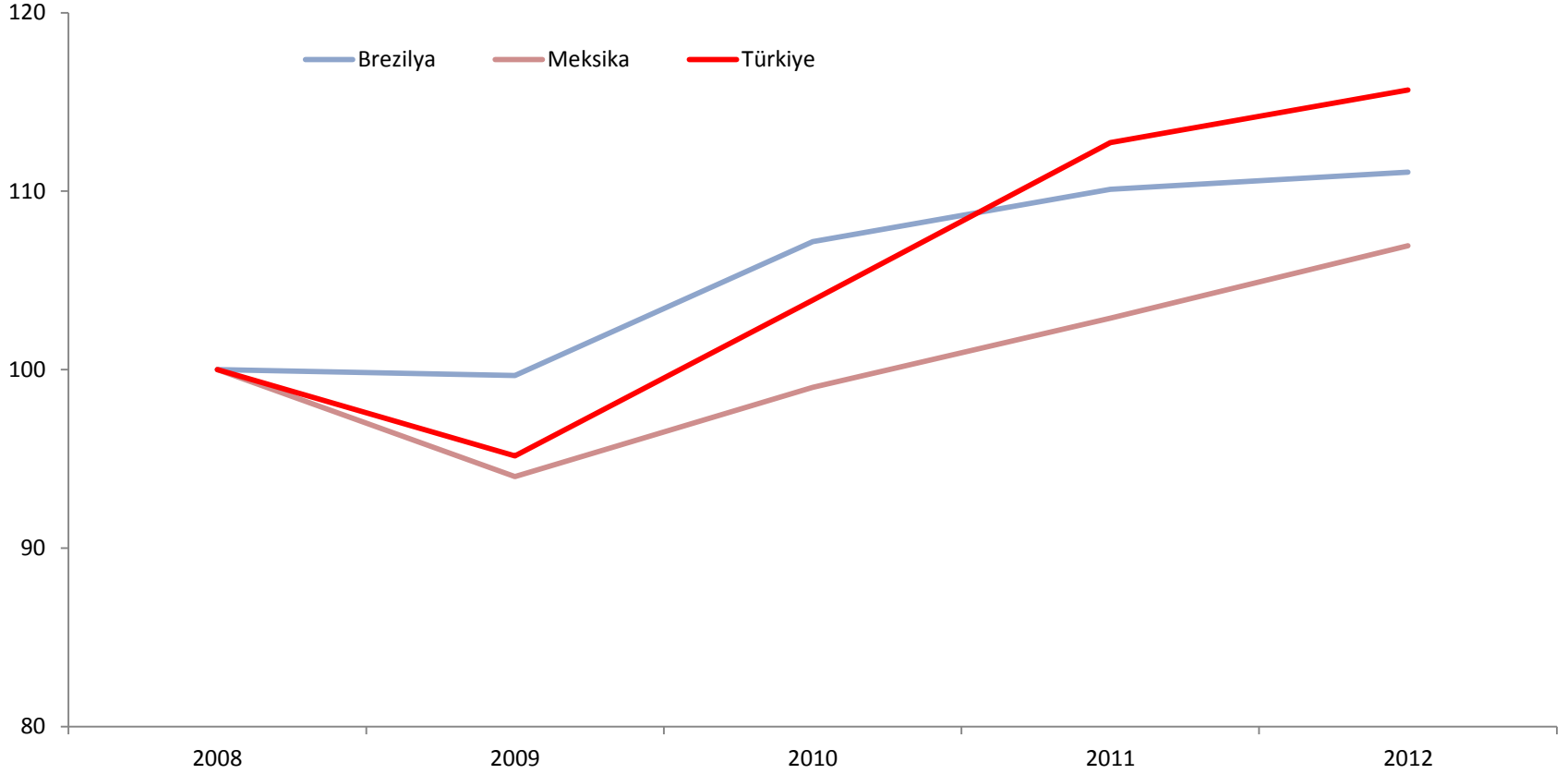

Kaynak: IMF.

2008 GSYH=100 olarak endeksleştirilmiştir.
*Kişi başına gelir seviyesi Türkiye ile karşılaştırılabilir ülkeler alınmıştır.

Büyüme Karşılaştırmaları

Türkiye ve Latin Amerika Ülkeleri*

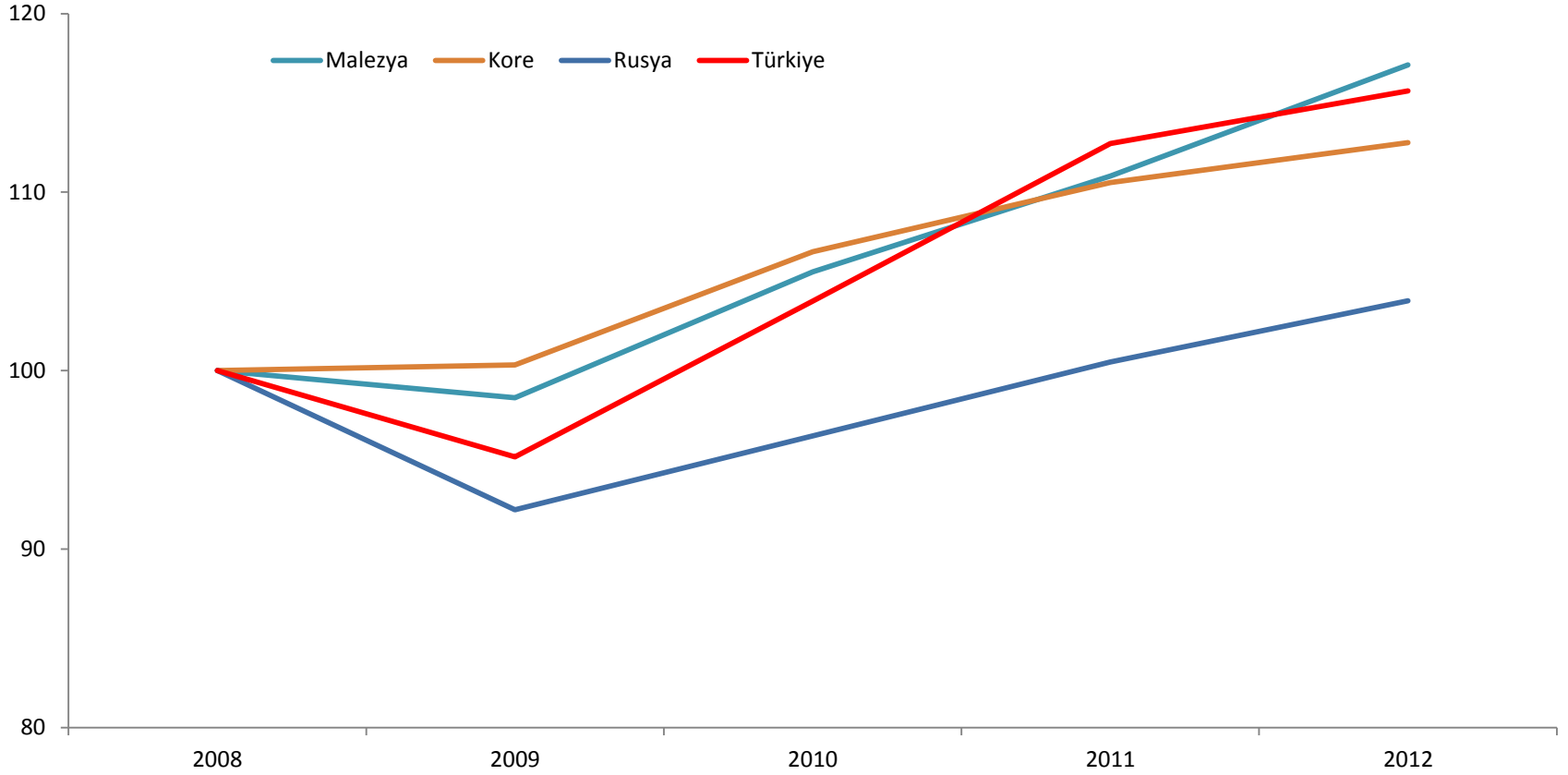
Kaynak: IMF.

2008 GSYH=100 olarak endeksleştirilmiştir.

*Kişi başına gelir seviyesi Türkiye ile karşılaştırılabilir ülkeler alınmıştır.

Büyüme Karşılaştırmaları

Türkiye ve Asya Ülkeleri*

Kaynak: IMF.

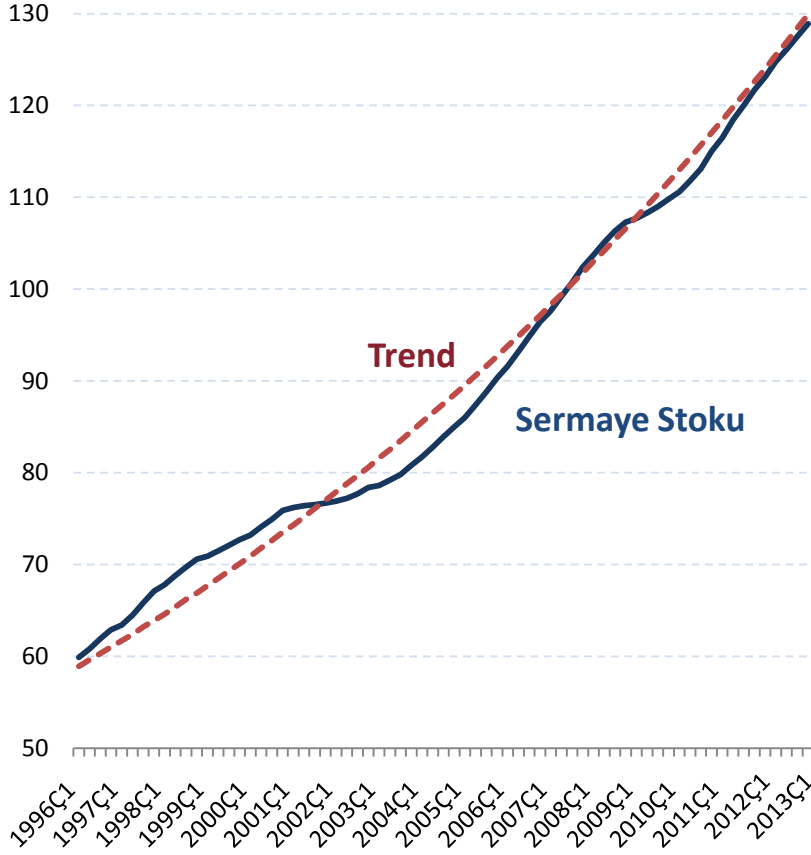
2008 GSYH=100 olarak endeksleştirilmiştir.

*Kişi başına gelir seviyesi Türkiye ile karşılaştırılabilir ülkeler alınmıştır.

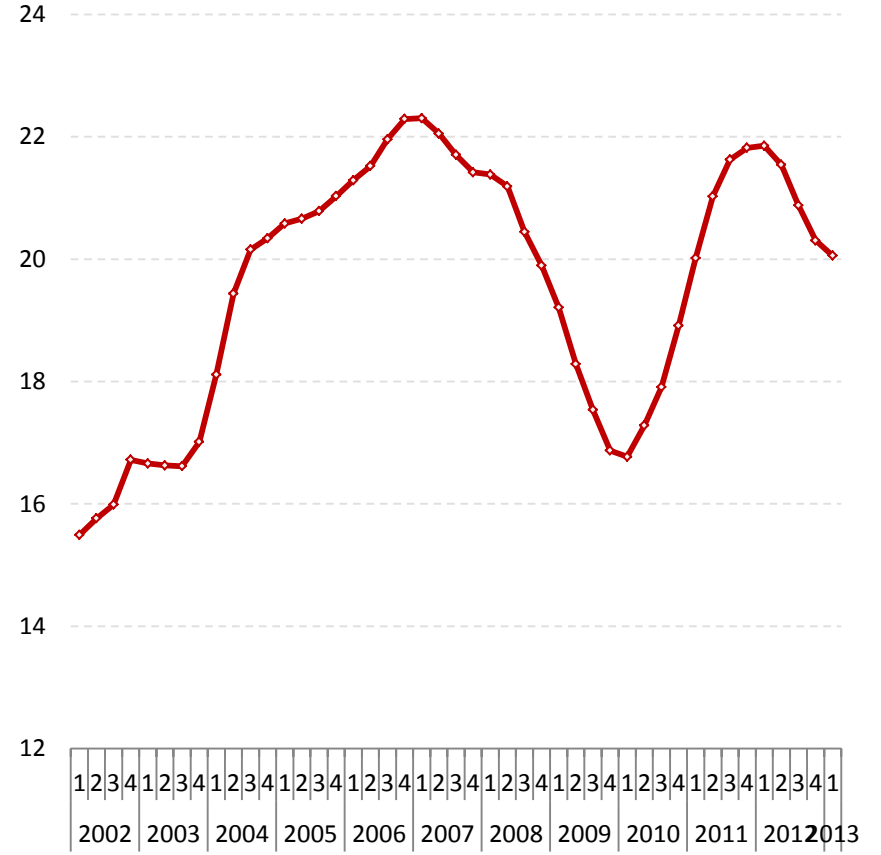

Sermaye

Sermaye Stoku
(Sabit Fiyat, 2007=100)

Sabit Sermaye Oluşumu*
(Yüzde, GSYH'ye Oran, Cari Fiyatlar)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

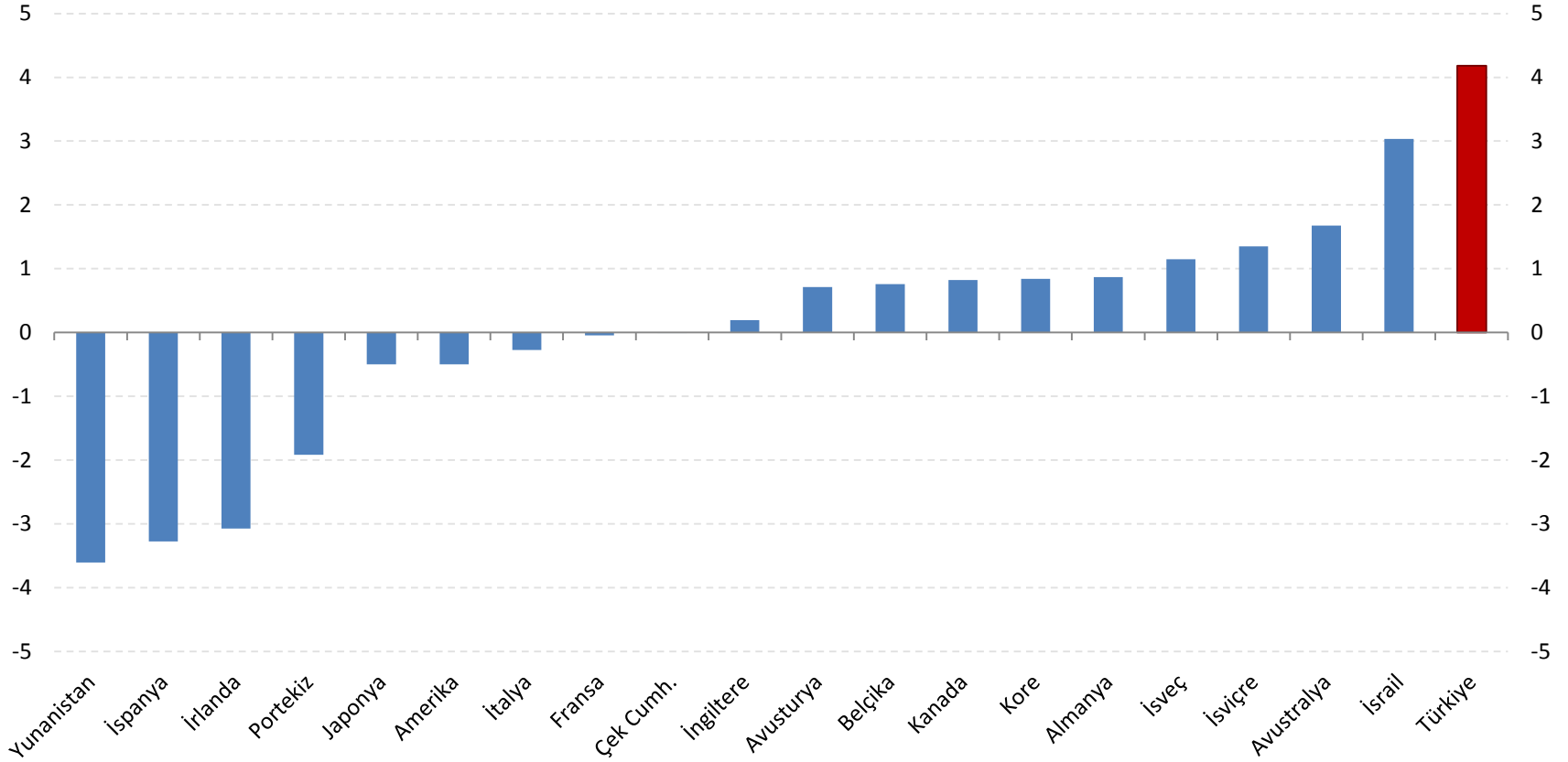
Son veri: 2013 Ç1

Kaynak: TÜİK, TCMB.

*Yıllıklandırılmış
Son veri: 2013 Ç1

İstihdam

Yıllık Ortalama İstihdam Artışı* (Yüzde Büyüme, 2007-2012)

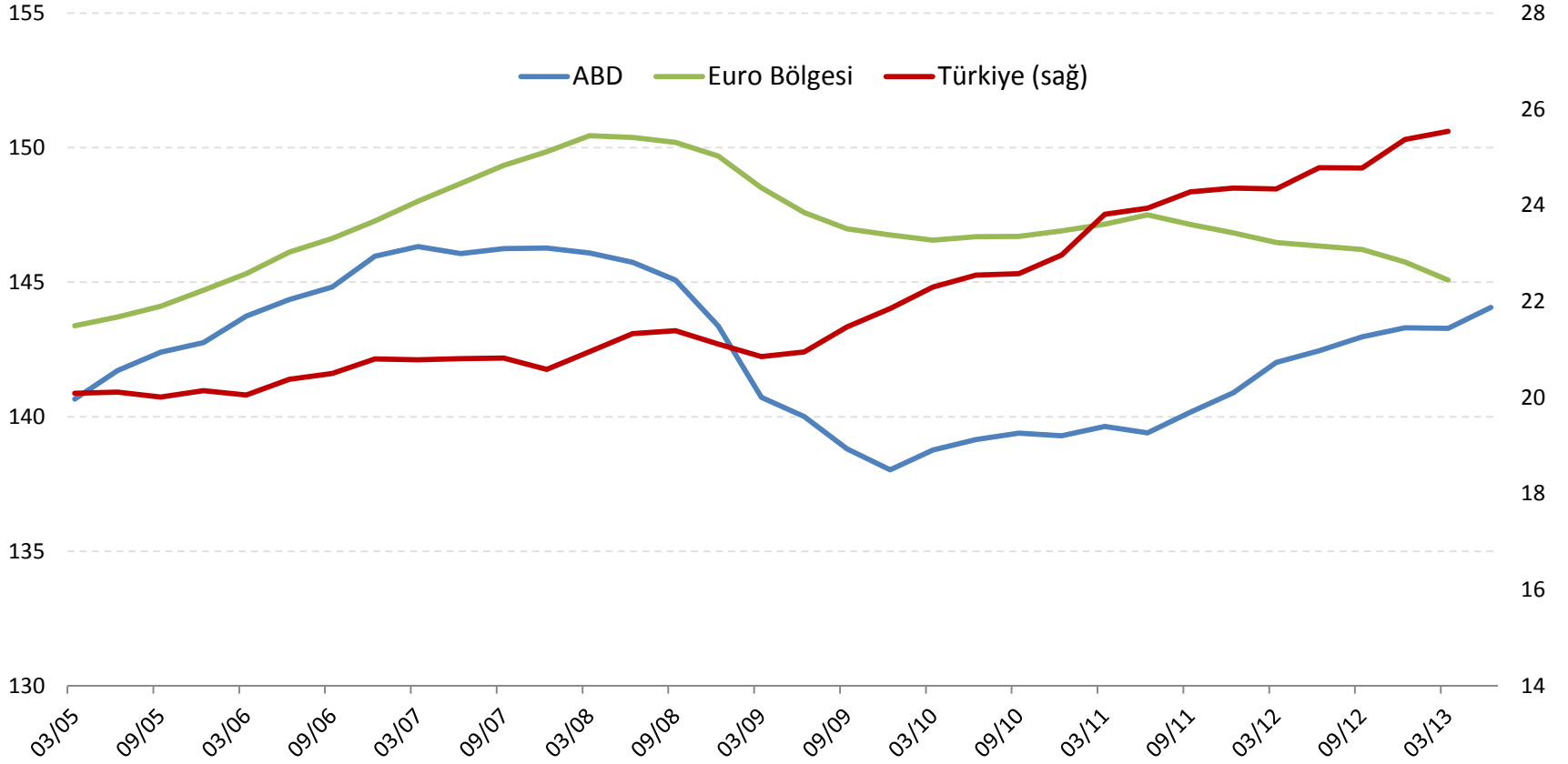

Kaynak: IMF WEO, TÜİK.

*Doğal logaritma farkları

İstihdam: Türkiye, ABD ve Euro Bölgesi

Toplam İstihdam* (Milyon Kişi)

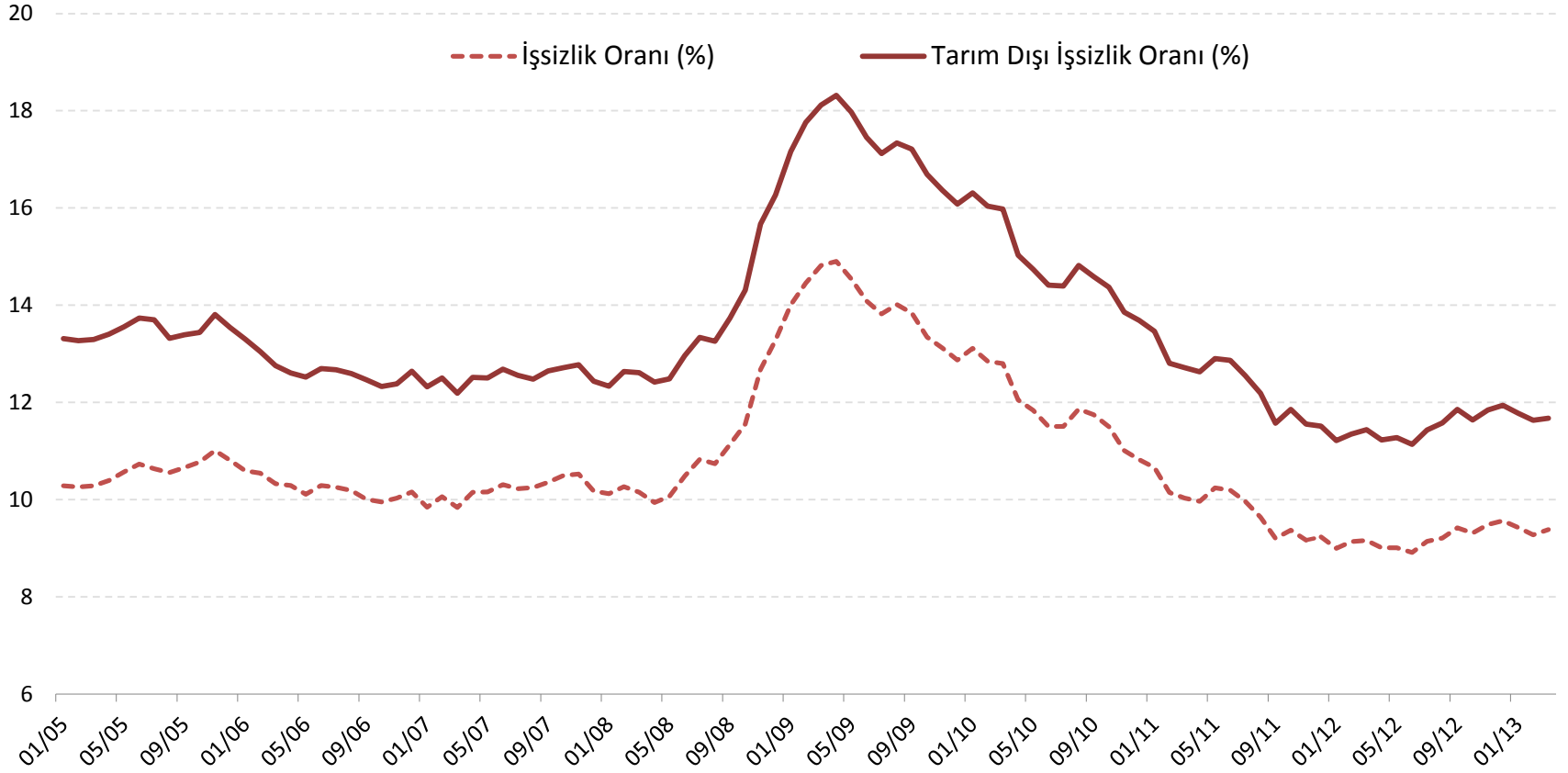

Kaynak: Bloomberg, TÜİK.

*Mevsimsellikten arındırılmış

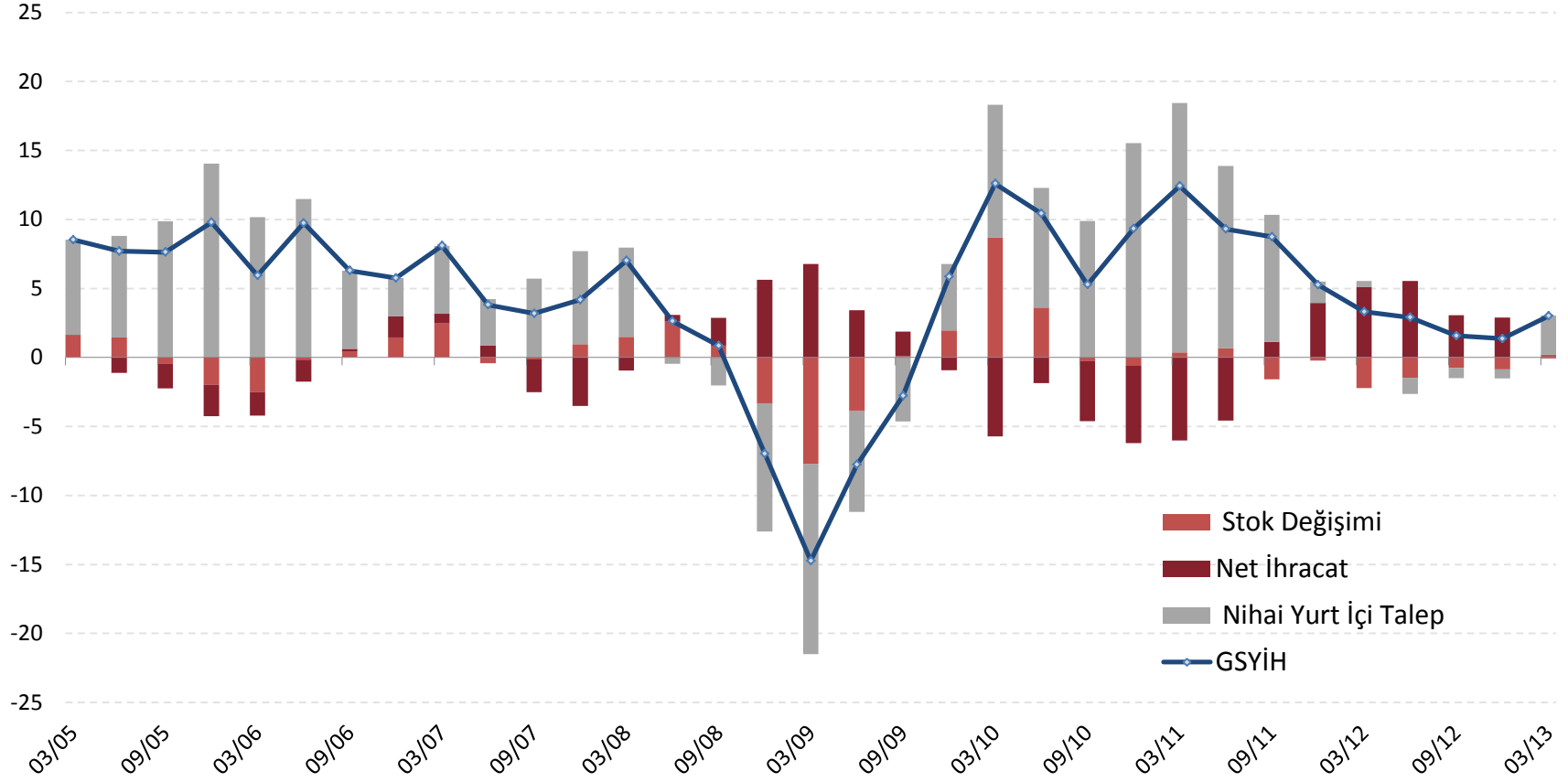
İşsizlik: Türkiye

İşsizlik Oranı (Mevsimsellikten Arındırılmış, Yüzde)

Büyümenin Talep Bileşenleri

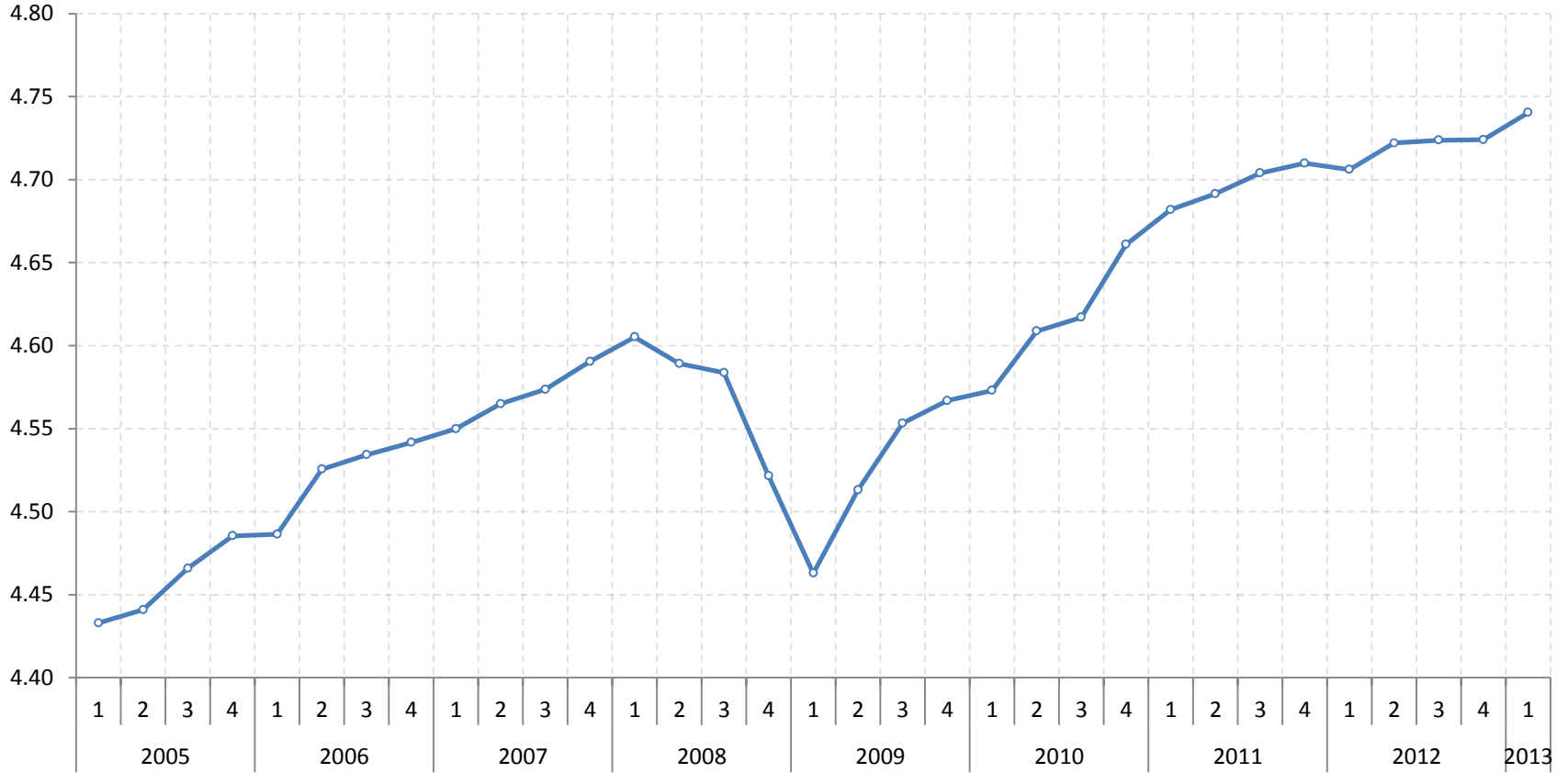
Büyümeye Katkılar (Yüzde)

Kaynak: TÜİK

Büyüme Görünümü

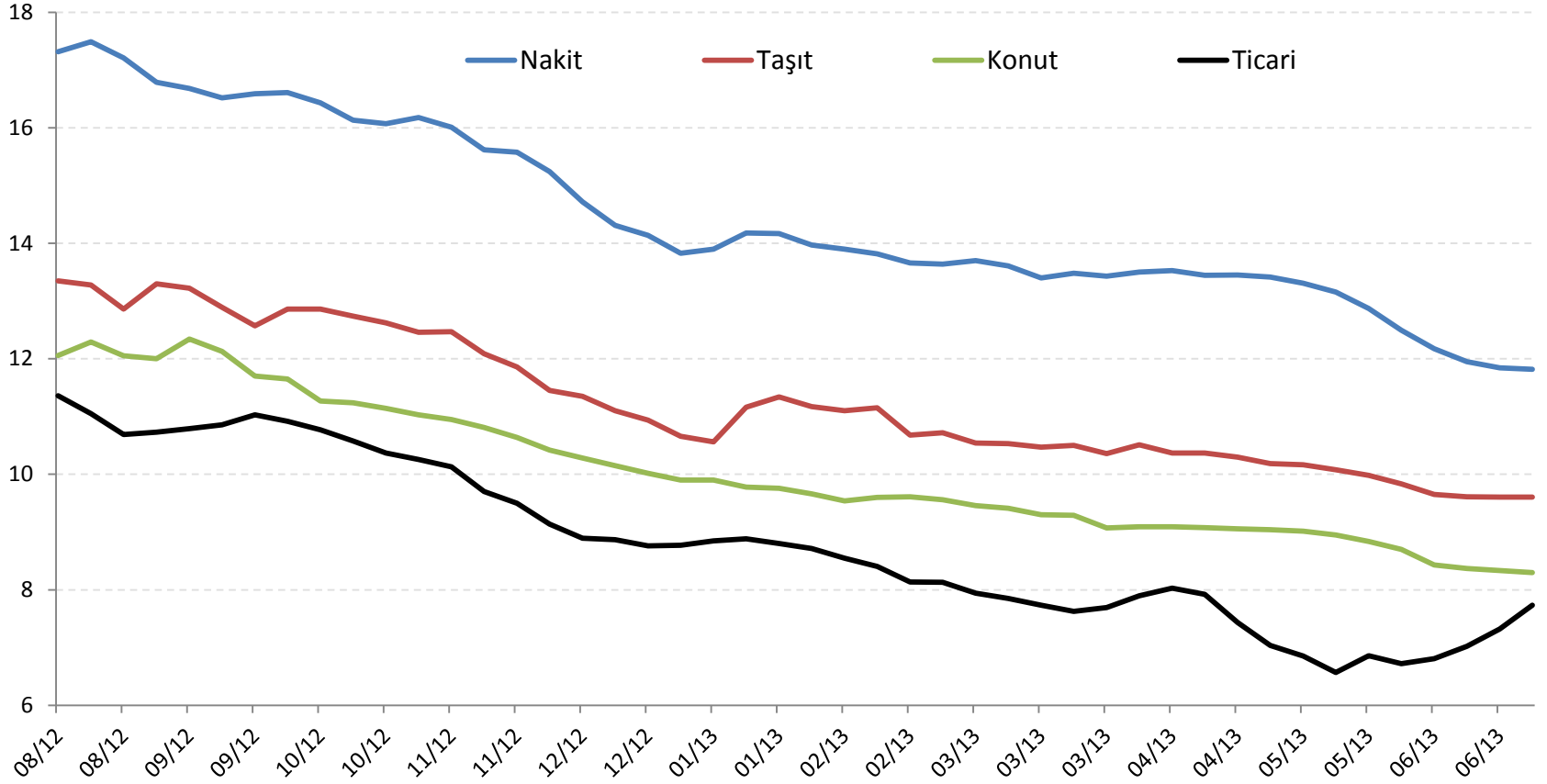
GSYH (Mevsimsellikten Arındırılmış)

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Kredi Faiz Oranları

(4 Haftalık Ortalama, Yıllık Faizler, Yüzde)

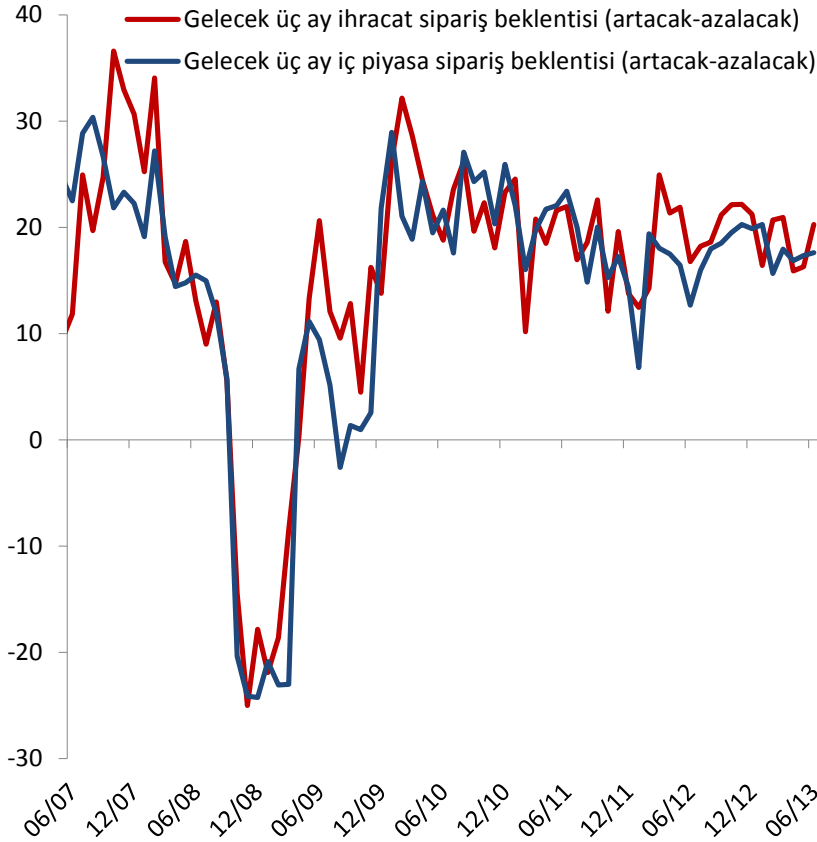

Kaynak: TCMB.

*Ticari kredilerde KMH ve KK faiz oranları hariç.

2. Çeyreğe Dair Öncü Göstergeler

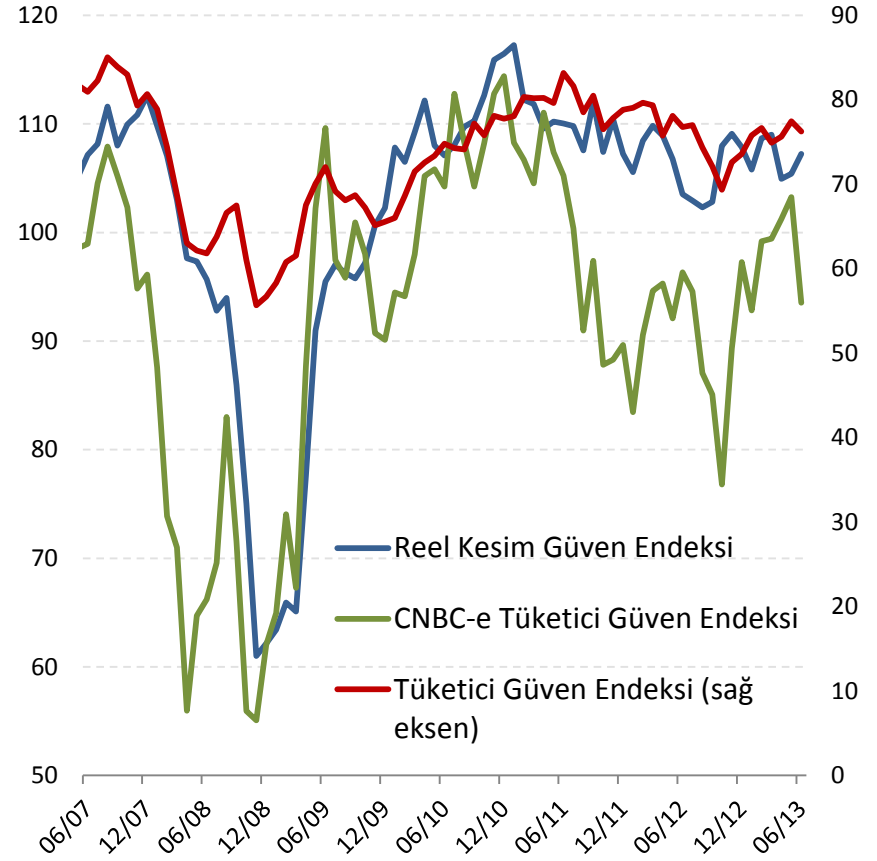
Sipariş Beklentileri* (Mevsimsellikten Arındırılmış)

Kaynak: TCMB.

*Gelecek 3 ay, İktisadi Yönelim Anketi

Reel Kesim ve Tüketici Güven Endeksleri

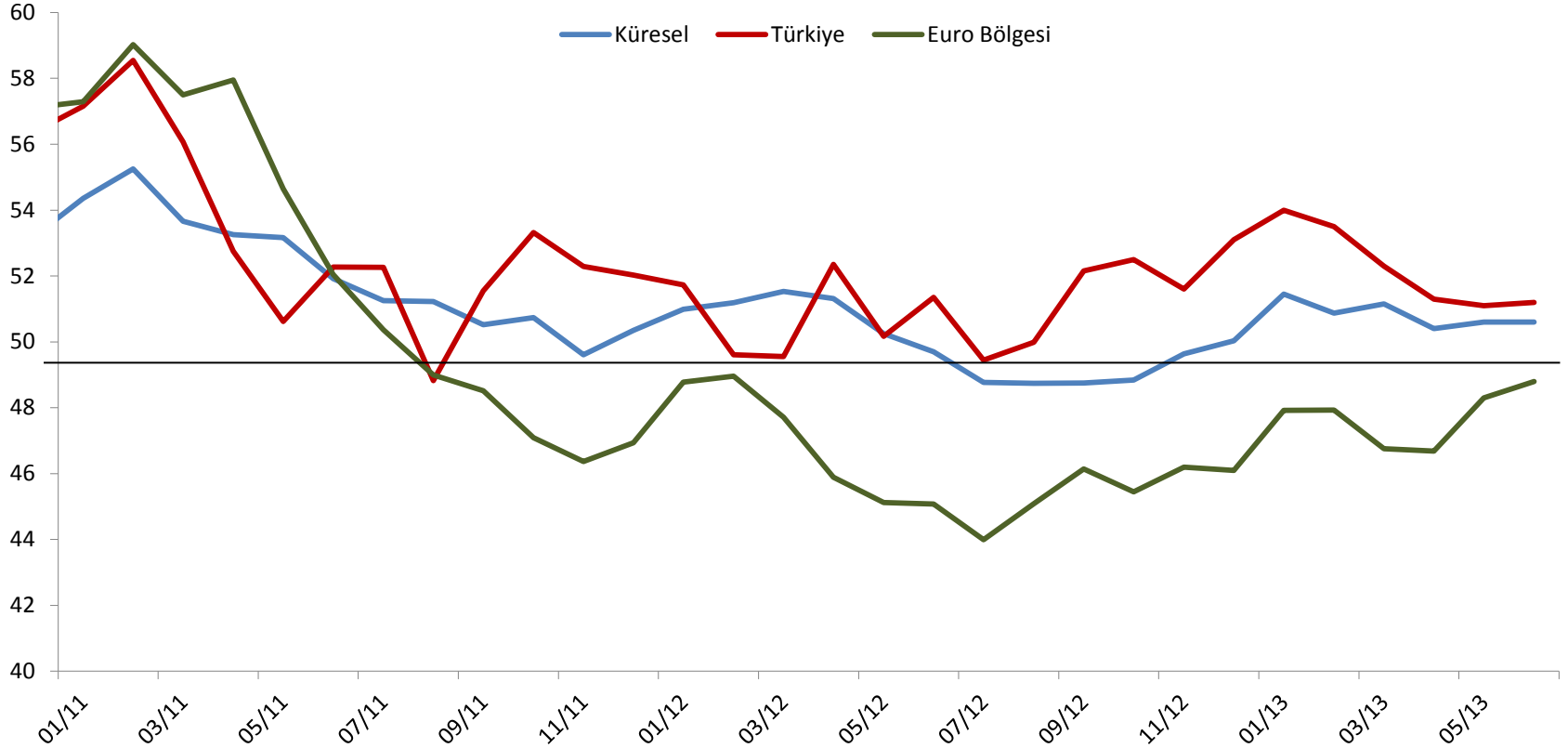

Kaynak: TCMB.

PMI: Türkiye, Euro Bölgesi ve Küresel

PMI (İmalat Sanayi) (Mevsimsellikten Arındırılmış)

Kaynak: MARKIT.

Büyümenin Üçlü Sacayağı

- Fiyat İstikrarı
- Finansal İstikrar
- Verimlilik Artışları (Yapısal Reformlar)

Yapısal Reformlar

Rekabet Gücünü ve Verimliliği Artırıcı Reform Gündemi (OVP):

- Kayıtdışı Ekonomi İle Mücadele Stratejisi Eylem Planı
- Tasarrufların Artırılması
- Enerji ve Ulaştırma Altyapısının Geliştirilmesi
- ARGE ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi
- Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Yaygınlaştırılması

Yapısal Reformlar

Rekabet Gücünü ve Verimliliği Artırıcı Reform Gündemi (OVP):

- Tarımsal Yapının Geliştirilmesi
- Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçiş Sağlanması
- Aktif İşgücü Politikalarının Geliştirilmesi
- Eğitimin İşgücü Talebine Duyarlılığının Artırılması

Gündemdeki Konular

- Risk Merkezi (İstanbul, Bankalar Birliđi)
- Ödeme Sistemleri (PÖS, EFT3, EMKT2)
- Ödeme Sistemleri Kanunu, İkincil Mevzuat
- İstanbul Merkez Bankacılığı Araştırma ve Eğitim Merkezi
- İhracat Reeskont Kredileri

Genel Deęerlendirme

- Yakın dönemde küresel ölçekte para politikalarına ilişkin artan belirsizlik nedeniyle sermaye akımlarında zayıflama gözlenmiştir.
- Türkiye’de kredi artış oranları referans değerin üzerinde seyretmeye devam etmektedir.
- Haziran ayında enflasyonda gözlenen belirgin yükseliş, gıda fiyatlarındaki oynaklıktan ve baz etkilerinden kaynaklanmıştır.
- Çekirdek enflasyon göstergeleri Haziran itibarıyla ılımlı bir seyir izlemektedir. Bununla birlikte, yakın dönemde gözlenen döviz kuru hareketleri dış ticarete konu olan fiyatlar üzerinde geçici bir etki yapabilecektir.
- Merkez Bankası küresel ekonomideki gelişmeleri yakından izleyerek, yurt içi piyasalardaki istikrarı sağlamak için gerekli politika tedbirlerini gecikmeksizin almaya devam edecektir.

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

Plan ve Bütçe Komisyonu Sunumu

**Erdem Başçı
Başkan, TCMB**

15 Temmuz 2013